

شماره ۵۶۶
به پست الکترونیک
QR Code Reader
تلفن همراه یا اینترنتی
وارد پانگاه اینترنتی
این حوزه شود.

- سال هفدهم
- شماره ۵۶۶
- دوشنبه ۱۲ شهریور ۱۳۹۷
- ۲۲ دیجحه ۱۴۳۹
- ۳ سپتامبر ۲۰۱۸
- ۱۲ صفحه
- ۲۰۰۰ تومان

O f o q h - e H a w z a h W e e k l y

نقش مردم در مبارزه با گرانی و تورم

از منظر آیت‌الله العظمی مکارم شیرازی
صفحه ۴

بانک‌ها بنگاه‌داری نکنند به فکر حل مشکلات مردم باشند

صفحه ۲

آیت‌الله العظمی سبحانی در مراسم آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه تصریح کردند

حوزه‌های علمیه

سدهی در برابر انحراف و تحجر

“مدیریت حوزه‌های علمیه باید خدمات و آثار، شخصیت‌های بزرگی که در این حوزه تربیت شده و کتاب‌های مفیدی که تألیف گشته را منعکس نماید.

“تعمم طلاب از دیگر ضروریات طلاب است؛ نباید طلاب درس خارج بدون لباس روحانیت در درس حضور داشته باشند؛ چراکه لباس روحانیت لباس رسمی سربازی حضرت بقیة‌الله‌الاعظم (علیه‌السلام) است که طلاب باید نسبت به آن اهتمام داشته باشند.

صفحه ۳

عرضه دغدغه‌ها چالش‌ها و آسیب‌ها

بر روایات امام محمدباقر (علیه‌السلام)

شش راهبرد اساسی برای عبور از بحران‌های اجتماعی و فرهنگی

گفتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه

“یکی از امتیازات روحانیت، مردم‌داری‌شان است. شهید مطهری (ره) در کتاب پیرامون انقلاب اسلامی این را به‌عنوان یک امتیاز و هم به‌عنوان یک تهدید ذکر می‌کنند. یعنی روحانی وقتی به مسئولیتی می‌رسد باید مراقب باشد این را از دست ندهد.

“اهل بیت (علیهم‌السلام) از ما اجتهاد توأم با تهجد را طلب می‌کنند. مجتهدی بشوید که چشم بصیرتی پیدا کنید. مجتهدی بشوید که وقتی سر سفره‌ای نشستید، لقمه حرام را آتش ببینید. البته در تاریخ درخشان حوزه، بزرگان زیادی این‌گونه بودند. به همان اندازه که برای علمشان تلاش می‌کردند، برای سلوک‌شان هم تلاش می‌کردند.

۱۲

صفحات ۸ و ۹

هماهنگی حماسه و عرفان

در نهضت عاشورا و قیام حسینی

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی

صفحه ۱۰

آیت‌الله العظمی حکیم

مدعیان قدرت

با هدف قرار دادن دین

قدرت مردم را نشانه گرفته‌اند

صفحه ۳

مدیرجامعه‌الزهرا

فعالیت‌های فرهنگی و هنری

باید در چارچوب شئون روحانیت

و شایسته حوزه علمیه باشد

صفحه ۷

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه تشریح کرد

سیاست‌ها و برنامه‌های جدید

و تحول‌آفرین معاونت تهذیب

آیت‌الله مصباح یزدی

حافظ دستاوردهای انقلاب

و حامی رهبری معظم باشیم

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با اشاره به عظمت نعمت انقلاب اسلامی، خاطرنشان کرد: انقلاب اسلامی نعمتی است که موجب شد تا بزرگ‌ترین قدرت‌های علمی، صنعتی و اقتصادی جهان در مقابل ایران خاضع شوند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی آثار آیت‌الله مصباح یزدی، وی در جمع رؤسای ادارات، معاونت‌های استان‌ها و معاونان مرزبانی و دریابانی استان‌های شرکت‌کننده در دوره آموزشی عمار، به تشریح موهبت‌های الهی به انسان از جمله اختیار، رشد تکامل و ولایت پرداخت و با اشاره به این‌که خداوند نعمت ولایت را به‌واسطه پیامبران و اهل بیت (علیهم‌السلام) و نیز اولیای الهی به بشر عطا کرده است، اظهار داشت: نعمت ولایت، در واقع کمک به مردم برای رساندن آن‌ها به تکامل و قرب خدای متعال و سعادت ابدی است؛ این نعمت قابل مقایسه با نعمت‌های دیگر نیست، لذا در وهله اول باید آن را بشناسیم و قدر آن را بدانیم؛ در وهله دوم ببیندیشیم که چگونه می‌توان از این نعمت استفاده کرد؛ و در وهله بعد راهی برای نگهداری از دستاوردهای این نعمت و انتقال آن به نسل آینده بیابیم.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم به مقایسه سلطه آمریکا در زمان رژیم پهلوی و قدرت امروز آن در منطقه خاورمیانه با وقوع و ظهور انقلاب اسلامی پرداخت و ابراز داشت: وضعیت دوران استعمار ایران توسط آمریکا را با امروز مقایسه کنید؛ امروز آمریکا در منطقه خاورمیانه بدون در نظر گرفتن ایران نمی‌تواند هیچ کاری از پیش ببرد. اسلام، ذلت دیروز ایران مستعمر را به عزت امروز تبدیل کرد، هم‌چنان که امام خمینی (ره) فرمود: ما هر چه داریم، از اسلام داریم.

وی افزود: این‌که برخی مسئولان آمریکایی صریحاً گفتند که هدفشان تغییر نظام در ایران است، یعنی این‌که آن‌ها اسلامی که چنین نظامی براساس آن برپا شده، را نمی‌خواهند.

آیت‌الله مصباح یزدی به عظمت نعمت انقلاب اسلامی اشاره کرد و گفت: نعمت نظام اسلامی کجا، و نعمت‌های مادی کجا؟ انقلاب اسلامی نعمتی است که موجب شد تا بزرگ‌ترین قدرت‌های علمی، صنعتی و اقتصادی دنیا در مقابل ایران خاضع شوند.

استاد حوزه علمیه ادامه داد: خداوند یک روحانی ساده که زندگی معمولی و ساده‌ای داشت، را به چنان عزتی رسانید که رئیس‌جمهور آمریکا برای شنیدن سخنان وی به‌صورت مستقیم، برنامه‌اش را قطع می‌کرد.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) با اشاره به وظیفه و تکلیف در مقابل موهبت انقلاب اسلامی و به تبع آن رهایی از یوغ استعمارگران نظام سلطه تأکید کرد: باید نعمت انقلاب اسلامی و واسطه بهره‌مندی از آن را به‌خوبی بشناسیم، و به‌خاطر آن، خداوند را شکر کنیم؛ هم‌چنین باید در جهت حفاظت و نگهداری از دستاوردهای این انقلاب نیز بکوشیم، و رهبر معظم انقلاب که امروز پرچم محافظت از این نعمت عظیم را به‌دست گرفته، را با جان و دل یاری کنیم. باید مراقب باشیم تا خودمان به این انقلاب آسیب نزنیم و آن را برای نسل‌های آینده نیز حفظ کنیم.

آیت‌الله العظمی صافی گلپایگانی در پیامی به همایش غدیر

غدیر زیباترین حماسه تاریخ ادیان آسمانی است

به ساحت مقدس غدیریان و عاشقان مکتب وحیانی غدیرداشته باشم.

حقیر عرض کردم در جایی که اندیشه بلند ادبای عالم و دانشمندان جهان در طول تاریخ از گفتن سطری در فضایل آن حضرت عاجز باشند و چکامه نویسندگان بزرگ نتواند گوشه‌ای از مناقب امیربrian را تحریر کنند، بنده بی‌بضاعت چه گوید که قل بیانی و کل لسانی.

آن جایی که خود مولاً فرمود: بنحدر عنی السبیل ولا یرقی الی الطیر، مثل بنده حقیر چه بگویم و چه بنویسم، ولی از باب ما لایدرک کله لایترک کله،

آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید به همراه همه خاکساران درگاه آن بزرگوار، عرض می‌کنم آن‌جا که نام علی علیه‌الصلوة والسلام و یاد علی (علیه‌السلام) و ذکر فضایل بی‌شمار آن حضرت است، محل پرواز ملانکه و نزول فرشتگان مقرب الهی می‌باشد.

چه روز و زمانی برای این ذکر و یاد، بهتر از جشن سعید غدیر که در این عید بزرگ، دوستداران حضرت، مجالس خویش را قرین سعادت می‌گردانند.

مگر می‌توان درباره قدر و منزلت این مجالس و محافل سخن گفت و مگر می‌توان در عظمت غدیر و غدیریان، عرضی داشت که سخن از غدیر، یعنی سخن از سر خداوند قدیر و ناموس خلقت. سخن از روح واقعی ادیان الهی و در یک کلمه، سخن از ولایت که تکامل همه ادیان و اتمام همه نعمت‌های الهی است.

غدیر، حادثه بزرگ تاریخ بشریت است. روز سرنوشت برای انسانیت و زیباترین حماسه تاریخ ادیان آسمانی است.

غدیر روز معرفی محبوب‌ترین آفریده خدا بعد از پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) است.

حضرت آیت‌الله صافی گلپایگانی در پیامی به یازدهمین اجلاس بین‌المللی غدیر در مشهد مقدس، غدیر را حادثه بزرگ تاریخ بشریت دانستند و گفتند: امروز همه مسلمانان وظیفه دارند، به هر وسیله‌ای که می‌توانند این خاطره مهم را با شکوه تمام، زنده نگه دارند و آن را به نسل‌های بعد از خود انتقال دهند.

به گزارش خبرگزاری شفقنا، متن پیام معظم‌له به این شرح است:

بسم‌الله‌الرحمن‌الرحیم

الحمد لله رب العالمین و الصلوة والسلام علی‌امین و حیه و خاتم رسله ابی‌القاسم محمد و آله الطیبین الطاهرین سیما مولانا بقیة‌الله فی‌الارضین.

والسلام علی‌دین‌الله‌القویم و صراطه المستقیم و النبی‌العظیم و یعسوب‌المؤمنین و سید‌المسلمین امیرالمؤمنین علی‌بن‌ابی‌طالب علیه‌افضل‌صلوات‌المصلین.

بار دیگر اجلاس شکوهمند علمی فرهنگی غدیر در شهر مقدس مشهد، از این ذره ناچیز، خاک پای دوستداران امیرالمؤمنین علیه‌الصلوة والسلام خواستند که عرض ادب و اخلاص و احترام

آیت‌الله فاضل لنکرانی

تدوین بزرگ‌ترین دایرةالمعارف کودک در مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم‌السلام)

داشته باشیم، آینده خیلی محکم و مطمئنی خواهیم داشت. عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با اشاره به فعالیت‌های صورت گرفته در مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم‌السلام) گفت: طبق تحقیق مفصلی که مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم‌السلام) راجع به احکام کودکان انجام داده است، ۸ جلد ۶۰۰ صفحه‌ای از احکام مربوط به کودکان جمع‌آوری شده که به نوعی بزرگ‌ترین دایرةالمعارف کودک از جهت دینی، فقهی و تربیتی است.

آیت‌الله فاضل لنکرانی خاطرنشان ساخت: هیچ دینی مثل اسلام نسبت به کودک برنامه‌ریزی و توجه نکرده، ولی متأسفانه از آن غافل هستیم و

توجه نداریم، لذا این سرمایه اصلی را رها کردیم. رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار (علیهم‌السلام) خاطرنشان ساخت: مسئولان به‌خصوص کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، باید برنامه مدونی را به خانواده‌ها بدهند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: صداهایی که بچه در شکم مادر می‌شنود بروح و روان او تأثیرگذار است، نماز و قرآنی که پدر و مادر در خانه می‌خوانند، حتی در روایت داریم روابط بین پدر و مادر نیز مؤثر است.

آیت‌الله فاضل لنکرانی در توصیه‌ای خطاب به مسئولین کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

دیدار رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران با مراجع عظام تقلید

حجت‌الاسلام والمسلمین سید محمدعلی شهیدی نماینده ولی‌فقیه و رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران و معاون رئیس‌جمهور همزمان با هفته دولت و به نمایندگی از دولت، ۵ شهریور با سفر به شهر مقدس قم، با حضرات آیات مکارم شیرازی، سبحانی و علوی گروگانی به‌صورت جداگانه دیدار کرد.

■ تشکیل کارگروهی برای حل مشکلات خانواده شهدا و ایثارگران

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی در این دیدار عزت و احترام و خدمت به خانواده شهدا را نوعی قدردانی از گذشته و تضمین آینده انقلاب و کشور دانسته و تأکید کردند: در آموزه‌های دینی نیز نسبت به اصل تکریم و تعظیم شهدا بسیار تأکید و توصیه شده است. معظم‌له توجه به خانواده‌های شهدا، جانبازان و ایثارگران را منحصر در کمک‌های صرفاً مادی ندانسته و خطاب به مسؤولان این سازمان بیان داشتند: باید به طرق مختلف به گونه‌ای عمل کنید که رضایت خانواده شهدا را بدست آورید تا آن‌ها در جامعه احساس احترام و عزت کنند.

ایشان خواستار تشکیل کارگروهی در بنیاد شهید برای حل مشکلات خانواده‌های شهدا و جانبازان و ایثارگران شده و خطاب به حجت‌الاسلام والمسلمین شهیدی گفتند: یقین بدانید هر نوع فعالیت شما در مسیر خدمت به خانواده شهدا و حل مشکلات آنان ذخیره یوم المعادتان خواهد بود.

■ کارها به دست مردم سپرده شود

آیت‌الله‌العظمی سبحانی نیز در این دیدار با بیان این‌که بنیانگذار بنیاد شهید و امور ایثارگران کار بسیار بزرگی را برای نظام جمهوری اسلامی انجام داد، به سخنان حجت‌الاسلام والمسلمین شهیدی در خصوص ایجاد اشتغال برای ایثارگران، اشاره کردند و گفتند: به‌صورت کلی ایجاد اشتغال برای افراد جویای کار امری مفید و ارزشمند است و امیدواریم خداوند نظام و دولت را برای توسعه اشتغال کمک کند.

معظم‌له خاطرنشان ساختند: اعتقاد دارم کارها باید به دست مردم سپرده شود تا شاهد اشتغال بیشتری باشیم، زیرا اگر کار در اختیار دولت باشد، اشتغال زیادی انجام نمی‌شود.

■ دستاوردهای انقلاب در هفته دولت تبیین شود

حضرت آیت‌الله علوی گروگانی هم در این دیدار ضمن تبریک هفته دولت اظهار داشتند: هفته دولت فرصت بسیار خوبی برای بیان عملکرد و دستاوردهای دولت و نظام است که موجب دلگرمی بیشتر مردم به نظام و دولت می‌شود.

ایشان با تأکید بر این‌که دولت نباید در بحث ارائه خدمت به ایثارگران تنها بماند و همه نهادها و دستگاه‌ها باید به کمک دولت بیایند خاطرنشان ساختند: سیاست بنیاد شهید وامور ایثارگران در کنار ارائه خدمت به جامعه ایثارگری باید بیرون آوردن آنان از حالت مصرف کننده و وارد کردنشان به چرخه کار و تولید باشد و خوشبختانه بنیاد شهید در این زمینه تا حدودی موفق بوده است.

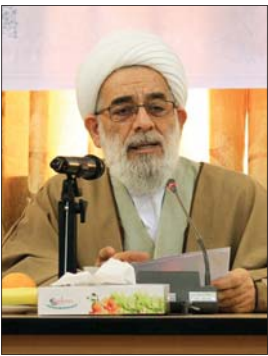
رئیس بنیاد شهید وامور ایثارگران هم در این دیدارها با اشاره به افزایش میانگین سنی والدین شهدا، گفت: این موضوع ضرورت افزایش و بهبود خدمات پزشکی و بهداشتی را برای این عزیزان بیشتر از قبل کرده و بخشی از سیاست‌های درمانی و پزشکی بنیاد نیز در این جهت است.

حجت‌الاسلام والمسلمین شهیدی در مورد حوزه اشتغال نیز گفت: طی ۵ سال گذشته با استفاده از ظرفیت‌های گوناگون، حدود ۹۵ هزار شغل برای ایثارگران ایجاد شده و شاء‌الله برای سال جاری نیز گام‌های بهتری در این زمینه برداشته می‌شود.

رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین خبر داد

اجلاسیه «حوزه متحد» در قم برگزار می‌شود

حجت‌الاسلام والمسلمین فرخ‌فال از برگزاری اجلاسیه «حوزه متحد» با موضوع دفاع از سنت‌های اصیل حوزه ـ متعهد به ارزش‌های انقلاب ـ هدایت و حمایت از امت و جامعه اسلامی» در دی‌ماه خبر داد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام

والمسلمین فرخ‌فال از برگزاری پنجمین جلسه هیئت‌رئیسه مجمع عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در دوره سوم خبر داد و گفت: هم‌زمان با شروع سال تحصیلی جدید حوزه‌های علمیه، جلسات سومین دوره هیئت‌رئیسه این مجمع به‌صورت رسمی هر دوهفته یک‌بار، یکشنبه‌شب‌ها برگزار می‌شود.

رئیس مجمع عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم افزود: با توجه به آغاز به‌کار سومین دوره مجمع عمومی جامعه مدرسین، به‌زودی با مراجع عظام، علما و مدیران ارشد حوزوی دیدار و از رهنمودهای ایشان در موضوعات مختلف بهره خواهیم گرفت.

وی در پایان خاطرنشان کرد: هم چنین اجلاسیه «حوزه متحد» با موضوع دفاع از سنت‌های اصیل حوزه ـ متعهد به ارزش‌های انقلاب – هدایت و حمایت از امت و جامعه اسلامی» در دی‌ماه با حضور استادان حوزه علمیه در سطوح مختلف برگزار می‌شود.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ابتدای سخنانشان با تبریک عید سعید غدیر خم، انتخاب حضرت علی علیه السلام را به‌عنوان ولی‌امامت اسلامی و جانشین پیامبر صلی الله علیه و آله، نعمت بزرگ الهی برشمردند و گفتند: مهم‌ترین وظیفه ما به‌عنوان حکومت اسلامی، معیار و شاخص قرار دادن حکومت علوی است.

ایشان هم‌چنین با تبریک هفته دولت، این هفته را تداعی‌کننده نام ماندگار شهیدان رجایی و باهنر دانستند و خاطرنشان کردند: هفته دولت فرصتی برای ارزیابی مسئولان دولتی از عملکرد خود است؛ ضمن آن‌که در این هفته باید به دولت‌مردان و برادران و خواهران حاضر در این جلسه «خدا قوت» گفت؛ زیرا اداره کشوری با جمعیتی بیش از هشتاد میلیون با مسایل گوناگون، وظیفه‌ای بسیار سنگین و دشوار است.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر این‌که هفته دولت هم‌چنین فرصتی برای ارزیابی نقاط قوت و ضعف دستگاه‌ها و مسئولان دولتی است، افزودند: در این ارزیابی باید نقاط قوت و ضعف، با یکدیگر دیده شود تا بر نقاط قوت افزوده و نقاط ضعف برطرف شود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در ارزیابی عملکرد یک‌ساله دولت دوازدهم، خاطرنشان کردند: در این یک‌سال کارهای خوبی در زمینه رشد اقتصادی، انرژی، افزایش صادرات غیرنفتی و کاهش واردات انجام شده است که باید روند افزایش صادرات و کاهش واردات با شتاب بیشتری ادامه یابد و در ضمن، این‌گونه خدمات با بیان هنرمندانه به مردم گفته شود. رهبر انقلاب اسلامی در ادامه به مسایل اقتصادی کشور پرداختند و با اشاره به تشکیل جلسه هماهنگی رؤسای سه قوه، افزودند: هدف از تشکیل این جلسه، تمرکز بر مسایل اصلی اقتصادی و هماهنگی جهت حل سریع‌تر آن‌هاست و بر همین اساس باید در این جلسات، از طریق گفت‌وگو و رایزنی، نقاط اشتراک را افزایش داد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این‌که دشمن به‌دلیل برخی ضعف‌ها و خلأهای اقتصادی، بر موضوع پرداختن کشور متمرکز شده است، خاطرنشان کردند: در زمینه اقتصادی باید قوی و پرحجم کار کرد و تمام خلأها را پر کرد که همه این موارد امکان‌پذیر و شدنی است و ما در اداره اقتصاد کشور بن‌بست نداریم. ایشان افزودند: حجم، کیفیت فعالیت و عملکرد مسئولان اقتصادی کشور باید به‌گونه‌ای باشد که شب و روز نشناسند و محور فعالیت‌ها هم سیاست‌های اقتصاد مقاومتی باشد که اساس آن تکیه بر تولید داخلی است.

رهبر انقلاب اسلامی تأکید کردند: سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، هم سنگ‌سازی و توانمندسازی در مقابل دشمن است و هم، توانمندسازی برای حرکت رو به جلو؛ بنابراین اقتصاد مقاومتی با محوریت تولید داخلی دارای جنبه‌های پدافندی و آفندی است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این‌که موضوع تولید داخل و برطرف کردن مشکلات آن یکی از مسایل مهمی است که باید در جلسه هماهنگی رؤسای سه قوه بر آن تمرکز شود، گفتند: مشکلات تولید، راه حل دارد و اقتصاددان‌ها نیز برای آن، راهکار ارائه داده‌اند که اگر به آن‌ها عمل شود، معیشت مردم که اکنون بخش مهمی از جامعه دچار مشکل هستند، بهبود خواهد یافت.

رهبر انقلاب اسلامی با تأکید بر این‌که باید تلاش همه‌جانبه‌ای برای جلوگیری از تعطیلی کارخانه‌ها و یا زیر ظرفیت کار کردن آن‌ها انجام گیرد، گفتند: وظیفه دولت، مدیریت اقتصادی است؛ البته این مدیریت به‌معنای تصدی‌گری که هدف از سیاست‌های کلی اصل ۴۴ نیز این است، نیست.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در تبیین مدیریت اقتصادی، افزودند: «باز کردن میدان برای فعالان سالم اقتصادی و جوانان مبتکر و پرتلاش و برطرف کردن موانع و بهبود فضای کسب و کار» و «بستن منافذ فساد و برخورد با مفسد» دو رکن مهم مدیریت اقتصادی کشور است.

ایشان یکی از راه‌های بهبود فضای کسب و کار را جلوگیری از بخشنامه‌های پی درپی و احیاناً متناقض برشمردند و تأکید کردند: باید ثبات و آرامش برای فعال اقتصادی تأمین شود تا بتواند برای آینده خود برنامه‌ریزی کند.

رهبر انقلاب اسلامی مبارزه با مفسد و بستن منافذ فساد را نیازمند چشمان باز و هوشمندی مدیران دستگاه‌های دولتی دانستند و با اشاره به قضایای ماه‌های اخیر بازار سکه و ارز، خاطرنشان کردند: اگرچه در خصوص این قضایا توجیهاتی بیان شده، اما به هر حال بی‌توجهی و غفلت مدیریتی نیز رخ داده است.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این‌که دولت توانایی مدیریت اقتصادی کشور را دارد، خاطرنشان کردند: لازم‌ه‌چنین مدیریت اقتصادی، اهتمام جدی، ورود مجاهدانه در وسط میدان و نظارت کامل و مستمر به‌منظور بستن منافذ فساد است تا دیگر نیازی به برخورد قوه قضاییه نباشد.

رهبر انقلاب اسلامی کمبود برخی اقلام و کالاها در مقاطعی خاص را تصنعی و نوعی خراب‌کاری خواندند و افزودند: باید با چشمان باز این‌گونه کارها را تحت نظر داشته باشید و با آن‌ها مقابله کنید.

ایشان در ادامه بحث ضروریات مدیریت اقتصادی، «استفاده از ظرفیت‌های اقتصادی فراوان و برجسته کشور» را مورد تأکید قرار دادند و با استناد به گزارشی از مراکز بین‌المللی، افزودند: ایران از لحاظ ظرفیت‌های استفاده نشده درده اول جهان قرار دارد و براساس آمار مؤسسات بین‌المللی در حال حاضر ایران با شاخص تولید ناخالص داخلی در میان دویست و چند کشور، در رده هجدهم قرار دارد که اگر از ظرفیت‌های داخلی استفاده بیشتر و بهتری شود، می‌توانیم به رده‌های بالاتر جهانی برسیم.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای «بد استفاده کردن از ظرفیت‌ها و منابع داخلی» را از دیگر مشکلات موجود در بحث مدیریت اقتصادی خواندند و گفتند: ایران که جزء بزرگ‌ترین تولیدکنندگان نفت جهان است، چرا باید بنزین وارد کند؟ در حالی که می‌توان با ساخت پالایشگاه و تولید و حتی صدور فرآورده‌های نفتی از نعمت بزرگ ذخائر نفتی، استفاده صحیح کرد. رهبر معظم انقلاب مصرف بیش از صد میلیون لیتر بنزین در روز را نمونه دیگری از استفاده بد از ظرفیت‌ها و منابع داخلی خواندند و افزودند: وزارت نفت و دیگر مسئولان دولتی راه‌های کاهش مصرف بنزین را پیگیری کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با انتقاد از بی‌رغبیتی دولت به استفاده گسترده از ظرفیت وسیع بخش خصوصی، گفتند: اجرای صحیح و کامل سیاست‌های اصل ۴۴ و استفاده از تجار، تولیدگران، صنعتگران، قطعه‌سازان و دیگر اجزای بخش خصوصی در مدیریت اقتصادی و پیشرفت کشور قطعاً مؤثر خواهد بود.

رهبر انقلاب اسلامی ایجاد جاذبه برای ورود بخش خصوصی به تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام را از جمله راه‌های استفاده از ظرفیت فعالان اقتصادی و مهار نقدینگی دانستند و با تأکید بر امکان مهار نقدینگی افزودند: نقدینگی سرگردان به هر سوه برود ویرانگر خواهد بود و باید مجموعه‌ای تمام‌وقت، فعال و جهادی مسئول کنترل و مدیریت آن شود.

ایشان با انتقاد از ادامه بنگاهداری بانک‌ها و کارهای هزینه‌آور دیگر نظیر افزایش شعبه‌های بانکی، گفتند: بانک مرکزی باید با نظارت کامل و دقیق مانع بروز مشکلات نظیر مسایل سپرده‌گذاران برخی بانک‌ها و مؤسسات مالی شود.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: البته باید از اول جلوی مشکلات گرفته شود؛ اما می‌توان با روش‌های مؤثر، با آن دسته از مراکز مالی که برای مردم مشکل به‌وجود می‌آورند، برخورد کرد.

بخش دوم سخنان حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در این دیدار به بیان نکاتی در زمینه سیاست خارجی اختصاص داشت که تأکید بر ارتباط خوب و روزافزون با همسایگان از جمله این نکات بود.

رهبر انقلاب اسلامی با بیان این‌که ارتباط و ادامه مذاکره با اروپا ایراد ندارد؛ اما باید ضمن ادامه این کار از آن‌ها درباره مسایلی نظیر برجام و یا اقتصاد قطع امید کنید، از رفتار نامناسب اروپا در مسایلی نظیر برجام و تحریم‌ها انتقاد و خاطرنشان کردند: باید با نگاه شک‌آلود به وعده‌های آن‌ها، از روند مسایل مراقبت جدی کرد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با تأکید بر این‌که برجام هدف نیست؛ بلکه وسیله است و طبعاً اگر به نتیجه برسیم که با این وسیله، حفظ منافع ملی امکان‌پذیر نیست، آن را کنار می‌گذاریم، گفتند: اروپایی‌ها باید از بیان و عمل مسئولان دولتی ایران بفهمند که اقدامات آن‌ها تدابیر و واکنش متناسب جمهوری اسلامی ایران را به دنبال خواهد داشت.

ایشان با تأکید بر منتفی بودن هرگونه مذاکره با آمریکایی‌ها، افزودند: نتیجه مذاکره با مسئولان قبلی آمریکا که حداقل ظاهر‌ساز بودند، این‌گونه شد: حالا با مسئولان وقیح و هتاک فعلی که شمشیر را برای ایرانی‌ها از رو بست‌اند، چه مذاکره‌ای داریم؛ بنابراین مذاکره‌ای در هیچ سطحی با امریکایی‌ها صورت نخواهد گرفت.

رهبر انقلاب اسلامی مذاکره با ایران را نیاز همه دولت‌های آمریکایی خواندند و خاطرنشان کردند:

آن‌ها می‌خواهند مانور دهند که ما حتی جمهوری اسلامی ایران را به پای میز مذاکره آوردیم؛ پس همان‌گونه که قبلاً به‌طور مشروح و مستدل بیان کرده‌ام، هیچ مذاکره‌ای با آن‌ها انجام نخواهد شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در بخش پایانی سخنانشان، «اتحاد و انسجام مسئولان کشور» را بیش از هر زمان دیگر لازم دانستند و افزودند: رؤسای قوا و مسئولان بخش‌های مختلف کشور باید پشتیبان و کمک‌کار یکدیگر باشند و به‌ویژه همه باید به دولت کمک کنند؛ زیرا دولت در وسط میدان است.

رهبر انقلاب اسلامی اختلاف نظر میان مسئولان را طبیعی دانستند و در عین حال، افزودند: این اختلاف‌نظرها نباید رسانه‌ای شوند؛ زیرا مردم را نگران و مضطرب می‌کند. ایشان به جلسه مجلس شورای اسلامی و سؤال نمایندگان از رئیس‌جمهور اشاره و تأکید کردند: جلسه دیروز مجلس، نمایش اقتدار و ثبات جمهوری اسلامی ایران بود و خداوند به آقای رئیس‌جمهور و قوه مقننه خیر بدهد که مشترکاً چنین نمایش اقتداری را نشان دهند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: نمایندگان مجلس از رئیس‌جمهوری که با بیش از ۲۳ میلیون رأی انتخاب شده است، سؤال می‌کنند و رئیس‌جمهور نیز پاسخ می‌دهد و این معنای مردم‌سالاری دینی است.

رهبر معظم انقلاب در پایان با تأکید بر این‌که دشمن از جلسه دیروز به‌دنبال اهداف دیگری بود، افزودند: جلسه بسیار خوب دیروز، هم رئیس‌جمهور و هم مجلس را تقویت می‌کند و زمینه‌ساز همکاری‌های بیشتر و نزدیک‌تر شدن دیدگاه‌ها خواهد شد. بر اساس این گزارش پیش‌از سخنان رهبر انقلاب اسلامی، رئیس‌جمهور گزارشی از اقدامات و برنامه‌های دولت بیان کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین روحانی با بیان این‌که همه تلاش دولت این بوده که کشور را به نقطه مطلوب برساند، گفت: در پنج سال گذشته توفیقات خوبی هم‌چون کاهش تورم، رشد اقتصادی و افزایش درآمد ناخالص ملی حاصل شده است. رئیس‌جمهور با اشاره به خدمات دولت به روستائیان، خاطرنشان کرد: همه روستاهای بالای ۱۰ خانوار دارای برق هستند و بسیاری از روستاها به شبکه گاز و نیز به شبکه ارتباطی کشور متصل شده‌اند.

وی به اقدامات قوه مجریه در حوزه کشاورزی از جمله خودکفایی در تولید گندم و شکر اشاره کرد و افزود: درآمد کشاورزان هم از لحاظ میزان تولید محصول و هم از لحاظ قیمت به‌تاز گذشته شده و در تولید بسیاری از محصولات کشاورزی هم شاهد افزایش بوده‌ایم.

رئیس‌جمهور افزایش ۹۰ درصدی تولید گاز در پارس جنوبی و افزایش تولید نفت از مخازن مشترک را از جمله دستاوردهای دولت در حوزه انرژی دانست و گفت: کشور در زمینه تولید گاز و گازوئیل خودکفا شده و تا پایان سال می‌توانیم در تولید بنزین نیز به خودکفایی برسیم.

حجت‌الاسلام والمسلمین روحانی نوسازی ناوگان حمل‌ونقل، افزایش ۲ برابری صادرات غیرنفتی و اتکای بیشتر به صادرات غیرنفتی را از دیگر خدمات دولت خواند و افزود: اگر چه در ماه‌های اخیر با مشکلاتی به‌ویژه در حوزه ارز مواجه بوده‌ایم؛ اما همان‌گونه که در گذشته مشکلات سخت‌تری را پشت سر گذاشته‌ایم، با تدبیر می‌توانیم از این مشکلات هم عبور کنیم. رئیس‌جمهور با اشاره به تحریم‌های آمریکا، گفت: در شرایط امروز راه حل سیاسی پیش روی ما نیست؛ چرا که دولتی که تحریم‌ها را بر خلاف همه مقررات بین‌المللی به ایران تحمیل کرده، به هیچ چیزی پایبند نیست.

درآیینہ اخبار

با حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی

اعضای هیئت امنای سازمان تبلیغات اسلامی منصوب شدند

حضرت امام خامنه‌ای، در حکمی اعضای هیئت امنای سازمان تبلیغات اسلامی را منصوب کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، متن حکم رهبر معظم انقلاب اسلامی به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

بدین وسیله حضرات حجج‌اسلام سیدمهدی خاموشی، محمد قمی، احمد واعظی، محمدحسین روحانی‌نژاد و محمدرضا فلاح را بر اساس ماده ۸ و ۹ اساس‌نامه سازمان تبلیغات اسلامی، به‌عنوان اعضای هیئت امنای آن سازمان منصوب می‌کنم.

لازم است، آقایان محترم در چارچوب وظایف آمده در اساس‌نامه و با جهت‌گیری‌های مذکور در حکم رئیس سازمان اقدامات مقتضی را مجدانه دنبال نمایند.

توفیقات الهی برای همگان را مسئلت می‌نمایم.

سیدعلی خامنه‌ای / ۵ شهریور ۱۳۹۷

مدیر

فعالیت‌های فرهنگی و هنری

باید در چارچوب شئون روحانیت و شایسته حوزه علمیه باشد

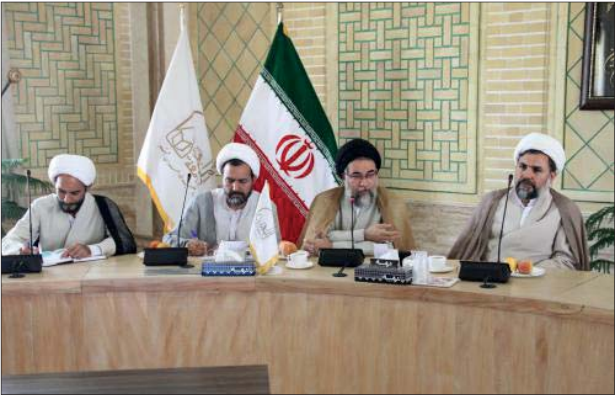
مدیر جامعه‌الزهرای علیه السلام تأکید کرد: مباحث فرهنگی و مباحثی چون سینما، تئاتر، گرافیک، هنرهای تجسمی و مباحث ویژه فضای مجازی باید در گستره فعالیت‌های شورای تخصصی به‌صورت جدی دیده شود و این فعالیت‌ها باید در چارچوب شئون روحانیت و شایسته حوزه علمیه باشد.

به گزارش خبرگزاری شفقنا، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمود مدنی، در نخستین جلسه شورای تخصصی معاونت فرهنگی تبلیغی عنوان کرد: شاید یکی از سخت‌ترین کارهایی که در مجموعه جامعه‌الزهرای علیه السلام انجام می‌شود، کارها و مسایل فرهنگی است.

وی به نظام شورایی این مجموعه اشاره کرد و بیان داشت: وظیفه نظام شورایی، طراحی، تصویب آیین‌نامه‌ها و طرح‌ها و پیشنهادات است؛ شورا در تصمیمات خود مستقل است و در حوزه‌های مدیریتی وارد نمی‌شود.

مدیر جامعه‌الزهرای علیه السلام ادامه داد: مسئولیت شورای تخصصی معاونت فرهنگی تبلیغی، فرهنگ‌سازی و پس از آن، تبلیغ است که در بحث تبلیغ، تبلیغ نوین و سنتی مطرح است.

مدیر جامعه‌الزهرای با اشاره به این‌که فرهنگ‌سازی به عهده شما کارشناسان فرهنگی است، تصریح کرد: کلمه فرهنگ، کلمه‌ای مهجور است و هرکس به نوعی از آن تعبیر می‌کند که به نظر، بهترین تعریف را رهبر انقلاب داشتند؛ ایشان فرهنگ را به فضای تنفس تشبیه کردند. لذا هنر کارشناسان فرهنگی این است که به فضایی که مطلوب اهل بیت علیه السلام باشد، تغییر دهند و این کار سنگینی است و مراحل طراحی آن به این شورا واگذار شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مدنی در ادامه به اهمیت تبلیغ در جامعه اشاره کرد و گفت: بخش تبلیغ از رسالت‌های اصلی روحانیت است و ما باید این امر مهم را احیا کنیم.

وی با اشاره به این‌که تبلیغ سنتی قطعاً مورد نظر ماست، اما از تبلیغ نوین هم نباید غافل بود، گفت: امروز ابزارهای نوین تبلیغی از قدرت‌های زیادی برخوردارند که از طریق فرهنگ‌سازی در جامعه نهادینه شدند و تقریباً در همه فضاها خانواده‌ای حضور دارند.

مدیر جامعه‌الزهرای علیه السلام تصریح کرد: ما نمی‌توانیم فضای مسجد و حسینیه را در نظر بگیریم اما از فضای گسترده مجازی غافل شویم و آن را فراموش کنیم؛ ما باید برای کاهش حضور جوانان در فضاها و مجازی و افزایش حضور آنان در مساجد و پای منبرها تدبیر کنیم.

وی با بیان این‌که اگر طلبه‌ای استعداد خاصی در عرصه‌های فرهنگی دارد، باید مورد توجه قرار گیرد، عنوان کرد: مباحث فرهنگی و مباحثی چون سینما، تئاتر، گرافیک، هنرهای تجسمی و مباحث ویژه فضای مجازی باید در گستره فعالیت‌های شورای تخصصی به‌صورت جدی دیده شود و این فعالیت‌ها باید در چارچوب شئون روحانیت و شایسته حوزه علمیه باشد.

مدیر جامعه‌الزهرای تصریح کرد: محتوای تبلیغی باید رسالات الله و برگرفته از آموزه‌های وحیانی، قرآنی و سنت و سیره نبوی اهل بیت علیه السلام باشد نه رسالات شرق و غرب و یا رسالات شخصی.

حجت‌الاسلام والمسلمین مدنی در ادامه با بیان این‌که تبلیغ نیاز به مهارت دارد، یادآور شد: مهارت تبلیغ، آموختنی است و تنها بخش کوچکی از آن به استعداد ذاتی فرد مربوط می‌شود.

او با تصریح بر این‌که مهارت‌های تبلیغی باید در گستره‌های مختلف تبیین شود، گفت: فضای مجازی علاوه بر اهمیتی که دارد، نیاز به تخصص و مهارت ویژه دارد.

مدیر جامعه‌الزهرای گفت: امروز برنامه‌های موازی همپوشان و تکراری زیاد است و مجموعه‌های زیادی ورود پیدا کردند و هزینه‌های زیادی هم در بر گرفته است، اما این برنامه‌ها باید نوآوری و جذب مخاطب داشته و تأثیرگذار باشد.

حجت‌الاسلام والمسلمین مدنی تأکید کرد: در فعالیت‌های فرهنگی فضای نوین باید از کارهای موازی، تکراری و آماری پرهیز شود و طرح‌های تحول‌آفرین داشته باشیم تا خالاهای موجود در این عرصه پر شود که در این راستا، جامعه‌الزهرای علیه السلام باید با کمال تواضع علمی، دست خود را به سوی تمام نهادهای باسابقه دراز کند و از تجربیات آن‌ها بهره‌مند شود.

آیین افتتاحیه سال تحصیلی ۹۸ - ۹۷ حوزه‌های علمیه با سخنرانی حضرت آیت‌الله سبحانی، آیت‌الله اعرافی و با حضور آیات و حجج‌اسلام محمدی گلپایگانی رئیس دفتر مقام معظم رهبری، مقتدایی و غروی از اعضای شورای عالی حوزه‌های علمیه، فاضل لنکرانی رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام، بطحایی عضو خبرگان رهبری، سیفی مازندرانی استاد حوزه علمیه قم، نمایندگان بیوت مراجع عظام، معاونان و مدیران حوزه‌های علمیه، اساتید و عموم طلاب و فضلاء حوزه، ۱۰ شهریور در سالن اجتماعات مدرسه عالی دارالشفای قم برگزار شد. در این مراسم، سامانه «تقریرات دروس خارج حوزه» که در راستای برنامه‌ریزی جهت بازآفرینی حوزه در فضای مجازی راه‌اندازی شده است، به‌دست حضرت آیت‌الله سبحانی رونمایی شد.

■ **طلاب درس خارج با لباس روحانیت در کلاس حاضر شوند**
تعمم از ضروریات طلاب است؛ نباید طلاب درس خارج بدون لباس روحانیت در کلاس حضور داشته باشند؛ چراکه لباس روحانیت لباس رسمی سربازی حضرت بقیه‌الله‌الاعظم علیه السلام است که طلاب باید نسبت به آن اهتمام داشته باشند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله سبحانی، ۱۰ شهریور در مراسم افتتاحیه سال جدید تحصیلی حوزه‌های علمیه با تریک اعیاد این ماه با اشاره به این‌که حوزه‌های علمیه، ایران اسلامی را از انحرافات و تحجر نجات داده است، خاطرنشان ساختند: مدیریت حوزه‌های علمیه باید خدمات و آثار، شخصیت‌های بزرگی که در این حوزه تربیت شده و کتاب‌های مفیدی که تألیف گشته را منعکس نماید.

معظم‌له با اشاره به دو مسئولیت حوزویان، بیان داشتند: تعلیم و تهذیب دو مسئولیت بزرگ حوزویان نسبت به جامعه بوده تا شاهد ارتقای فکری و اخلاقی مردم باشیم.

حضرت آیت‌الله سبحانی اظهار داشتند: درس اخلاق، درسی علمی است که طلاب باید در این دروس شرکت نمایند تا بتوانند با یادگیری مباحث اخلاقی، ضمن ساختن خود، جامعه خود را نیز بسازند. معظم‌له بیان داشتند: امتداد تحصیل برای حوزویان ضروری است؛ گوش دادن به نوار درسی مناسب تحصیل نیست؛ چراکه نوار درسی همانند شیرخشک است که فقط تأثیر حداقلی دارد؛ رسیدن خدمت استاد و شنیدن مطلب از نزدیک بسیار مهم و اثرگذار است.

ایشان ابراز داشتند: استعدادسنجی از دیگر ضروریات حوزه‌های علمیه است که باید اهمیت ویژه‌ای نسبت به آن داشت؛ باید دید این طلبه برای چکاری آفریده شده و بر اساس همان، برای او برنامه‌ریزی کرد.

این مرجع تقلید خاطرنشان ساخت: تعمم طلاب از دیگر ضروریات طلاب است؛ نباید طلاب درس خارج بدون لباس روحانیت در درس حضور داشته باشند؛ چراکه لباس روحانیت لباس رسمی سربازی حضرت بقیه‌الله‌الاعظم علیه السلام است که طلاب باید نسبت به آن اهتمام داشته باشند.

حضرت آیت‌الله سبحانی هم چنین بر استفاده حوزویان از القاب حوزوی تأکید کردند.

ایشان در پایان ابراز داشتند: مسئله تکفیری‌ها یکی از مسایل اصلی دنیای اسلام است که ریشه آن به وهابیت برمی‌گردد. شناخت وهابیت را باید به‌عنوان یک واحد درسی در حوزه‌های علمیه برای شناخت ریشه‌ها، دلایل و شبهات وهابیت داشته باشیم.

■ ولایت و مرجعیت اصول اساسی حوزه هستند

آیت‌الله اعرافی نیز در آیین آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه، ابراز داشت: حوزه دارای اصالت، ذات تاریخی و خدمات بزرگ در طول تاریخ است؛ حوزه از عناصر و مقومات و آداب بزرگی برخوردار بوده و علی‌رغم این‌که ما به بازسازی و بالندگی حوزه اعتقاد داریم، اما به اصالت و پایه‌های استوار حوزه نیز به شدت معتقد و خود را صیانت‌گران، می‌دانیم. مدیر حوزه‌های علمیه خاطرنشان ساخت: حوزه از گردنه‌های سختی عبور کرده و مراحل دشواری را پشت سر گذاشته است؛ اما همواره حوزه، علما و مراجع بزرگوار ما پاینده به رسالت الهی بوده و در این راه جانفشانی نموده و امروز حوزه را به‌دست ما و شما سپرده‌اند.

آیت‌الله اعرافی بیان داشت: راه نقد بر حوزه مسدود نیست ولی باید نقد آگاهانه و منصفانه باشد؛ حوزه هرگز مسیر سکولاریسم و دوری از ارزش‌های بلند اجتماعی و سیاسی را طی نمی‌کند؛ حوزه پشتوانه مردم، جامعه، اسلام و انقلاب اسلامی است.

مدیر حوزه‌های علمیه ابراز داشت: ما حوزه‌ای بزرگ و جوشنده داریم و این مسیر باید بالندگی خود را طی کند؛ حوزه جای اندیشه‌های بزرگ است که باید نیازهای امروز جامعه را پاسخ دهد.

آیت‌الله اعرافی تصریح کرد: مرجعیت در حوزه رکن رکن و قله عظیم معرفتی است؛ مرجعیت و ولایت، اصول اساسی حوزه‌های علمیه است و مدیریت در پرتو مرجعیت و ولایت و با هدایت‌های شورای عالی حوزه در مسیر تعالی و پیشرفت قدم‌های اساسی برمی‌دارد.

وی بیان داشت: رویکردهای کلان مدیریت حوزه با هادیت مرجعیت و رهبری عظیم‌الشان رویکردهای جامع‌نگر، آینده‌نگر و اصولی، اساسی و مبتنی بر سنت و ناظر به نیازهای زمانه بوده و خواهد بود.

آیت‌الله اعرافی در بخش دیگر سخنان خود به فعالیت‌های صورت گرفته در مدیریت حوزه‌های علمیه اشاره کرد و گفت: تاکنون به ۱۸ حوزه علمیه استانی سفر داشتیم و لذا به دنبال کیفیت برای بالندگی حوزه هستیم.

مدیر حوزه‌های علمیه بیان داشت: امسال سطح پذیرش طلبه در حوزه‌های علمیه بالاتر رفته، چراکه باید استعدادهای ناب در حوزه حضور پیدا کنند.

امام جمعه قم با اشاره به این‌که طرح کارویژه‌ها و آمایش روحانیت نیز به اتمام رسیده، اظهار داشت: نظام جامع رشته‌های حوزه‌های علمیه به پایان کار خود رسیده و در سال جاری این درختواره تکمیل خواهد شد.

آیت‌الله اعرافی ابراز داشت: مصوبه ۱۰۷۶ شورای عالی تحولات بسیاری در امتحانات حوزوی ایجاد کرده و طلاب با احساس آرامش بیشتر به این مقولات خواهند پرداخت.

وی خاطرنشان ساخت: ارتقای تقویم تحصیلی، از برنامه‌های جدید مدیریت حوزه‌های علمیه بوده که براین اساس، تعطیلی حوزه نسبت به سایر مراکز کمتر شده است.

■ **گام‌های تحولی حوزه یکی پس از دیگری در حال پیموده شدن است**

معاون آموزشی حوزه‌های علمیه نیز گفت: گام‌های تحول حوزه‌های علمیه یکی پس از دیگری در حال پیموده شدن است و برای سریع شدن این مسئله فقط برنامه‌ریزی مسئولان کفایت نمی‌کند، بلکه اصل کار عناصر دخیل در کار است.

حجت‌الاسلام والمسلمین رستم‌نژاد با اشاره به ضرورت تحول در حوزه‌های علمیه و تأکید رهبر معظم انقلاب نسبت به این مسئله در چند سال گذشته، بیان داشت: از آنجایی که بیشترین بخش تحول در حوزه‌های علمیه تدوین و ویرایش متون درسی به‌شمار می‌رود، بیش از ۶۵ متن تولیدی اصلاح شده در بخش‌های ادبیات عرب، اعتقادات، تفسیر و دیگر عناوین به رشته انتشار درآمده است.

وی در ادامه افزود: ۸۱۸۰ بار از آیات قرآن کریم و بیش از ۴ هزار روایت اهل بیت علیهم السلام در ۲۶ متن از این ۶۵ متن تولیدی و اصلاحی وارد شده و هم‌اکنون در ۲۲۴ مدرسه علمیه در حال استفاده است.

معاون آموزش حوزه‌های علمیه مطرح کرد: اشکال و ایرادهایی در متون جدید وجود دارد که در حال رفع آن هستیم و لذا به طلاب توصیه می‌شود آخرین چاپ را تهیه کنند.

وی در پایان گفت: افتخار ما این است که توانسته‌ایم با استفاده از آیات الهی و روایات اهل بیت علیهم السلام متون درسی را آماده کنیم و لذا از مدیران مدارس علمیه و اساتید درخواست داریم که با اقبال از این متون، حوزه را در تحول یاری نمایند.

آیت‌الله العظمی سبحانی در مراسم آغاز سال تحصیلی حوزه‌های علمیه تصریح کردند

حوزه‌های علمیه سدی در برابر انحراف و تحجر

■ راه‌اندازی سامانه جامع پژوهشی حوزه

حجت‌الاسلام والمسلمین میرمعزی معاون پژوهش حوزه‌های علمیه هم در حاشیه برگزاری مراسم آغاز سال تحصیلی جدید حوزه در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری حوزه، با اشاره به اهمیت کاربردی شدن پژوهش‌ها در حوزه‌های علمیه، بیان داشت: کاربردی شدن پژوهش و فعالیت علمی مطابق با نیاز روز برای پیشبرد اهداف انقلاب و اسلام هدف اصلی ما است.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه با اشاره به برنامه جامع پژوهشی ابراز داشت: در سال تحصیلی جدید برنامه جامع پژوهشی از سطح یکم شروع می‌شود و سطوح دو، سه و چهار را در بر می‌گیرد. تاکنون برنامه‌های پژوهشی برای سطح یک اجرا شده و با تنظیم برنامه جامع پژوهشی، در دیگر سطوح نیز برنامه پژوهش‌محور برگزار خواهد شد.

وی در ادامه افزود: این طرح در سطوح دوم، سوم و چهارم به‌صورت تدریجی و تا جایی که قابل امکان است وارد نظام آموزشی حوزه‌های علمیه می‌شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین میرمعزی با اشاره به طرح کارنامه پژوهشی طلاب گفت: کارنامه پژوهشی طلاب یکی از تحولات اخیر در نظام پژوهشی حوزه‌های علمیه به‌شمار می‌رود بدین صورت که برای همه طلاب همانند کارنامه آموزشی تحصیلی کارنامه پژوهشی اجرا می‌شود.

وی گفت: متأسفانه تاکنون فعالیت‌های پژوهشی طلاب به‌صورت سیستمی و سامانه‌ای ثبت نمی‌شد به همین سبب، طی برنامه‌ریزی‌های انجام شده با بخش فناوری اطلاعات، راه‌اندازی سامانه جامع پژوهش در دست اقدام و عملیاتی شدن است، این مسئله قطعاً در آینده طلاب تأثیر ویژه‌ای خواهد داشت.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه مطرح کرد: طرح ارزیابی و حمایت از پژوهشگران حوزوی از دیگر برنامه‌های معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه در سال تحصیلی جدید است.

■ رونمایی سامانه جامع تقریرات دروس خارج حوزه

در آیین افتتاحیه سال تحصیلی ۹۸ - ۹۷ حوزه‌های علمیه، سامانه تقریرات دروس خارج حوزه که در راستای برنامه‌ریزی جهت بازآفرینی حوزه در فضای مجازی راه‌اندازی شده است، به‌دست حضرت آیت‌الله سبحانی رونمایی شد.

سامانه تقریرات دروس خارج حوزه در راستای برنامه‌ریزی جهت بازآفرینی حوزه در فضای مجازی راه‌اندازی شده است؛ این سامانه، از سامانه‌های آموزشی، پژوهشی و اطلاع‌رسانی است که وظیفه گردآوری، غنی‌سازی، طبقه‌بندی، ارزیابی و فراهم کردن زمینه گفت‌وگو پیرامون تقریرات علمی طلاب سطح خارج حوزه را در فضای مجازی برعهده دارد. با استفاده از فناوری اطلاعات خدمات مورد نیاز مدرسان، طلاب حوزوی و علاقه‌مندان به دروس خارج ارائه خواهد شد.

طلاب علاقه‌مند می‌توانند تقریرات نگاشته شده خود را به تدریج در سامانه و ذیل جلسات دروس خارج بارگذاری کنند، سایر طلاب نیز با مراجعه به سامانه، تقریرات ذیل هر درس را مشاهده نموده، می‌توانند به تقریر برگزیده خود امتیاز دهند، درباره آن با دیگران گفت‌وگو کنند و یا به جمع دنبال‌کنندگان تقریر بپیوندند.

گفتنی است، رونمایی از یک جلد آیین‌نامه تحصیلی برنامه‌های جاری، یک جلد آیین‌نامه تحصیلی برنامه‌های جدید و یک جلد آیین‌نامه تحصیلی برنامه‌های سفیران هدایت و کتاب «الفائق» از دیگر برنامه‌های این مراسم است.

نقش مردم در مبارزه با گرانی و تورم

از منظر آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی

بی شک جامعه‌ای که می‌خواهد از بحران‌ها و مشکلات عبور کند باید قسمت عمده برنامه‌های اصلاحی را با «خود آگاهی» و «خود یاری» مردم پیاده کند.

حال در ماه‌های اخیر شاهدیم تورم همراه با رکود اقتصادی و موج فزاینده آمار بیکاری که روز به روز بر تعداد آن افزوده می‌شود، جامعه را به‌شدت خسته و دل‌زده کرده است، و درست در همین اوضاع و احوال کسانی با

با این اوصاف چه باید کرد؟ آیا دست روی دست بگذاریم و تماشا کنیم؟ بی‌تردید پاسخ منفی است بلکه مردم پاکدل و سربلند دست روی دست نمی‌گذارند بی‌زورمندان بی‌رحم تمام سرمایه‌های نظام را بر باد دهند.

لذا نقش مردم در کنار مسئولان در مبارزه با پدیده‌های خطرناک اقتصادی، هم‌چون تورم و هرگونه استثمار اقتصادی انکارناپذیر است. از این رو مردم نیز می‌توانند به سهم خود با اخلال‌گران اقتصادی مبارزه نمایند و راهی برای برون‌رفت از چالش‌های اقتصادی به‌ویژه بحران تورم و گرانی پیدا کنند.

■ **نظارت همگانی بر بازار در راستای مبارزه با احتکار و گران‌فروشی**

در حکومت اسلامی که براساس قوانین قرآن پی‌ریزی می‌شود، علاوه بر نظارت خصوصی بر اجرای صحیح قوانین به‌وسیله کارکنان حکومت، به مقتضای «و لَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ»^(۱) باید از میان شما، جمعی دعوت به نیکی و امر به معروف و نهی از منکر کنند! یک نظارت عمومی نیز ترتیب داده شده، به مقتضای این نظارت عمومی همه موظف بر نظارت برای اجرای صحیح قوانین هستند و باید آن را به‌عنوان یک فریضه بزرگ و مقدس انجام دهند.

لذا با توجه به مسئولیت همگانی و نظارت عمومی، توده‌های مردم نیز موظفند بر نظام اقتصادی و بر بازار نظارت داشته باشند و با تذکرات و گزارش‌ها جلوی گران‌فروشی، اجحاف، احتکار، غش و هرچه که سبب تضعیف سیستم اقتصادی جامعه می‌شود را بگیرند.

لِزوم نظارت مردم بر یکدیگر از جمله بازار، به دلیل «وجوب امر به معروف و نهی از منکر» و هم «لِزوم همکاری با دولت اسلامی» است. قرآن کریم می‌فرماید: «وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ»^(۲) مردان و زنان باایمان، ولی (و یار و یاور) یکدیگرند؛ امر به معروف، و نهی از منکر می‌کنند.

باید دانست نتیجه امر به معروف و نهی از منکر در حد تذکره افراد و در صورت لزوم، اطلاع به حکومت است و دخالت عملی در زندگی دیگران نیست. زیرا مؤمنان نه تنها نسبت به یکدیگر در ارتباط با امر به معروف و نهی از منکر وظیفه دارند، بلکه می‌توان گفت چون دخالت در کار دیگری، دربردارنده امر و نهی است، در این محدوده از کارشان نسبت به یکدیگر ولایت نیز دارند.

از این رو موظفند بر تکاپوی بازاریان و سیستم اقتصادی جامعه نیز نظارت کرده و آن‌ها را در محدوده مجاز و معینی امر و نهی کنند. البته مراتبی از امر و نهی را که نیاز به برخورد و مجازات و تنبیه دارد باید به مراجع ذی صلاح گزارش نمایند.

امام باقر علیه السلام درباره امر به معروف و نهی از منکر و آثار و فواید آن می‌فرماید: «بِهَا ... تَجَلَّ الْمَكَاسِبُ وَتَزَلَّ الْمَظَالِمُ وَتَعْمَرُ الْأَرْضُ، وَتُنْصَفُ مِنَ الْأَعْدَاءِ؛ با امر به معروف و نهی از منکر، کسب‌ها حل و از ستم‌ها پیشگیری می‌شود، زمین آباد و از دشمنان دادرخواهی می‌گردد».

بنابراین، با امر به معروف و نهی از منکر در مقابله با گرانی که بخشی از نظارت همگانی است، می‌توان جلوی ستم و اجحاف را در حوزه‌های گوناگون از جمله بازار گرفت و به رونق و آبادانی جامعه و بسط عدالت اجتماعی کمک کرد.

■ **مبارزه با گرانی در گرو کاهش تقاضای خرید از سوی مردم**

اصولاً هیچ نهضت اصلاحی بدون یک زمینه فکری قبلی انجام نمی‌پذیرد و اصل «عرضه و تقاضا» که یک اصل اقتصادی است، نشان می‌دهد تا درخواستی از سوی مردم نباشد، عرضه هر نوع کالا بی‌ارزش و بی‌ثمر خواهد بود. مطابق عبادله شریفه «إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَيْنَ تُرَاضٍ مِنْكُمْ»^(۳) مگر این‌که تجارتی با رضایت شما انجام گیرد». و حدیث معروف نبوی، «الناس مسلطون علی اموالهم؛ مردم بر مال خویش، سلطه و اختیار دارند» نیز حاکی از این مسئله است که قیمت‌ها را فروشندگان و عرضه و تقاضا معین می‌کنند.

ولی در صورتی که اجناس از لوازم ضروری و مایحتاج مردم باشد و فروشندگان با ایجاد جنگ روانی و احتکار و بازار سیاه و به هدف سودجویی و ستم به مردم از فروش عادلانه کالاها امتناع ورزند، در این‌جا علاوه بر سیاست‌های بازدارنده حکومت، مردم نیز وظیفه دارند بازار سیاه را بشکنند و با امتناع از خرید کالاهای مورد نظر گران‌فروشان، از فرار گرفتن کالا در دست گروهی سودطلب جلوگیری کنند تا عرضه به‌صورت طبیعی درآید و قیمت‌ها تنزل یابد.

گفتنی است بنا به باور اقتصاددانان «تورم» به شکل جریان‌ی تراکمی و خودافزا، زمانی به وجود می‌آید که «تقاضا» به دلایل مختلف از قبیل افزایش مخارج دولت، انتشار پول توسط بانک مرکزی، افزایش تقاضای مردم و بخش خصوصی و توسعه صادرات یا کاهش واردات، افزایش یابد؛ ولی «عرضه» در مقابل، ثابت بماند و یا روند افزایش آن، کمتر از نرخ رشد تقاضا باشد.

از این رو میان نرخ تورم و سطح تولید، رابطه‌ای تنگاتنگ حاکم است به‌گونه‌ای که به هم خوردن تعادل میان عرضه و تقاضا، همواره باعث گرانی و تورم می‌شود. لذا ناهمخوانی در عرضه و تقاضا به‌شدت قیمت‌ها را دچار نوسان می‌کند و حتی واردات، صادرات و زمان تعیین شده هریک از آن‌ها، به‌طور مستقیم در تعدیل بازار نقش‌آفرین است.

در چنین شرایطی علاوه بر آن‌که بر حکومت اسلامی است تا با افزایش تولید، تخفیف فشار تورم، و حمایت از نیازهای اساسی مردم، سیاست‌های افزایش عرضه را با قیمت مناسب در دستور کار خود قرار دهد و برای جلوگیری از رشد تورم تلاش کند. مردم نیز باید با توقف تقاضای خرید اجناس لوکس و کاذب و حتی مخرب و نیزدم‌پریت و کنترل تقاضای خرید کالاهای اساسی، نقش بی‌بدیل خود را در مبارزه با گرانی ایفا نمایند.

براین اساس هماهنگ‌سازی عرضه و تقاضا، حرکت در راستای کاهش تورم، رسیدن به استقلال اقتصادی و خودکفایی مالی و دست‌یابی به عدالت اقتصادی و برطرف شدن فاصله طبقاتی به شمار می‌آید و اهتمام مردم به کاهش تقاضای خرید و نیز عدم همراهی با تبلیغات روانی گران‌فروشان، در جهت‌دهی تولید و مبارزه با تولیدکنندگان و واردکنندگانی که اساساً نیازهای واقعی و اساسی توده مردم را مورد نظر قرار نمی‌دهند نقش اساسی ایفا خواهد نمود.

■ **«نه» به مصرف‌گرایی؛ مؤلفه‌ای راهبردی در مقابله با گرانی**

مبانی اقتصاد لیبرالی که زیرچتر آزادی تجاری انجام می‌گیرد و احیاناً فلسفه‌هایی برای آن می‌تراشند که در راه منافع مصرف‌کنندگان است، در حقیقت منافع مردم را آشکارا فدای منافع فرد می‌کنند و همیشه در سایه آن نرخ کالاهای مورد نیاز به‌سود تولیدکنندگان و دلالت و واسطه‌ها و به زیان مصرف‌کنندگان تغییر می‌یابد و کاه‌های مستکبران را آبادتر و کوخ‌های مستضعفان را ویران‌تر می‌سازد. اگر امار و ارقام گویایی در این زمینه وجود داشت نشان می‌داد چه اندازه از وسایل قابل استفاده از طریق موضوع «مد» و یا عناوین احمقانه دیگری از ارزش می‌افتد و چه ثروت‌هایی تپهوده نابود می‌شود.

درست است که تبلیغ به معنی واقعی کلمه یعنی بالا بردن سطح آگاهی مردم نسبت به امتیازات یک کالا ممکن است اثر مثبتی حتی در تنزل نرخ‌ها داشته

باشد، زیرا این کار می‌تواند تقاضا را به سطحی برساند که تولد جنسی مرغوب در مقیاس وسیع‌تری انجام گیرد و می‌دانیم هر اندازه دایره تولید وسیع‌تر باشد جنس از این رو موظفند بر تکاپوی بازاریان و سیستم اقتصادی جامعه نیز خواهد بود.

لیکن حقیقت آن است که تبلیغات سالم تجارتی در دنیای لیبرالیستی بسیار کم است، و تبلیغات آن‌ها غالباً گمراه‌کننده و به‌منظور دزدیدن افکار مصرف‌کنندگان انجام می‌گیرد.

از این رو شرکت‌های بزرگ اقتصادی در راستای دزدیدن افکار مصرف‌کنندگان، به‌وجود آوردن تقاضاهای کاذب را از طریق دامن زدن به تبلیغات دروغین و به‌کار گرفتن همه مسایل روانی برای مردم و خانواده‌ها و کشیدن آنان به بازارها برای خرید اجناس غیر ضروری و لوکس دنبال می‌کنند؛ این حربه یکی از سیاست‌های اقتصادی است که زیر لاف‌ها آزادی «تولید» و «تبلیغ» و «تجارت» اما به زیان مصرف‌کنندگان انجام می‌گیرد و آخرین رُمق توده‌های زحمت‌کش را می‌کشند.

حال وقتی در جامعه گروهی غرق در نعمت‌اند و امکانات مادی از هر نظر در اختیارشان قرار می‌گیرد و از امکانات مادی خیره‌کننده‌ای بهره‌مندند و رفاه اجتماعی قابل ملاحظه‌ای دارند، در این‌جا جاذبه نیرومند مرموزی برخی از مردم را به سوی این نوع زندگی می‌کشاند که به قیمت زیر پا نهادن همه اصولی که به آن اعتقاد دارند و به قیمت تن دادن به ذلت وابستگی چنان زندگی را برای خود و جامعه خویش فراهم سازند.

لذا برخی افراد جامعه در مواجهه با گرانی و تورم، با هجوم به سوی خرید کالاهای سرمایه‌ای و غیر ضروری، به بردگی و اسارت تن می‌دهند و در برابر برنامه‌های منفعت طلبان تسلیم می‌شوند؛ حال آن‌که در همین صحنه‌ها است که ایمان و شخصیت و تقوی و پاکی و امانت و آزدگی افراد مشخص می‌شود.

گاهی تصور می‌کنند این‌ها همه نیازهای اصلی زندگی آن‌هاست و گاه نام آن را زندگی در حد شأن می‌گذارند که همه این‌ها فریب نفس اماره است. زیرا اگر روح قناعت بر آن‌ها حاکم باشد می‌دانند این‌ها فوق نیاز بلکه اسراف است.

این امر در حالی است که در اقتصاد اسلامی شعار «در حقیقت مالک اصلی خداست، و این امانت چند روزی دست ماست»، دید و درک تازه‌ای به انسان در مسایل مربوط به مصرف می‌دهد و او را در تمام زمینه‌ها به‌صورت یک «امانت‌دار» همان امانت‌داری که موظف به رعایت نظر صاحب امانت در تمام زمینه‌هاست و نمی‌تواند هرگز، فعال ما بشیاء باشد و آن کند که شخصاً می‌پسندد و علائق خاص یا تمایلات و هوس‌های او ایجاب می‌نماید، درآورد.

لذا انسان مقتصد در زمینه مصرف با خود می‌اندیشد، هرگونه «اسراف» و «تذذیر» برمن حرام است، که از این رهگذر، محتکران و گران‌فروشان در اجرای اهداف شوم خود ناکام خواهند شد.

■ **اتحاد مردم در مقابله با واسطه‌گری و دلال بازی**

اسلام به طیفی‌گری در جریان تولید که تولیدکننده را از مصرف‌کننده جدا سازد و گروهی بدون کاری مثبت و به صرف واسطه‌گری سودی ببرند، روی خوش نشان نداده است. این همان چیزی است که در فقه به‌عنوان «بیع الحاضر للبادی» مطرح است.^(۵)

مقصود از این عنوان آن است که افراد شهرنشین، اجناسی را از روستاییان بخرند و به دیگران بفروشند؛ که در نتیجه با واسطه‌گری، اجناس گران‌تر به‌دست مشتریان می‌رسد. همان چیزی که امروز جامعه ما و بسیاری از جوامع به آن گرفتارند که سرمایه‌داران با پول نقد به سراغ تولیدکنندگان عمدتاً روستایی می‌روند و فرآورده‌های آن‌ها را به ثمن بیخس می‌خرند، گاه نگهداری می‌کنند و در انتظار گران شدن هستند (که مسئله احتکار نیز بر عمل واسطه‌گری ناسالم اضافه می‌شود) و گاه بلافاصله آن را به بازارهای شهر منتقل ساخته و با سود بسیار آن را می‌فروشند.

مشهور فقهای اهلبیت علیهم‌السلام به کراهت این عمل و جمعی دیگر از بزرگان به حرمت آن فتوا داده‌اند. در روایتی از رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم آمده است که فرمود: «لا یبیع حاضر لباد، والمسلمون یرزق الله بعضهم من بعض؛ شهری اجناس روستایی را نفروشد؛ خداوند بعضی از مسلمانان را به‌وسیله بعضی دیگر روزی می‌دهد».

در این میان اهتمام گروه‌های مردم در ایجاد تعاونی‌های خرید محصولات کشاورزی و حذف واسطه‌های خرید، کشاورزان را دلگرم و بی‌نیاز و مکفی المونة سازد؛ در واقع مردم می‌توانند به جای ریختن پول‌های شرشار به جیب واسطه‌ها، با فراهم ساختن یک سیستم توزیع صحیح، پول را به آن‌ها دهند که تولیدگرند و نه واسطه و بیکار و دلالان بی‌عارا!

بدین ترتیب با حذف واسطه یا اقل کم شدن واسطه‌ها، هم تولیدکننده روستایی سود بیشتری می‌برد و هم اجناس، با قیمت مناسب‌تری به‌دست مصرف‌کنندگان می‌رسد.

از یونس بن عبدالرحمن از یاران برجسته امام کاظم و امام رضا علیهما السلام در تفسیر سخن پیامبر «لا یبیع حاضر لباد» آمده است: «میوه‌ها و انواع غلات وقتی از آبادی‌ها به بازار می‌آید، جایز نیست بازاریان (واسطه‌ها) آن‌ها را بخرند (و به مردم بفروشند). سزاوار است که خود آنان بفروشند. البته پس از فروش بی‌واسطه روستائیان، اشکالی ندارد که عده‌ای وارد عمل شوند و با انتقال اجناس از شهری به شهر دیگر، دست به تجارت بزنند».

لذا باید توجه داشت که واسطه‌گری انواع و اقسام مختلفی دارد و نقش واسطه‌ها به‌عنوان خریدار، امانت‌دار و حق‌العمل‌کار مختلف است؛ اما تمام آن‌ها به زیان فروشنده اصلی و تولیدکنندگان و هم‌چنین مصرف‌کنندگان است.

■ **هدایت نقدینگی به سمت تولید؛ نقش مضاعف مردم در حمایت از کالای**

ایرانی

از جمله مهم‌ترین راهکارهای مقابله با گرانی و تورم، هدایت نقدینگی‌های مردم به سمت تولید است که شایسته تبدیل به فرآورده‌های مختلف تولیدی است.

از نظر علمی «نقدینه» مالی است که در تولید ثروت جدید، سهم باشد، بنابراین ابزار تولید، مواد اولیه و نقدینگی‌ها، در صورتی که نقش تولیدی خود را ایفا کنند، سرمایه محسوب می‌شوند.^(۶)

چه بسیار کشورهای که از نیروهای جوان، موقعیت‌های جغرافیایی مناسب و معادن و منابع غنی و شرشار برخوردارند؛ ولی به علت نداشتن نقدینه کافی، توان تولید و استفاده از آن منابع طبیعی را ندارند و به همین جهت از کشورهای عقب مانده، و توسعه‌نیافته به شمار می‌آیند.

لیکن در اسلام به این عامل توجه خاصی شده است، در این بینش سرمایه‌های مالی، قوام فرد و جامعه‌اند. البته نظر به محدودیت سرمایه‌های مالی لازم است سرمایه‌ها به‌گونه‌ای به کار آیند که اصل آن محفوظ بماند و به‌وسیله آن سرمایه‌های جدیدی تولید شود. ایجاد فرهنگ سرمایه‌گذاری در امور مهم و حیاتی و نیز اهمیت دادن به سرمایه‌گذاری در مناطق نیازمند و به‌ویژه در بلاد اسلامی، از مهم‌ترین آموزه‌های اقتصادی اسلام است که باید مورد توجه ویژه مردم قرار گیرد. لذا در نگاه دین سرمایه‌هایی که با روش‌هایی چون خرید سکه و دلار، زیور آلات فراوان، تهیه لوازم تجملی و لوکس، ساخت خانه‌های مجلل و پرهزینه، خرید ماشین‌های گران‌قیمت و اشیای عتیقه، راكد می‌ماند و از چرخه تولید خارج می‌شوند «كنز» محسوب شده و مذموم‌اند.^(۷)

در این میان حتی اعتقاد به مبدأ و معاد نیز با مسایل اقتصادی پیوند خورده، تا آن‌جا که خداوند مردم را از كنز و ذخیره‌سازی و جمع‌آوری طلا و نقره و عدم انفاق آن در راه خدا برحذر داشته و آنان را به عذاب الهی تهدید می‌کند.

لذا در کلام آسمانی آمده است: «يَوْمَ يُخْفَىٰ غَلْبُهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتَكُونُ بَها جِبَاهُهُمْ وَجُحُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذا مَا كُنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَلَقَوْا مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ» در آن روز که آن‌را در آتش جهنم، گرم و سوزان کرده و بان صورت‌ها و پهلوها و پشت‌هایشان را داغ می‌تواند هرگز، فعال ما بشیاء باشد و آن کند که شخصاً می‌پسندد و علائق خاص (و گنجینه ساختند!) پس بچشید چیزی را که برای خود می‌اندوختید».^(۸)

بدیهی است در عصر و زمان حاضر، نگهداری اموال به‌صورت كنز، آن‌گونه که در سابق معمول بود کمتر انجام می‌گیرد و غالباً به‌صورت سکه و دلار و نقدینگی در بانک‌هاست؛ هم‌چنین شاهدیم افرادی اموال خودشان را به‌صورت اراضی یا ساختمان‌هایی در می‌آورند و آن‌ها را به حال خود رها می‌سازند بی‌آن‌که از آن استفاده‌ای شود و از همه بدتر ذخیره کردن اموال در قالب پدیده شوم اقتصاد دلالی از قبیل هجوم برای خرید سکه و ارز قابل مشاهده است که تولید کاملاً از آن بی‌بهره می‌ماند و سودش عاید سوداگران می‌شود. حال آن‌که هدایت نقدینگی مردم به سمت تولید می‌تواند تحرک و جنبش بیشتری به چرخ‌های اقتصادی یک کشور بدهد و از تورم و گرانی در جامعه بکاهد و در نهایت به ارتقای حمایت از کالای ایرانی منجر گردد، از سوی دیگر اگر اموال مردم به سمت اقتصاد سوداگران و دلالی سوق داده شود قسمت مهمی از فعالیت‌های اقتصادی خاموش می‌شود.^(۹)

ناگفته پیداست هدایت نقدینگی مردم به امر تولید، افزون بر تأثیر مستقیم در رفع فقر و محرومیت قشرهای نیازمند، به خوبی می‌تواند از تراکم ثروت در نزد ثروتمندان بکاهد و پول و سرمایه را به جای راكد ماندن و پس انداز شدن به بازار مصرف و نیاز برگرداند و این‌چنین به تقویت تولید و کاهش تورم و گرانی کمک نماید.^(۱۰)

پی‌نوشت‌ها

۱. آل‌عمران ۱۰۴/

۲. توبه ۷۱/

۳. کافی/۵/ص ۵۶/ح/

۴. نساء ۲۹/

۵. دایره‌المعارف فقه مقارن/ج ۲/ص ۳۰۲

۶. ر.ک. فقه و توسعه/ج ۳/ص ۲۷۲ به نقل از اسلام بقود الحیاء (سیدمحمد باقرصدر)/ص ۲۱۲

۷. «وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا» (نساء/۵)

۸. توبه/۳۵/

۹. تفسیر نمونه/ج ۳/ص ۲۸۵

۱۰. دایره‌المعارف فقه مقارن/ج ۳/ص ۲۴۶

منبع: پایگاه اطلاع‌رسانی آیت‌الله‌العظمی مکارم شیرازی

در نشست رؤسای مرکز خدمات حوزه

و شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه عنوان شد

ائمه جمعه بازوی مرکز خدمات

در خدمت‌رسانی

به حوزویان هستند

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه گفت: ائمه جمعه سرپرستی برای جامعه روحانیت در شهرها هستند و هر کدام از آن‌ها می‌توانند، بازویی برای مرکز خدمات جهت خدمت به حوزویان و تحقق رسالت این مرکز باشند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین حاج علی‌اکبری رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه کشور با حضور در مرکز خدمات حوزه‌های علمیه با رئیس و جمعی از مسئولان این مرکز درباره رسالت، مأموریت و مشکلات ائمه جمعه کشور گفت‌وگو کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین حاج علی‌اکبری در این دیدار با بیان این‌که ۹۰۰ نفر در کشور در جایگاه امامت جمعه در حال فعالیت هستند، افزود: با این‌که شهریه بسیاری از ائمه جمعه ناچیز است؛ ولی آن‌ها براساس تشخیص وظیفه به مناطق بد آب و هوا و کم‌امکانات می‌روند و به وظیفه خود عمل می‌کنند.

رئیس شورای سیاست‌گذاری ائمه جمعه گفت:

ائمه جمعه سرپرستی برای جامعه روحانیت در شهرها هستند و هر کدام از آن‌ها می‌توانند، بازویی برای مرکز خدمات جهت خدمت به حوزویان و تحقق رسالت این مرکز باشند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ربانی هم در این دیدار به طرح مرکز خدمات در تشکیل پرونده سلامت طلاب و روحانیان اشاره کرد و گفت: مقدمات این طرح آماده شده است و به‌تدریج در دو مرحله سنجش سلامت جامعه هدف و تشکیل پرونده انجام می‌شود.

وی تصریح کرد: در مرحله اول طلاب ورودی به حوزه‌های علمیه آزمایش‌های سنجش سلامت را طی می‌کنند و برای آن‌ها پرونده سلامت تشکیل می‌شود و در مرحله بعد، اسناد و ائمه جمعه به‌لحاظ اثرگذاری و نیاز جسمی این قشر، قرار دارند.

رئیس مرکز خدمات حوزه گفت: سنجش سلامت، ما را از بسیاری از بیماری‌ها مطلع می‌کند که اگر دیر تشخیص داده شوند، فرصت‌های بسیاری برای درمان از دست می‌رود و با این پیشگیری‌ها از درمان پرهزینه و مزمن شدن بیماری جلوگیری می‌شود.

وی به رویکرد مرکز خدمات در توانمندسازی خانواده‌های طلاب در عرصه معیشت اشاره کرد و افزود: تلاش ما این است که خانواده‌های طلاب توانمند شوند و بتوانند، در عرصه‌های فرهنگی و صنایع‌دستی هنری را فرا بگیرند تا هزینه‌های زندگی خود را تأمین کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین قمرزاده معاون خانواده و امور فرهنگی مرکز خدمات هم در این جلسه با بیان این‌که امیدواریم این ارتباط و همکاری، برای حوزه و روحانیت برکات بسیاری داشته باشد، به تغییر رویکرد مرکز خدمات از خدمات محوری به رسالت محوری اشاره کرد و گفت: رویکرد هدفمندی خدمات و رویکرد فرهنگی خانواده‌محور دو رویکرد حاکم بر همه فعالیت‌های مرکز خدمات است.

معاون خانواده و امور فرهنگی مرکز خدمات با تأکید بر این توسعه خدمات مرکز از مادی به فرهنگی و عاطفی از دیگرویرکردهای مرکز در چند سال گذشته بوده است، بیان کرد: رویکردهای مرکز خدمات باعث شده است، این مرکز عملاً به مرکز پشتیبانی از نهاد حوزه و روحانیت تبدیل شود و رکن خانواده در کانون اصلی فعالیت‌های این مرکز قرار گیرد و این مرکز در آستانه اثرگذاری بیشتر و گسترده‌تری در حوزه روحانیت قرار گیرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین قمرزاده با بیان این‌که در عرصه خانواده و امور فرهنگی بر اساس سند راهبردی و اسناد بالادستی سه مسئله به‌عنوان اهداف اصلی این عرصه در نظر گرفته شده است، گفت: هویت‌بخشی به خانواده روحانیان، مشارکت خانواده‌ها با روحانی در تحقق رسالت آن‌ها و تحکیم و تعالی خانواده روحانی، سه هدف اصلی مرکز خدمات حوزه‌های علمیه در این عرصه هستند. معاون خانواده و امور فرهنگی مرکز خدمات گفت: پیشنهاد می‌کنم یک برنامه خانواده‌محور با همکاری دو مجموعه تدوین شود و همه برنامه‌ها را بر اساس یک مطالعه هدفمند در یک بسته فرهنگی تدوین کنیم که به همه ابعاد مسایل خانواده توجه شود.

هفته‌نامه رفق حوزه

پروچ

اگر به‌راستی انسان آزاد آفریده شده و در تصمیم و خواست او، زور و فشاری در کار نیست، پس مقصود از سعادت و شقاوت انسان که در برخی از آیات و روایات به آن اشاره شده است که طبعاً انسان را به راه مخصوص می‌کشانند چیست؟! ■ پاسخ: در پاسخ به این سؤال ابتدا لازم است آیاتی را که به این مسئله (سعادت و شقاوت) اشاره نموده طرح و مورد بررسی قرار دهیم، تا بدین ترتیب پاسخ این پرسش برای جوینده روشن و شفاف‌تر گردد.
اینک بیان آیات:

۱. قرآن افراد را در روز رستاخیز به دو بخش تقسیم می‌کند و می‌فرماید: «يَوْمَ يَأْتُ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِذِيهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ؛ روزی فرار می‌رسد که در آن روز کسی سخنی نمی‌گوید مگر به اذن خداوند برخی از آنان نیک بخت و برخی دیگر بدبخت هستند.»^(۱)
آن‌گاه قرآن به بیان سرنوشت هردو گروه پرداخته و پاداش و کیفر آنان را بیان می‌کند:
این آیات ناظر به آن‌گونه نیک فرجامی است که افراد آن را با کمال حریت و آزادی تحصیل می‌کنند، یعنی با افعال و کردارهای نیک و بد خود، خوشبختی و بدبختی خود را در روز رستاخیز فراهم می‌سازند و در این نوع سعادت و شقاوت کوچک‌ترین اجباری در کار نیست.
۲. در آیه دیگر، افراد گنه‌کار عجل بدفرجامی خود را در روز رستاخیز معلول غلبه «شقا» و «بدبختی» خویش در زندگی دنیوی می‌دانند و چنین می‌گویند: «أَلَمْ تَكُنْ أَتَايَ تُثَلِّیْ عَلَیْكُمْ فَنَكُثُمْ بَعًّا تَوَدُّونَ» قالُوا رَبَّنَا عَلَّمَنَا شَقَوْنَا وَكُنَّا قَوْمًا ضَالِّينَ؛ ... می‌گویند شقاوت ما بر ما چیره شد و ما قوم گمراهی بودیم.»^(۲)

اکنون باید مقصود از «شقاوت دنیوی» که بر آنان غلبه کرد چیست؟
شکی نیست که دوزخیان بد فرجامی خود را به «شقاوت» دنیوی خود نسبت می‌دهند و می‌گویند: «شَقَوْنَا» ولی باید دید که آیا آن را مصنوع اعمال خویش می‌اندیشند و یا آن را وصف ذاتی می‌دانند که با آفرینش آن‌ها همراه می‌باشد. ذیل آیه می‌رساند که دوزخیان آن رایک حالت اکتسابی تلقی می‌کنند که در زندگی دنیوی آن را با اعمال خویش می‌سازند، اینک ذیل آیه: «وَبَدَّلْنَا خَيْرًا مِّمَّا كَفَلْنَا طَائِفًا مِنْهُمْ» خداوند ما را از دوزخ بیرون کن (بار دیگر به دنیا باز گردان) اگرچه آن اعمال قبلی خود بازگشتیم حقا که ما ستمگرو مستحق عذابیم.»^(۳)

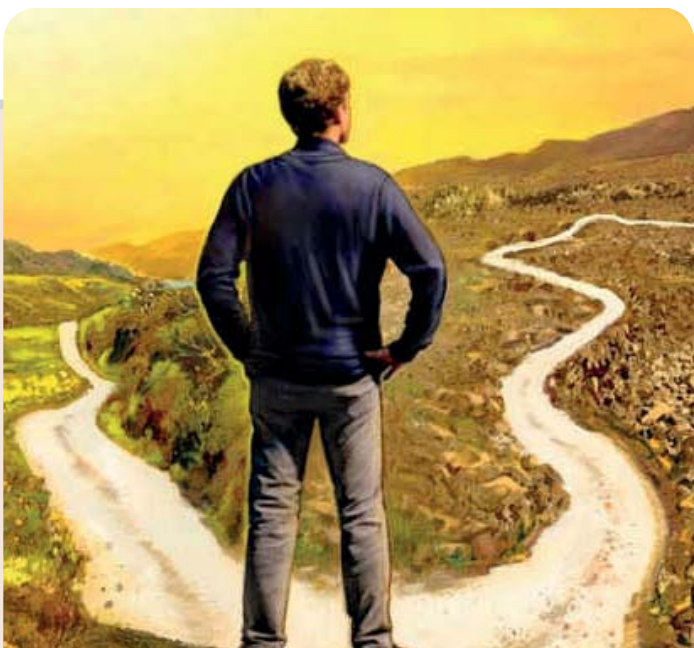
همایش بررسی پیامدهای نظری و عملی تشیع انگلیسی با حضور دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار شد

معانن تهذیب حوزه‌های علمیه تشریح کرد سیاست‌ها و برنامه‌های جدید و تحول آفرین معاونت تهذیب

هماهنگی حماسه و عرفان در نهضت عاشورا و قیام حسینی گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی

سعادت و شقاوت انسان به‌دست کیست؟ انسان یا خدا؟! نوشته‌ای از آیت‌الله العظمی سبجانی

از این‌که آنان از خداوند درخواست می‌کنند که خدا آن‌ها را به این جهان بازگرداند و اگر این بار، کارهای قبلی خود را تکرار کنند، خود مقصر و ستمگرند، می‌رساند که دست آنان در تحصیل سعادت و شقاوت باز می‌باشد و می‌توانند، برنامه زندگی را مطابق دلخواه خود دگرگون سازند، هرگاه بد فرجامی آنان معلول شقاوت تغییرناپذیر آنان بود، درخواست بازگشت به دنیا و وعده ضمنی به دگرگون ساختن برنامه قبلی، بی‌معنی می‌باشد.
زیرا فرض این است که آفرینش آنان در هردو مرحله یکسان می‌باشد و در این قسمت اختلافی در میان آن‌ها وجود ندارد. از این جهت امام صادق علیه السلام در

گزارشی از فعالیت‌های آموزشی مدرسه امام حسن مجتبی علیه السلام لواسان

مدرسه علمیه امام حسن مجتبی علیه السلام در شمال تهران از معدود مدرسی است که با معماری زیبا و با امکانات به‌روز علمی و پژوهشی ساخته شده است.
کلنگ مدرسه امام حسن مجتبی علیه السلام در سال ۱۳۶۵ توسط مرحوم آیت‌الله مهدوی کنی و حجت‌الاسلام والمسلمین ناطق نوری در زمینی که حاج رضا کیانی وقف کرده بود، به زمین زده شد و در سال ۷۲ به‌صورت رسمی افتتاح شد. گفت‌وگوی خبرنگاری حوزه با حجت‌الاسلام محمدحسین معزی مدیر این مدرسه علمیه درباره مسایل آموزشی، پژوهشی و فرهنگی آن را در ادامه به خوانندگان محترم هفته‌نامه افق حوزه تقدیم می‌داریم:

این محدوده را به‌خوبی نخوانده باشد، بالاخره مجبور است که برای ورود به پایه بعد، این متن را که محتوای آن را هم فهم نکرده است، شب امتحان با جزوه و... بخواند و با کسب نمره حداقلی این درس را تمام کند که در اغلب موارد، بعداز امتحان، دیگر برای فهم کامل آن درس رجوع نمی‌شود؛ در حالی‌که در مکتب قدیم این طور نبود و خود متن کتاب تا انتها تدریس و مباحثه می‌شد.
در حوزه تحصیل علم انتها ندارد و تمام‌شدنی نیست؛ لذا ما باید به سمتی حرکت کنیم که این نگاه را دوباره زنده کنیم که محتوا و بن‌مایه طلبگی، روز به روز آموختن و آموزش دادن است.
■ به نظر شما عوامل موفقیت طلاب جوان در چیست؟
به نظر بنده یک روحانی برای این‌که بتواند در جامعه اثرگذار باشد و بتواند به نیازهای جامعه پاسخ دهد، باید خطابه را خوب بلد بوده و یک مدرس، محقق و مبلغ خوب باشد؛ اما یک طلبه به‌عنوان یک محقق و پژوهشگر در مباحث دینی باید منبع‌شناس باشد و به آن‌ها رجوع کند و گردآوری و فراوری مطلب، خلاصه‌نویسی و تنقیح مطلب را خوب بلد باشد و وارد کارهای قوی علمی، نظریه‌پردازی و تألیف شود؛ ما در حوزه علمیه امام حسن مجتبی علیه السلام به مباحث علمی و پژوهشی بسیار اهمیت می‌دهیم و آن را در رشد علمی طلاب بسیار مؤثر می‌دانیم.

■ به‌عنوان سؤال نخست از چه زمانی مدیرمدرسه امام حسن مجتبی علیه السلام لواسان شدید و در تحقق منویات پائیان این بنا، چه اقداماتی انجام داده‌اید؟
اولین کارهای عمرانی حوزه علمیه امام حسن مجتبی لواسان سال ۶۵ شروع و در سال ۷۲ به‌صورت رسمی زیرنظر حوزه علمیه تهران قرار گرفت و بنده نیز از آبان‌ماه ۹۲ به دعوت حجت‌الاسلام والمسلمین ناطق نوری تولیت محترم حوزه علمیه لواسان، به‌عنوان مدیر مدرسه علمیه امام حسن مجتبی علیه السلام لواسان مشغول به خدمت در این حوزه شدم.

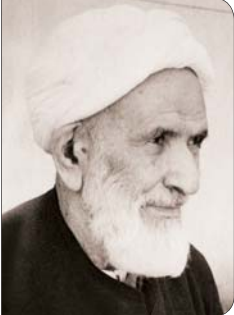
همواره سعی کردیم بر مبنای نگاه مدیرانه مقام معظم رهبری؛ در جهت رشد علمی، تهذیبی، اخلاقی و نشاط روحی طلاب برنامه‌ریزی کرده و اهداف متعالی حوزه را تحقق بخشیم.

الحمدلله این مدرسه امکانات رفاهی خوبی دارد و طلاب عزیز که قصد تحصیل علوم دینی را دارند می‌توانند از تجهیزات و فناوری به‌روز مدرسه اعم از کتابخانه، سایت، امکانات ورزشی، امکانات پژوهشی و دیگر امکانات آن استفاده کنند.
یکی از امتیازات این مدرسه، وجود کتابخانه‌ای با ظرفیت ۱۰۰ هزار جلد کتاب است و در حال حاضر نیز حدود ۳۵ هزار جلد کتاب در مخزن کتابخانه موجود است که زیرساختی مناسب برای حرکت مدرسه به سمت تخصصی شدن محسوب می‌شود.

درس اخلاق

محبت واقعی >

آیت‌الله شیخ محمدتقی آملی

طبق صریح آیه قرآن که می‌فرماید: «يُحِبُّهُمْ وَ يُحِبُّونَهُ»؛ محبت مقوله‌ای دو طرفه است؛ یعنی به همان اندازه که در دل مؤمن محبت خدا هست، از ناحیه او هم نسبت به بندگان محبت است، به عبارتی همان‌طوری که تشنه، دنبال آب می‌گردد، آب نیز به‌دنبال تشنه می‌دود، به قول شاعر:

تشنه می‌گوید که کوآب زلال

آب می‌گوید که کوآن آبخور

در روایت به این مضمون آمده که اگر می‌خواهی

بدانی که خدا چقدر نسبت به ما محبت دارد، علامتش این است که ببینیم ما چه اندازه او را دوست داریم و این نشان از دو طرفه بودن مقوله محبت است. تاکنون بحث ما در اطراف محبت بنده نسبت به حق بود و اکنون می‌خواهیم ببینیم که محبت خدا نسبت به بنده به چه معناست؟

محبت حق نسبت به بنده، مثل محبت بنده به حق نیست؛ زیرا ذات مقدس حق منزّه از آن است که محل تغییرات و تبدیلات واقع شود، بلکه معنای محبت حق به بنده، عبارت است از این‌که بنده‌اش را از دشمنانش حفظ می‌کند. «کفی بالله وکیلا» و «کفی بالله نصیرا»؛ و از آن‌جا که بزرگ‌ترین دشمن انسان نفس اوست که فرموده‌اند: «اعدی عدوک نفسك التی بین جنبتیک».

در روایت وارد است که «اذا احبّ الله عبداً لم یضره ذنب»؛ یعنی وقتی خدا بنده‌ای را دوست بدارد، دیگر هیچ گناهی، به آن بنده آسیب نمی‌رساند. در خبر دیگر است که «يعطى الدنيا من یحب و من لا یحب و لا یعطى الايمان الا من یحب»؛ یعنی خدا دنیا را به همه کس می‌دهد ولیکن ایمان را به کسی می‌دهد که او را دوست داشته باشد.

■ خدا همه مخلوقاتش را دوست دارد

در قسمت محبت انسان نسبت به محبوب گفته شد که انسان هرچه تبعات و متعلق به محبوبش می‌باشد را هم دوست می‌دارد، اینک می‌گوییم که از ماسوی الله چه چیزی هست که از تبعات حق نباشد و کدام موجود هست که از آثار قدرت او خارج باشد و کدام موجود هست که معلوم و مخلوق او نباشد؛ پس چون حق، خود را دوست می‌دارد، پس جمیع موجودات را هم دوست می‌دارد؛ زیرا همه تابع و متعلق اویند و همه آثار قدرت اویند.

در روایت آمده که اشتیاق خداوند به بنده توبه کارش بیشتر است از آن کسی که در بیابان بدون آب و علف بوده و یک شتر داشت که بار و آذوقه‌اش روی آن بود و چون خوابید و بیدار شد، شترش را ندید و دیگر امیدش از همه جا قطع شده بود. مدتی بعد، از فرط تشنگی در حالت مرگ قرار گرفت، در این زمان ناگهان شتر را به همراه بارش نزد خود حاضر دید، چنین شخصی در این حال چقدر خوشحال می‌شود، این روایت می‌خواهد این مطلب را القا کند که اشتیاق خداوند نسبت به بنده تابیش، بیشتر از این مرد بیابان نسبت به شتر و زاد و توشه‌اش است. از حیث مخلوقیت همه مخلوق او می‌باشند، لکن آن ناپاکی و معصیت‌ها از جای دیگر است که می‌فرماید: «ما اصابک من حسنة فمن الله و ما اصابک من سيئة فمن نفسك».(نساء/ ۷۹)

جهنم در یک مرتبه‌اش برای پاک نمودن چرکی‌های معصیت است؛ و لذا اشخاص بر حسب اعمال سیئه‌شان یکی زودتر پاک می‌شود و یکی دیرتر، لکن باید طوری زندگی کرد که ناپاکی‌ها با ذات عجین نشود که اگر بشود، نعوذ بالله دیگر چاره‌پذیر نیست، مگر خلود در جهنم!!

تهیه و تنظیم: علی‌اکبر بخشی

آیت‌الله اعرافی در پیام تسلیتی تصریح کرد

آیت‌الله ملکیان سال‌ها مشعل فروزان حوزه و مردم شهرضا بود

آیت‌الله ملکیان چهره ممتازی که سال‌های متمادی با دانش و اخلاق خویش مشعل فروزان شهرضا و مردم شریف شهرضا بود و آثار و برکات فراوانی از خود برجای نهاد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، متن پیام تسلیت آیت‌الله اعرافی در پی درگذشت آیت‌الله عبدالرحیم ملکیان از اساتید و علمای حوزه علمیه شهرضا به این شرح است:

انا لله وانا الیه راجعون

ارتحال عالم جلیل‌القدر آیت‌الله عبدالرحیم ملکیان (طاب ثراه) مایه تأثر و تألم شدید گشت.

چهره ممتازی که سال‌های متمادی با دانش و اخلاق خویش مشعل فروزان برای حوزه علمیه و مردم شریف شهرضا بود و آثار و برکات فراوانی از خود به‌جای نهاد؛ این‌جانب ارتحال آن فقید سعید را به عموم مردم شریف، روحانیت و حوزه اصفهان و شهرضا و علاقه‌مندان آن مرحوم به‌ویژه آقاآزادگان مکرم و بیت شریف آن شخصیت اخلاقی و معنوی، تسلیت عرض گفته، علودرجات الهی برای آن مرحوم و شکیبایی و پاداش الهی را برای بازماندگان محترم مسئلت می‌نمایم. «عاش سعیدا و مات سعیدا» علیرضا اعرافی / مدیرحوزه‌های علمیه گفتنی است، آیت‌الله حاج شیخ عبدالرحیم ملکیان، متخلص به «ناصر» قمشه‌ای سال‌های متمادی مشعل فروزان حوزه علمیه و مردم شریف شهرضا بود و بیش‌از شش‌دهه در مسجد و تکیه «محلّه آقا» این شهر به وعظ و خطابه و اقامه نماز جماعت پرداخت. این عالم فقید پس‌از عمری مجاهدت علمی و تبلیغی، ۴ شهریور، در سن ۹۵ سالگی، براثر کهولت سن و بیماری، در شهرضا چشم از جهان فرو بست و به دیار باقی شافت و پیکر مطهرش در امامزاده شاهرضا علیه السلام این شهر به خاک سپرده شد.

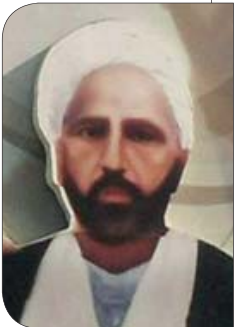
اشتراک افق حوزه

۰۳۶۰۰۵۳۲۹-۰۲۵ ۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰

نماینر: ۰۳۲۹۰۱۵۲۳

فرزانگان

< آية الله حاج شيخ علی اکبر طلوعی اشکوری رحمه الله >

- تولد:** ۱۲۶۴ ش
- وفات:** ۱۳۱۴ ش
- عمر:** ۵۰ سال
- مدفن:** بخش رحیم‌آباد رودسر
- استادید:** میرزا هاشم اشکوری، سیدمحمد تنکابنی، میرزا محمدحسین غروی نایینی و سیدابوالحسن اصفهانی.
- شاگردان:** شیخ مهدی مهدوی لاهیجانی، شیخ محمد سعیدی مهدوی لاهیجی.
- تألیفات:** تقریرات فلسفه میرزا هاشم اشکوری،

تقریرات درس فقه و اصول آیات عظام سیدابوالحسن اصفهانی، شیخ محمدحسین نایینی و دیوان طلوعی.

• تولد و کودکی

حاج شیخ علی‌اکبر طلوعی گیلانی از عالمان نامدار و متقی منطقه اشکورات رودسر گیلان در تاریخ ۱۲۶۴ شمسی در قریه اشکور و در میان خانواده‌ای کشاورز دیده به جهان کُشود. دوران کودکی را در همان زادگاه سپری ساخت. وی در ایام خردسالی دارای ذکاوت بی‌مانند و قریحه سرشار بود و به مقتضای ذوق وافری که به فراگرفتن علوم دینی نشان می‌داد، عمرخویش را به تحصیل علوم دینی و اکتساب معارف الهی و تعلیم و تدریس فقه، اصول، منطق، حکمت و مقدمات مثل صرف، نحو، معانی، بیان، لغت، تفسیر، درایه و رجال صرف نمود.

• تحصیلات در گیلان

طلوعی اشکوری در بهار نوجوانی به شوق تحصیل راهی حوزه علمیه لنگرود گردید و مقدمات علوم دینی را نزد بزرگانی چون حاج شیخ علی‌اکبرفتیده‌هی لنگرودی به خوبی آموخت. پس از آموختن مقدمات علوم حوزوی برای ادامه تحصیل به رشت رفت. در این حوزه، او محضرروحانی مبارز و مجتهد پُرآوازه آيةالله سیدعبدالوهاب صالح ضیائیری (متوفای ۱۳۵۷ قمری) را مغتنم شمرد و آيةالله آقا شیخ محمد صیقلانی و آقا شیخ محمد زرگردیگراساتید ایشان در حوزه رشت بودند. او به مدت هفت سال در مدارس دینی به تحصیل علوم دینی اشتغال داشت.

این طلبه مشتاق معارف الهی از رشت به قزوین رفت و برخی از دروس سطح همانند شرح لمعه و قوانین را در نزد حاج ملاعلی طارمی و دیگران فرا گرفت و سپس جهت تکمیل راهی تهران شد و دروس فقه و اصول و فلسفه و حکمت و معارف عرفانی را از محضرفقیهان و حکیمان نامدار و مشهور تهران به خوبی فرا گرفت که اسامی اساتید ایشان در تهران عبارتند از حضرات آیات آقا شیخ محمدرضا نوری، شیخ عبدالنبی نوری، سیدمحمد تنکابنی، آقا سیدمحمدرضا افجه‌ای، حاج شیخ علی نوری، آقا میرزا هاشم اشکوری، آقا میرزا حسن کرمانشاهی و آقا میرزا محمود قمی.

• ورود به نجف اشرف

میرزا علی‌اکبرطلوعی اشکوری در حدود سال ۱۳۳۸ قمری تهران را به قصد اقامت در عتبات عراق ترک نمود و به نجف‌اشرف رفت. وی برای انتخاب استاد، ابتدا در درس‌های علما حضور می‌یافت تا آن‌که شیوه تدریس برخی از آنان را پسندیده و تحت تأثیر اندیشه‌های محققانه بزرگمردان عرصه فقاहत قرار گرفت که اساتید ایشان در نجف اشرف آیات عظام حاج میرزا محمدحسین غروی نایینی، سیدابوالحسن موسوی اصفهانی، سیدحسین غروی اشکوری، حاج شیخ شعبان رشتی، آقا ضیاءالدین عراقی و آقا شیخ جواد بلاغی بودند.

• تدریس

سابقه تدریس مرحوم طلوعی به دوران نوجوانی و به مدرسه علمیه لنگرود باز می‌گردد. مرحوم طلوعی در حوزه نجف اشرف ضمن فراگیری فقه و اصول، نیز برای جمع کثیری از طلاب جوان تدریس می‌کرد. پس از فتح قله‌های قفاहत نزد دانشوران حوزه نجف و کسب توانمندی‌های علمی به ایران بازگشت و در رحیم‌آباد اشکور ساکن گردید و به ترویج دین مبین اسلام پرداخت. آیات حاج شیخ مهدی مهدوی لاهیجانی و حاج شیخ محمد سعیدی مهدوی لاهیجانی از شاگردان آيةالله طلوعی اشکوری در نجف اشرف به شمار می‌آیند.

• تألیفات

طلوعی اشکوری به موازات تدریس و تبلیغ، از تلاش‌های علمی و نگارش غافل نبود. تقریرات دروس اساتید بزرگوارش را به نگارش در آورد که عبارتند از تقریرات درس اصول آيةالله نایینی، تقریرات درس فقه آيةالله اصفهانی، تقریرات درس آيةالله حاج شیخ شعبان رشتی، تقریرات فلسفه میرزا هاشم اشکوری، دیوان طلوعی؛ دیوان ایشان که این اثرنفس می‌باشد بارها به زیور طبع آراسته گردیده است.

• ویژگی‌های اخلاقی

مرحوم طلوعی به سبب طبع سرشار و خدادادی، بخشی از عمر خود را به مطالعه دیوان‌های شعراء و آثار فضلا گذراند و در نتیجه این مطالعات، قضاید و مرائی بسیار به شیوه قدما از خود برجای گذاشت. ایشان در تمام عمر خود به هیچ‌وجه در وجوهات و خمس و زکات تصرف ننمود، بلکه به رایگان به تعلیم و تربیت مسلمانان آن سامان پرداخته و در مقام ایراد سخنوری و استدلال، کسی به پای ایشان نمی‌رسید. وی دارای قلبی شفیق و مهربان بود و در حق بینوایان و مستمندان بی‌اندازه به عدالت رفتار می‌کرد. از عایدات املاک موروثی بهره می‌برد و با عزت نفس می‌زیست، وی عشق زیادی به تتبع کتب فقهاء و مطالعه تواریخ ملل و نحل عالم در علوم ادیان و مذاهب مختلف داشت. آن بزرگوار در آغاز زمزمه‌های مشروطه‌خواهی سال ۱۳۲۴ قمری و در سنین جوانی در رشت و با تأثیرپذیری از استادان مبارزش، به صف مبارزان مشروطه‌خواه پیوست و ستیز با ستم را در برنامه کار خود قرار داد و با سخنرانی در مجامع عمومی به حمایت از نهضت مشروطیت ایران و رهبران مذهبی آن پرداخت. مرحوم طلوعی برای اتمه اظهار به‌ویژه حضرت سیدالشهداء علیه السلام و یاران آن حضرت مرائی جانگزار سروده است.

• رحلت

این عالم وارسته در روز جمعه ۲ رمضان ۱۳۵۴ قمری برابر با ۷ آذر ۱۳۱۴ شمسی در رودسر دارفانی را وداع گفت و جنازه مطهر ایشان با تشییع باشکوه به بخش رحیم‌آباد حمل و در ملک موروثی خود در بقعه‌ای که قبلاً ساخته بود به خاک سپرده شد. مزارش مورد احترام اهالی اشکورات است.

منابع: مقدمه دیوان طلوعی به قلم سیدمحمدعلی صدراپی اشکوری؛ پیشینه تاریخی فرهنگی لاهیجان وبزرگان آن / ۸۰۰؛ تاریخ علماء و شعرای گیلان / ۱۲۱؛ تهیه و تنظیم: محمدتقی ادهم‌نژاد

دومین همایش «بررسی پیامدهای نظری و عملی تشیع انگلیسی» با سخنرانی آیت‌الله اراکی دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی و حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمحمدعلی آل‌هاشم نماینده ولی‌فقیه در استان آذربایجان شرقی، ۶ شهریور در سالن همایش‌های مصلای اعظم امام خمینی رحمه الله تبریز برگزار شد.

• اساس جنگ نرم دشمنان اختلاف‌افکنی بین مذاهب اسلامی است

به گزارش خبرگزاری حوزه از تبریز، آیت‌الله اراکی در این همایش با اشاره به پیچیدگی‌های جنگ نرم در مقایسه با جنگ سخت، ابراز داشت: تأسیس و تحکرات فرقه‌های ضاله از ابزارهای جنگ نرم محسوب می‌شود و در این راستا عربستان سعودی در دوران جنگ نرم شروع به تربیت آخوندهای افراطی کرده است.

وی افزود: در لندن از نزدیک شاهد بودم که چه اتفاقاتی در دانشگاه‌ها در حال انجام است؛ در حوزه تبلیغ، تمام مساجد دانشگاه‌های اروپا را به‌تدریج در اختیار عربستان سعودی و وهابی‌ها و ضد شیعه قرار دادند؛ در دانشگاه‌های دنیا «جریان شیعی ضد سنی» به راه انداختند؛ در حالی‌که ما تکفیر را به‌دلیل ایجاد زمینه کشتار حرام می‌دانیم.

دبیرکل مجمع تقریب مذاهب اسلامی با اشاره به این‌که تشیع لندنی، اهل سنت را ناصبی قلمداد می‌کند، گفت: این در حالی است که بیش از ۸۰ درصد اهل سنت محب اهل بیت علیهم السلام هستند و حتی به امامان دوازده‌گانه و حضرت مهدی علیه السلام اعتقاد دارند.

وی، اساس جنگ نرم از سوی دشمنان را اختلاف‌افکنی بین مذاهب اسلامی دانست و تأکید کرد: کتمان حقایق پیامبران، شبهه‌ناک جلوه دادن و تبدیل و تحریف حقایق از جمله موارد اختلاف‌افکنی دشمنان است.

وی با بیان این‌که دشمنان در جهت کتمان حقایق، استفاده از آثار و مکان‌های علمی تشیع را برآحاد مردم ممنوع اعلام کرده و در کتابخانه‌های عمومی، کتب شیعی را عرضه نمی‌کنند، جریان شیرازی را خطرناک‌ترین جریان در طول تاریخ تشیع

تحصیل ۲هزارو۵۰۰ طلبه در خراسان شمالی

مدیرحوزه علمیه خراسان شمالی با اشاره به تحصیل دوهزارو۵۰۰ طلبه در ۱۶ مدرسه علمیه استان در سال تحصیلی جدید، گفت: امسال ۱۵۵ استاد اعزامی وحق‌التدریس، متکفل تدریس طلاب در مدارس علمیه خراسان شمالی هستند.

به گزارش خبرگزاری حوزه در خراسان شمالی، حجت‌الاسلام حجت سالاری مکی، ۱۱ شهریور در نشستی با شماری از مسئولان استانی، به وضعیت علمی و آموزشی حوزه علمیه استان پرداخت و با بیان این‌که سفر رهبر معظم انقلاب به استان در مهر ۹۱ نقطه عطفی در تاریخ حوزه علمیه استان بود، افزود: بعد از سفر رهبری معظم، حوزه علمیه خراسان شمالی چه به لحاظ زیرساخت و چه به لحاظ کیفی رشد عالی داشته است. بعداز سفر رهبری احداث

علمی - فرهنگی

با حضور دبیرکل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی برگزار شد

همایش بررسی پیامدهای نظری و عملی تشیع انگلیسی

دانست و اظهار کرد: برنامه سرویس‌های جاسوسی، پیدا کردن افکار و گروه‌های حاشیه‌ای و دست‌آویز کردن آن‌ها برای ایجاد جریانات انحراف است؛ حتی این گروه‌ها، پشتیبانی سیاسی، اطلاعاتی و مالی هم می‌شوند.

دبیرکل مجمع تقریب مذاهب اسلامی در ادامه تصریح کرد: پیام حج رهبر معظم انقلاب اسلامی را در یکی از صفحات روزنامه «گاردین» چاپ کردیم؛ اما سردبیر این روزنامه را تنها به‌دلیل همان پیام محاکمه کردند.

آیت‌الله اراکی در پایان ضمن هشدار به برخی از مبلغان ساده‌اندیش، گفت: برخی‌که هیچ سر رشته‌ای از دین و حتی سابقه تحصیل دروس حوزوی ندارند، بر طبل جدایی دین از سیاست می‌کوبند و اعلام می‌کنند، دین نباید در زندگی مردم و سیاست دخالت کند.

• چهره فرقه تشیع لندنی برای جامعه تبیین شود

حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم نیز در این همایش، تشیع لندنی را از محصولات انگلیس برای ایجاد تفرقه بین مذاهب دانست و اظهار داشت: پس‌از اسلام آمریکایی که امام خمینی رحمه الله آن را تبیین کردند،

حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم ویژگی اصلی شیعه انگلیسی را تفرقه انداختن بین مسلمانان و برجسته‌سازی نقاط اختلاف مذاهب دانست و تأکید کرد: این جریان در اوج تلاش‌های جمهوری اسلامی ایران برای خاموش کردن فتنه جنگ سنی و شیعه، مراسم راهپیمایی برائت از اهل تسنن برگزار می‌کنند تا آتش اختلاف شعله‌ور شود.

نماینده ولی‌فقیه در آذربایجان شرقی با اعلام این‌که پیروان تشیع لندنی به دروغ خود را محب اهل بیت علیهم السلام می‌نامند، تصریح کرد: در زمان حمله و تهدید حرم اهل بیت علیهم السلام، کسی از آنان در صف مدافعان قرار نمی‌گیرد. از ویژگی‌های این فرقه، اختلاف‌افکنی بین شیعه و سنی و خود شیعه با ابزار تکفیر و ارتداد است تا جایی که برخی عالمان شیعه نیز از تیغ ارتداد این افراد دور نماندند.

وی افزود: از شاخصه‌های دیگر این جریان، نشان دادن چهره‌ای افراطی و خون‌ریز از شیعه است، به‌عنوان مثال زمانی که علما قه‌زنی را نهی کرده‌اند، جلسات مفصل قه‌زنی و لطمه‌زنی به راه انداختند و

۱۶ پروژه ساختمانی مربوط به حوزه علمیه در خراسان شمالی انجام

شد. وی در ادامه اظهار کرد: در سال تحصیلی پیش‌رو، دوهزارو۵۰۰

طلبه در حال تحصیل در ۱۶ مدرسه علمیه شامل شش مدرسه

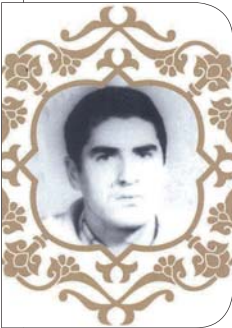
علمیه خواران و ۱۰ مدرسه علمیه برداران به فراگیری علوم دینی

مشغول می‌شوند.

دبیر شورای استانی حوزه علمیه خراسان شمالی با بیان این‌که در سال تحصیلی جدید ۱۵۵ استاد حوزه داریم که متکفل امور تدریس هستند، افزود: هم چنین ۱۵۰ طلبه مبلغ طرح هجرت و مشاوران مذهبی در مدارس و روستاها فعالیت می‌کنند، که در این راستا کارگاه‌های آموزشی ویژه مبلغان و ارتقای مهارت‌های تبلیغی در حوزه علمیه استان برگزار شده است.

رواق شهیدان

< طلبه شهید سیدعزیز هاشمی >

با سن اندکش بارها برای اعزام به جبهه مراجعه کرده بود، عاقبت خدا او را قبول کرد. شهادت را سعادت می‌دانست و وصیت کرد: اگر من شهید شدم، شما افتخار کنید که من به آرزوی خود رسیده‌ام.

• تولد و تحصیل:

طلبه شهید سیدعزیز هاشمی به سال ۱۳۵۰ش در روستای جنگان از توابع شهرستان گرمی استان اردبیل متولد شد. پس از رشد و بالندگی به مدرسه رفت و ابتدایی را در روستا خواند. وقتی که دوره راهنمایی را در روستای مجاور به پایان رساند، نزد پدر آمد و گفت: می‌خواهم طلبه شوم. پدر او را به مدرسه ملا ابراهیم اردبیل برد و سیدعزیز مشغول تحصیل معارف شد.

• منش اخلاقی: با آن سن کم، به مسایل شرعی اهمیت می‌داد. قبل از بلوغ در عمل به واجبات و دوری از محرمات جدی بود. در نامه‌اش که از جبهه برای خانواده نوشت، سفارش نمود که برادرانش را در مسیر قرآن و امام خمینی قرار دهند.

• **پرواز سوخ:** سیدعزیز پس از مدت‌ها موفق شد تا به جمع رزمندگان اسلام بپیوندد. با طلبه‌های مدرسه به آموزش نظامی رفت و از آن‌جا به منطقه جنوب اعزام شد. او که به دنبال شهادت بود، عاقبت سال ۶۵ در عملیات کربلای پنج در شلمچه به آرزوی قلبی‌اش رسید. بیکرمطهر شهید به زادگاهش منتقل و پس از ادای مقدمات دفن شد.

منش: فرزاتگان شاهد و علمداران عشق تهیه و تنظیم: علی کبریخی

تصاویر آن را به‌صورت گسترده پخش کردند که موجب وهن شیعه شد.

رئیس شورای حوزه علمیه استان آذربایجان شرقی با بیان این‌که امروز تلاش دارند جاذبه تشیع را به دافعه تبدیل کنند و با ساختن چهره زشت از تشیع از نفوذ تفکر انقلاب جلوگیری نمایند، گفت: طراحان و برنامه‌ریزان این گروهک منحرف، اهداف خودشان را بسیار ظریف و پیچیده دنبال می‌کنند و براین اساس، علمای جهان اسلام باید نسبت به این مسئله حساس و هوشیار باشند.

• دشمنان در پوشش تشیع انگلیسی با اسلام مقابله می‌کنند

دبیرعلمی این همایش نیز با اشاره به این‌که پرداخت عالمانه به جریان تشیع انگلیسی هدف اصلی این همایش است، گفت: در اولین دوره این همایش، خروجی مؤثر در رابطه با مقالات داشتیم و این دوره نیز همایش یک روز شه و در ۱۱ شهرستان برگزار شد. میکائیل جمال‌پور بر ضرورت برخورد جدی و آگاهانه با جریانات انحرافی تأکید و ابراز امیدواری کرد: هر چه سریع‌تر پرنده این جریانات از طریق آگاهی و بصیرت‌افزایی و برپایی همایش‌های مؤثر بسته شود و کلید این اقدام بزرگ از تبریز باشد.

اعزام بیش از ۱۱۰۰ مبلغ به مناطق مختلف استان قزوین

معاون فرهنگی تبلیغات اسلامی استان قزوین، از اعزام بیش از ۱۱۰۰ مبلغ دینی به مناطق مختلف شهرها و روستاهای استان قزوین در آستانه ماه محرم خبرداد.

حجت‌الاسلام عباس نظری در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری حوزه در قزوین با اعلام این خبر گفت: امسال با توجه به فرارسیدن ماه محرم، کلاس‌های مختلف آموزشی برای مسئولان هیئت امنای مساجد و با هماهنگی مرکز امور مساجد برگزار نموده‌ایم که این کلاس‌های توجیهی همه روزه تا فرارسیدن این ماه ارزشمند در مساجد و ادارات تبلیغات اسلامی در استان و شهرستان‌ها برگزار می‌شود. هم چنین کلاس‌هایی برای مداحان استان و با حضور مداحان پیشکسوت استان برگزار شده است.

وی در رابطه با اعزام مبلغین به شهرها و روستاهای استان در ایام ماه محرم بیان کرد: امسال بیش از ۱۱۰۰ مبلغ را به شهرها و روستاهای استان در ماه محرم اعزام خواهیم نمود و هماهنگی‌ها با مسئولان مساجد و هیئت امنا به‌خوبی انجام شده است.

• دانشنامه قرآنی معارف عقلی

جلد اول کتاب «دانشنامه قرآنی معارف عقلی» به همت پژوهشکده فرهنگ و معارف قرآن پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی منتشر شد.

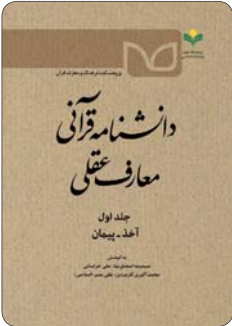
این دانشنامه براساس حروف الفبا بوده و مجموعه معارف عقلی قرآن را شامل می‌شود.

اهم موضوعات:

«آخر» از اسماء و صفات الهی، «آخرت»، «آخر الزمان»، «آیات خدا»، «آیه تبلیغ»، «آیةالکرسی»، «ابتلا»، «ابلیس»، «اتمام حجت»، «اجل»، «اهباط و تکفیر»، «احتجاج»، «احتضار»، «احد»، «اذن الهی»، «اراده»، «استرجاع»، «اسلام»، «اسرافیل»، «اسم اعظم»، «اطاعت»، «اعجاز قرآن»، «الهام»، «امامت»، «امتحان»، «امت مسلمه»، «ام الکتاب»، «امید»، «انظار»، «انسان»،

«انسان کامل»، «اولیاء الله»، «ایمان»، «باطل»، «باطن»، «بالغ»، «بت پرستی»، «برزخ»، «برهان»، «بشارت»، «بصیرت»، «بقیةالله»، «بهشت»، «بیعت»، «پیروی» و آخرین مدخل هم «پیمان»

این کتاب، به کوشش سیدرضا اسحاق‌نیا، علی خراسانی، محمد اکبری کارمزدی و علی مدبر(اسلامی) تهیه شده است که در ۶۰۸ صفحه در قطع رحلی منتشر شده و به قیمت ۵۲۰۰۰۰ تومان به فروش می‌رسد.

• مبانی تفسیر عرفانی (بررسی و نقد)

تألیف حجت‌الاسلام والمسلمین سیداسحاق حسینی، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران – پردیس قم) در ۶۰۶ صفحه توسط انتشارات زائر و پژوهشکده علوم و معارف قرآنی علامه طباطبایی آستانه مقدسه حضرت فاطمه معصومه علیها السلام منتشر شده است.

این کتاب شامل ۵ فصل می‌باشد که فهرست مطالب آن به قرار زیر است:

فصل اول: تفسیر و تأویل و فرق بین آن دو – تعریف عرفان و موضوع و مسایل و... – تعریف تفسیر عرفانی و ریشه‌ها و زمینه‌ها و مراحل آن؛

فصل دوم: مبانی زبان‌شناسی قرآن در تفسیر.

فصل سوم: مبانی معرفت‌شناسی تفسیر عرفانی

فصل چهارم: مبانی هستی‌شناسی تفسیر عرفانی مباحثی

فصل پنجم کتاب «مبانی تفسیر عرفانی» مبانی انسان‌شناسی تفسیر عرفانی است که در دو بخش به انسان کامل، نبوت، ولایت، خاتمیت، قضا و قدر و مراتب هدایت و هم چنین مقالات و حالات می‌پردازد.

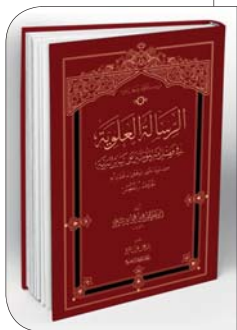
علاقه‌مندان برای تهیه کتاب می‌توانند به آدرس چهار راه شهدا، انتشارات زائر مراجعه کنند.

تلفن: ۳۷۷۴۲۵۱۹

آثار ماندگار

« الرسالة العلوية في فضل اميرالمؤمنين علي سائر البريه سوي سيدنا رسول الله >

اثری از ابوالفتح محمد بن علی بن کراچکی

ابوالفتح محمد بن علی بن کراچکی، از دانشمندان طراز اول شیعه در قرن پنجم هجری است. او برای کسب علم و استماع حدیث و نیز تبلیغ تشیع متحمل سفرهای فراوانی شد. نزد عالمان بسیاری به تحصیل پرداخت که مشهورترین آن‌ها شیخ مفید، سیدمرتضی، سلاز دیلمی و قاضی ابوالحسن سلمی حرائی بودند. علامه کراچکی، نویسنده‌ای پرکار بود و در رشته‌های مختلف علمی از جمله طب، ریاضیات، نجوم، کلام، حدیث، تفسیر، فقه، ادبیات و انساب تألیفات مفیدی داشت. کنزالفوائد، التعجب فی الإمامة من اغلاط العامة، الاستنصار فی النص علی الأئمة الاطهار از مهم‌ترین آثار این عالم جلیل است. کراچکی سال ۴۴۹ق در شهر صور درگذشت.

از آثار فخر ابوالفتح بن کراچکی «الرسالة العلوية فی فضل اميرالمؤمنين علی سائر البریه سوي سيدنا رسول الله ﷺ» است که به زبان عربی و در علم کلام، با موضوع ولایت و فضیلت امام امیرالمؤمنین ﷺ نوشته شد.

مؤلف در ابتدای رساله‌اش، مسئله فضل امام علی ﷺ بر تمام انسان‌های قبل و بعد از ایشان را مطلبی اجماعی می‌داند و ادامه می‌دهد که البته برخی از علما در برتری امیرالمؤمنین ﷺ بر انبیای اولوالعزم مسلک توقف را برگزیدند.

کراچکی در رساله‌اش اعتراف می‌کند که وجود مبارک امیرالمؤمنین ﷺ بر جمیع خلائق، حتی انبیاء اولوالعزم افضل می‌باشد و تنها رسول خدا ﷺ را از جمع انبیاء خارج می‌کند.

■ **ساختار و محتوا:** کتاب «رساله العلویه» شامل سه قسم و هر قسم دارای فصلوی می‌باشد:

قسم اول: فی الآثار

مؤلف در این قسم به اثبات فضیلت حضرت علی ﷺ از طریق آیات قرآن می‌پردازد و با استناد به آیه شریفه سباهله ، فضیلت حضرت را اثبات می‌کند و در ادامه، اخبار «المواخاة»، «الطیر المشوی»، «الحسین والحسین سید اثنیاب اهل الجنة و ابوهما خیر منهما» و برخی روایات دیگر را می‌آورد و بدین وسیله فضیلت حضرت علی ﷺ را بر سایر خلائق نتیجه می‌گیرد.

کراچکی در این بخش روایاتی از اهل سنت را ذکر و رد می‌کند؛ مثل روایت ابویکرو عمر سیداکهول اهل الجنة. مؤلف هم چنین به نقل روایاتی می‌پردازد که این‌شاذان از طریق اهل سنت در فضیلت امام امیرالمؤمنین ﷺ آورده است.

قسم دوم: فی الاعتبار

کراچکی در این قسمت به ذکر ویژگی‌های مثل سابقه حضرت در اسلام، لیلۃ المیمیت، مقامات حضرت در جهاد، جایگاه حضرت در جنگ‌های احد، خندق و احزاب می‌پردازد که بر افضلیت و اعتبار حضرت دلالت دارد. مؤلف هر یک از فضایل را در فصلی جداگانه مطرح می‌کند.

مؤلف هم چنین متذکر اجماعی که از سوی سیدمرتضی، بر افضلیت امام علی ﷺ بعد از رسول خدا ﷺ نقل شده، می‌شود.

قسم سوم به جواب از شبهات مطرح شده بر افضلیت امیرالمؤمنین ﷺ اختصاص دارد.

■ **چاپ و نشر:** کتاب «الرسالة العلویه» در سال ۱۳۸۵ش توسط انتشارات «دلیل ما»، در یک جلد و با تحقیق آقای عبدالعزیز کریمی در قم منتشر شده است.

تهیه و تنظیم: علی اکبر بخشی

فقه واحکام شرعی

« استفتائاتی از آیت‌الله‌العظمی امام خامنه‌ای >

■ **وصیت برای اهدای جسد، جهت تشریح**

ه آیا با وجود امکان استفاده از جسد غیرمسلمان، جایز است برای تحقیقات و آموزش‌های علمی، جسد مسلمان را تشریح کنند؟
اگر مسلمانی وصیت کرده باشد که از جسد او برای تحقیقات و آموزش استفاده کنند، چه حکمی دارد؟

● جایز نیست؛ و وصیت، مجوز عمل غیرمشروع نمی‌شود.

■ **اثبات سیادت**

ه شایع شده که خانواده و عشیره ما از سلاله سادات هستند، لکن دلیل قانع‌کننده‌ای نیافتم، از حیث این‌که این ماجرا بسیار مهم است و در بسیاری از مسایل شرعی دخالت دارد، وظیفه ما در این مورد چیست؟

ا اگر شخصی در منطقه خود، معروف و مشهور به سیادت باشد و سیادت او را کسی انکار نکند، برای اثبات سیادت کافی است؛ و تا زمانی که سیادت خود را، با اطمینان یا با استناد به دلیل شرعی احراز نکرده‌اید، احکام و آثار شرعی سیادت بر شما مرتب نمی‌شود.

■ **استفاده از وام دیگران**

ه آیا کسی که نیاز مرم به وام دارد، می‌تواند وام ازدواج شخص دیگری را در ازاء مبلغی پول از او دریافت کند، و اقساط آن وام را پرداخت نماید؟

● اگر باریک وام ازدواج را به یکی از زوجین بدهد، دریافت آن مبلغ از آن فرد، قرض گرفتن از او می‌باشد؛ و پرداخت مبلغی علاوه بر اصل وام، ربا و حرام است.

■ **قبول مسئولیت در حد توان**

ه یک کار فرهنگی، از سوی تشکلی به من اعلام شده که حضور لازم است و شخص دیگری نیست، با توجه به این‌که بنده علم این دارم که فرصت کافی ندارم و از پس کار بر نمی‌آیم، وظیفه من چیست؟

● اگر توان انجام کار محوله را ندارید، از پذیرش آن امتناع کنید و اگر اجرت می‌گیرید، اجیر شدن در کاری که توان انجام آن را ندارید، مشروعیت ندارد.

■ **خمس قرض الحسنه مستأجر**

ه آیا به مبلغی که صاحب‌خانه از مستأجر به‌عنوان قرض الحسنه (رهن) می‌گیرد، خمس تعلق می‌گیرد؟

● مبلغ مذکور خمس ندارد.

■ **کپی کتاب**

ه دانشجو هستم و طبق روال باید کتاب‌هایی برای دروس تهیه کنم؛ اگر به‌جای خرید کتاب از کتاب‌های دوستان کپی بگیرم (یعنی کپی از مطالب کتاب تهیه کنم برای امتحانات) و از زوی این کپی درس بخوانم، آیا این کپی جایز است؟

● به‌طور کلی از استفاده، خرید و فروش و کپی‌برداری، بنابر احتیاط خودداری کنید، مگر این‌که بدانید صاحبان آن، اجازه داده‌اند؛ و در صورت کپی‌برداری بدون اذن، بنابر احتیاط لازم است، رضایت آنان جلب شود.

بایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی در سومین نشست مشترک مدیران میانی و واحدهای ستادی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه با محوریت طرح تحول در معاونت تهذیب، ۵ شهریور در سالن جلسات آیت‌الله‌العظمی حائری رحمته مرکز برگزار شد، اظهار داشت: نشستی که امروز به جهت آن حضور پیدا کرده‌ایم، در راستای طرح تحول تربیتی بخش‌های مختلف معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه است؛ اقدامی که بر حسب ضرورت و نوع کار می‌بایست، انجام می‌پذیرفت و بحمدالله در این خصوص برنامه‌هایی نیز از سوی شورای عالی مصوب شده است.

وی افزود: مسئله تهذیب و تربیت، یک بحث آموزشی محض نیست؛ تربیت یک ضرورت است که می‌بایست به‌صورت تدریجی در آینده دور محقق می‌شود.

استاد حوزه علمیه قم تصریح کرد: مسئله تهذیب و تربیت، سخت، دیربازده و بسیار ضروری است و نباید نسبت به تقویت آن کم‌کاری کرد؛ چراکه به مسئله مراقبت اعمال، نیت و رفتار افراد برمی‌گردد. معاون تهذیب حوزه‌های علمیه ادامه داد: تهذیب و تربیت خیلی برنامه‌بردار و آیین‌نامه‌بردار نیست؛ تربیت دیدنی، لمس کردنی و اسوه‌بردار و الگوپذیر است. آن‌چه من در این ۲۰ سال نشست و برخاست با مدیران مدارس، خادمان و نگهبان مدرسه فهمیدم، این‌که اگر این مجموعه اعمال و رفتارشان اخلاقی باشد؛ به‌ویژه مدیران مدارس، بدون تردید بیشترین تأثیر اخلاقی را بر روی طلاب خواهند گذاشت.

رئیس مرکز تخصصی تفسیر حوزه علمیه گفت: وقتی یک مدیر دل‌سوز، مهربان، کارشناس، متخلق و دارای دانش کافی باشد، زمانی که یک طلبه با همه اعتمادی که به مدیر دارد به وی مراجعه کند، می‌تواند اعتماد این طلبه را چندین برابر کند؛ اما اگر کارشناس نباشد، این اعتماد ممکن است حتی به زیر صفر هم کشیده شود.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی «کادر مدرسه» و «استاد» را از دیگر عناصر اخلاقی و تربیتی یک مجموعه آموزشی توصیف کرد و افزود: تهذیب و تربیت در جایگاه خودش قرار نگرفته است. اگر در یک مدرسه‌ای معاونت تهذیب نباشد، کسی اعتراضی نمی‌کند؛ اما اگر معاون آموزش نداشته باشد، صدای همه در می‌آید.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه اظهار داشت: مدارس بر محور تهذیب پایه‌ریزی نشده‌اند و شاکله آن بر اساس آموزش است و شاخص انتخاب مدیران است که بتواند کادر آموزشی درستی انتخاب کند؛ ولی این‌که یک مدیر مری هم باشد، چندان مورد توجه نیست.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی در بخش دیگری از سخنان خود به جلسات متعدد خود با اعضای شورای عالی و جلساتی با بیش از ۷۰ نفر از مراجع معظم تقلید، علما و اساتید سطوح عالی حوزه‌های علمیه اشاره و تصریح کرد: با پذیرفتن مسئولیت و آشنایی با موضوع تصمیم گرفتم تا نظرات، تجربیات و دغدغه بزرگان و اساتید حوزه را جویا

ه در حال حاضر انجمن مطالعات

سیاسی حوزه چند عضو دارد و ملاک شما برای عضویت در انجمن اعم از پیوسته و غیرپیوسته چیست؟

■ هم اکنون این انجمن حدود ۲۵۰ نفر عضو دارد که ۲۰۰ نفرشان عضو پیوسته هستند و ۵۰ نفر هم غیرپیوسته می‌باشند. شرط لازم برای اعضای پیوسته این است که حتماً باید طلبه و یا روحانی درس خارج با حداقل مدرک کارشناسی ارشد باشد؛ البته ناگفته نماند که از این ۲۵۰ نفر، حدود ۱۲۰ نفرشان دارای دکترای علوم سیاسی هستند و مابقی هم یا مدرک کارشناسی ارشد علوم سیاسی دارند و یا دانشجوی مقطع دکتری هستند.

ه هم اکنون چندمین دوره فعالیت انجمن

را شاهد هستیم و از چه زمانی شما به‌عنوان رئیس انجمن برگزیده شدید؟

■ تاکنون به فضل الهی هفت دوره را پشت سر گذاشته‌ایم و در هفتمین دوره هیأت‌مدیره که سال گذشته انتخابات آن انجام شد، بنده به‌عنوان رئیس انتخاب شدم.

دوره‌های هیأت‌مدیره انجمن هم دوساله است؛ ضمن آن‌که بر اساس ضوابط و مقررات، یک نفر بیش از دو دوره نمی‌تواند رئیس هیأت‌مدیره باشد؛ البته دوستان انجمن با شورای عالی حوزه‌های علمیه رایزنی‌هایی انجام داده‌اند که چنان‌چه فردی توانست رأی اکثریت را کسب کند، مانعی برای انتخاب مجدد او ه به‌عنوان کسی که از ابتدا جزء هیئت

مؤسس انجمن مطالعات سیاسی حوزه بودید، در این هفت دوره اگر بخواهید یک نگاهی به سیر انجمن داشته باشید

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه تشریح کرد

سیاست‌ها و برنامه‌های جدید و تحول‌آفرین معاونت تهذیب

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه تصریح کرد: در مدارس سراسر کشور تمام مطالبات تربیتی و تهذیبی حوزه علمیه از مدیران مدارس می‌باشد؛ لذا مدیران مدارس باید نگاه و دغدغه تربیتی و تهذیبی داشته باشند.

داشته باشد»، «معاونان تهذیب از اساتید مدارس باشند» و... این موارد در واقع تغییر نگاه و در راستای طرح تحول تربیتی حوزه‌های علمیه می‌باشد، این‌که مدیری که انتخاب می‌شود، آیا دارای نگاه تربیتی و تهذیبی است یا خیر؟ نکته مهم‌تر آن‌که ما در مدارس علمیه با مدیر طرف هستیم و مدیر باید پاسخ‌گوی نیازهای تهذیبی و تربیتی باشد.

استاد حوزه علمیه قم اظهار داشت: موضوع تحولی دیگری که باید نسبت به آن توجه ویژه‌ای داشت، بحث طرح میثاق طلبگی است که بحمدالله با ده‌ها

بشوم و پس از آن جلساتی را با اعضای شورای عالی

حوزه‌های علمیه داشتم و تجربیات و نظرات خودم را ارائه کردم که بعد از مدت‌ها منجر شد تا مصوباتی در خصوص فعالیت‌ها و برنامه‌های معاونت تهذیب ابلاغ گردد.

وی گفت: این مصوبات شورای عالی در راستای تقویت جایگاه تهذیب در مدارس علمیه بود؛ به‌طوری‌که اعلام می‌دارد: «جایگاه معاونت تهذیب باید ارتقا یابد»، «در کمیته انتصابات و عزل‌ها معاونت تهذیب باید به‌عنوان عضو فعال حضور

رئیس انجمن مطالعات سیاسی حوزه علمیه قم

رویکرد انجمن‌های علمی حوزه معطوف به توسعه پژوهش‌های جمعی باشد

رئیس انجمن مطالعات سیاسی حوزه علمیه قم با اشاره به این‌که انجمن‌های علمی حوزه هنوز ناشناخته هستند، گفت: رویکرد انجمن‌های علمی باید معطوف به توسعه و تقویت پژوهش‌های جمعی باشد. یکی از انجمن‌های فعال حوزه علمیه قم، انجمن مطالعات سیاسی است که مسئولیت آن را در حال حاضر دکتر علی شیرخانی، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی و از نویسندگان مطرح حوزوی برعهده دارد.

در گفت‌وگوی خبرگزاری حوزه با وی، به مهم‌ترین مسایل و اولویت‌های انجمن‌های علمی به‌خصوص انجمن مطالعات سیاسی پرداخته شده است که تقدیم خوانندگان گرامی هفته‌نامه افق حوزه می‌شود:

معرفی کنیم و اهداف و غایات را به خوبی برای این بزرگواران بیان کنیم که این وظیفه هم متوجه دبیرخانه است و هم متوجه مجموعه مدیریت حوزه و به‌خصوص خود انجمن‌های علمی که در این باره اهتمام و دغدغه بیشتری از خود نشان دهند. پس از اولین گام که در سطح مراجع معظم تقلید برداشته شد، کاری که باید کرد، این است که باید بپاییم و مباحث انجمن‌ها را در فیضیه به بحث بگذاریم.

ایراد کار به ضعف اطلاع‌رسانی در این

خصوص پازنی‌گردد و یا این‌که هنوز طلاب و حوزویان، ضرورت این مسئله را به‌خوبی درک نکرده‌اند؟

■ به نظم مشکل از هر دو طرف است؛ لذا باید کاری کرد که این انجمن‌های علمی به مرور در حوزه جای یفتند.

اولین کار هم باید این باشد که انجمن‌ها را در میان مراجع تقلید که سکانداران اصلی حوزه هستند، به‌خوبی تبیین و

ساعت وقت گذاشتن و سفرهای متعدد این طرح را در سراسر کشور به‌صورت یک‌جا و استانی برگزار کردیم و این در حالی بود که در گذشته به‌صورت مدرسه‌ای انجام می‌شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی با اشاره به این‌که با برگزاری جلساتی با شورای مدیران، بیش از ۱۲۰ نکته درباره طرح میثاق طلبگی به دست آوردیم و پس‌از جمع‌بندی به سیاست‌های ارزشمندی رسیدیم، بیان داشت: در این جمع‌بندی‌ها به برگزاری دوره دو روزه میثاق شماره دو رسیدیم که بعد از هشت نه ماه از سپری شدن طرح میثاق اول و تحویل طلبه به مدارس، یک ارزیابی در قالب طرح میثاق دو صورت می‌گیرد که در طول این مدت طلاب به چه سطحی از رشد تربیتی و تهذیبی رسیده‌اند. این کار به‌صورت حلقه‌های طلبگی و با حضور کارشناسان معاونت تهذیب انجام خواهد گرفت.

معاون تهذیب حوزه‌های علمیه به میثاق‌های طلبگی ۳ و ۴ نیز اشاره کرد و افزود: این طرح‌ها هم در دستور کار قرار گرفته است و پس‌از اتمام پایه سوم و ششم انجام خواهد شد؛ البته به احتمال زیاد نام آن‌ها تغییر خواهد کرد.

رئیس مرکز تخصصی تفسیر حوزه علمیه قم ادامه داد: معتمد، باید طلاب در فواصل مختلف تحصیلی به‌ویژه بعد از اتمام پایه سوم و در مراحل وارد شدن به پایه چهار، پنج و شش مورد ارزیابی علمی و اخلاقی قرار بگیرند که اگر دارای معیارهای حوزه بودند به تحصیل ادامه دهند و اگر فاقد معیار و ملاک‌های حوزه می‌باشند، با ارائه مدرک فوق دیپلم از سوی حوزه به زندگی شخصی خود بازگردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی بیان داشت: باید دوره‌های میثاق به‌گونه‌ای طرح‌ریزی شود که علاوه بر شناخت و شناساندن، طلبه مطلع باشد که وقتی در مدرسه حضور پیدا می‌کند، چه مطالب و سرفصل‌هایی را باید ببیند و اگر شاهد کم‌کاری شد، نسبت به انجام آن مطالبه‌گری کند.

وی در پایان به تدوین کتب، بحث تربیت مدیران جهادی، شاخص‌های یک مدیر موفق و هم‌چنین سرکشی سه تن از اساتید مجرب و متخلق حوزه به مدارس علمیه و گفت‌وگو با طلاب و ارزیابی ابعاد تربیتی و تهذیبی مدرسه نیز اشاره کرد.

گفتنی است، در ادامه این نشست سه ساعته، برخی از کارشناسان از جمله حجج‌اسلام میرزانی، مشفق‌پور، محمدی و تنی چند از کارشناسان ستادی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه سنوالاتی را مطرح کردند که حجت‌الاسلام والمسلمین ملکی و سایر مدیران معاونت تهذیب پاسخ دادند.

هم‌چنین حجج‌اسلام حسینی مسئول اداره اخلاق و تربیت، رضایی اصفهانی مسئول اداره مشاوره و مشاوره، رضایی مسئول اداره نظارت و ارزیابی و رضوی مسئول اداره قرآن برنامه‌های طرح تحول تربیتی و تهذیبی خود را ارائه نمودند؛ هم‌چنین نمایندگانی از سوی معاونت تبلیغ، مرکز مدیریت، آموزش، پژوهش، امور اجتماعی و سیاسی، ارتباطات و بین‌الملل مطالبی را متذکر شدند.

هماهنگی حماسه و عرفان

در نهضت عاشورا و قیام حسینی

■ موضوع سخن ما در باب هماهنگی حماسه و عرفان در نهضت حسینی می‌باشد لطفاً در ابتدا مقدمه‌ای در خصوص این مطلب بیان کنید؟

■ بحث مهم نهضت حضرت اباعبدالله علیه السلام از منظرهای مختلفی قابل بررسی است، یکی از این نگاه‌ها و عمده‌ترین نظرها نظر عرفانی است بدون شک حماسه و نهضت در حوزه «عقل نظری» است و اگر عقل نظری، عقل عملی را حمایت و پشتیبانی نکند در نهایت سازمان و ساماندهی خوبی نخواهد یافت.

خداوند متعال عده‌ای را که براساس کفر و انکار نسبت به خدای عالم وارد مبارزه با او می‌شوند را به وصف «قتال» و «مبارزه» متصف می‌کند و می‌فرماید: ایشان در مسیر طاغوت در حال تلاش هستند «وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُفَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ وَقَاتِلًا أُوتِلَا الشَّيْطَانُ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا» (نساء، ۷۶) لذا تردیدی در این معنا نیست که هر حرکتی، خاستگاه علمی و عملی دارد و اگر علمی که پشتوانه این نظرات است عمیق‌تر و از جایگاه برتری برخوردار باشد آن حماسه نیز فوی‌تر خواهد شد.

■ لطفاً قبل از بیان حماسه حسینی از منظر عرفان بفرمایید

آیا بین عرفان اسلامی و عرفان اهل بیت علیهم السلام تفاوتی وجود دارد یا هماهنگی و اتحاد بین این دو دیدگاه برقرار است؟

■ اگر بخواهیم حماسه حسینی را از منظر عرفان مورد بحث و بررسی قرار دهیم مناسب است در ابتدا مقدمه‌ای ذکر کنیم و تفاوت عرفان اسلامی و عرفان اهل بیت علیهم السلام را هم بیان کنیم و ببینیم در مدل عرفان اسلامی جریان نهضت اباعبدالله چگونه قابل ارزیابی است.

علوم اسلامی اعم از فقه، فلسفه، کلام، تفسیر... از مجموعه منابعی که ما نام آن را کتاب و سنت و عقل می‌نهیم اشراک و سیراب می‌شوند، آن بخشی که از اهل بیت عصمت و طهارت مخصوصاً نبی مکرم اسلام صلی الله علیه و آله به ما رسیده است در حقیقت منابع دین ما هستند و برای این‌که بتوانیم این منابع را به‌درستی در مسیرهای مختلف به‌کار بگیریم باید به‌صورت علم دارویم و تبدیل به علم شوند.

علم فقه دارای دستگاه فکری خاصی است که اصول، مسایل، محمولات و مبادی خاصی خود را دارد، تمام روایاتی که اهل‌بیت علیهم السلام در باب قواعد فقهی مطرح کرده‌اند را در ابتدا فقها و مجتهدین در قالب دستگاه علم فقه می‌برند و از آن طریق احکام را استنباط می‌کنند؛ هیچ فقهی نیست که بتواند بدون مدل و دستگاه طراحی شده علم فقه، حکمی را استنباط کند؛ در قرآن کریم حدود ۵۰۰ آیه، معروف به آیات‌الاحکام می‌باشند ولی هیچ فقهی از این آیات با این‌که از اصیل‌ترین منابع دینی ما یعنی قرآن اتخاذ شده است بهره فقهی مستقیم نمی‌برند، بلکه در دستگاه علم فقه آن‌را می‌سنجند و همه آن‌چه که برای رسیدن به یک حکم شرعی مهم است را در مدل و دستگاه فقه ارزیابی می‌کند و آن‌گاه به‌صورت یک حکم فقهی و فرعی از فروعات دینی بیان می‌کنند.

این اتفاق تنها نسبت به علم فقه نیست، بلکه در حوزه علم کلام هم همین‌گونه است. ما آیات و روایات فراوانی داریم که در حوزه مباحث اعتقادی و «فعل الله» وارد شده است و مستقیماً در آن آیات و روایات درباره این مسایل مباحثی بیان شده است، همان‌طوری که می‌دانیم موضوع علم کلام؛ ذات الهی، اوصاف و افعال اوست، ولی متکلم این منابع را در مدل علمی و دستگاه علم کلام می‌برد و جوانب آن را می‌سنجد و با منابع دیگری که از منابع دینی محسوب می‌شوند می‌سنجد و روشمندان و مطابق با اصولی که در علم کلام بیان شده است و براساس آن عقاید و محصولات، علم کلام را استنباط می‌کند و این روش و منهج در تمامی علوم رعایت می‌شود.

■ آیا علم عرفان اسلامی هم از همین منهج بهره گرفته است؟

■ بله، علم عرفان هم از همین روش پیروی می‌کند؛

آیات و روایات فراوانی در مجامع روایی ما در حوزه عرفان بیان شده است که نگرش‌های عرفانی و شهودی اهل بیت علیهم السلام را بیان می‌کنند و ما هیچ تردیدی نداریم که بسیاری از آموزه‌ها و تعالیمی که از سوی انبیای الهی و پیامبر خاتم و ائمه معصومین و آیات قرآنی به ما رسیده است ناظر به منظر عرفانی می‌باشد؛ عرفان اصیل اسلامی ما این‌هاست، اما این آموزه‌ها تا در یک مدل علمی وارد نشود و در آن دستگاه علمی این آیات و روایات عرضه نشوند، نمی‌توان آن را به‌عنوان یک محصول علمی مطرح کرد، آن‌چه آن‌ها بیان نموده‌اند بالاتر از علم است، اما این معارف باید به یک مدل علمی تبدیل شوند، لذا علم فقه؛ علم کلام؛ علم فلسفه و عرفان همه این‌ها اسلامی‌اند از آن جهت که منابع این‌ها اسلامی است، حتی شیوه‌هایی که ما در این علوم به‌عنوان علم اسلامی استفاده می‌کنیم برگرفته از همان آموزه‌ها و تعالیمی است که آن‌ها دارند؛ البته ممکن است در برخی از علوم کار بیشتر و تحقیقات وسیع‌تری صورت گرفته باشد، مانند فقه که از زمان امام باقر و امام صادق علیهم السلام شکل و رونق خاصی گرفته است و ائمه علیهم السلام علم اجتهاد و اجتهاد فقهی را به شاگردان خود می‌آموختند و مجتهد می‌پروانددن و شاگردان متعددی در علوم مختلف داشتند، اما بعدها که کار عالمانه بر روی آن مسایل و مطالب صورت گرفت، مدل علمی تولید شد و الآن فقه‌ای ما براساس مدل علمی، احکام الهی را استنباط می‌کنند و این روایاتی که در ابواب مختلف وارد شده است را فقه در این مدل علمی بررسی و تحقیق می‌کند و حکم الهی را استنباط می‌کند.

عرفان اسلامی هم همین‌گونه است، یعنی دارای دانش و دستگاه علمی خاص خود می‌باشد که در آن مدل علمی، آموزه‌های وحیانی انبیا و اولیای الهی قرار می‌گیرند و نتایج عرفانی را بر اساس آن الگو تحصیل می‌کنیم؛ یعنی این‌گونه نیست که آیات و روایات مرتبط به مباحث جهان‌شناسی مستقیماً مورد استفاده قرار بگیرد، بلکه حکمای الهی این دستگاه علمی را ساختند و براساس این دستگاه آموزه‌هایی که از منظر حکمت از اهل‌بیت علیهم السلام صادر شده است را در آن دستگاه و مدل علمی قرار می‌دهند و طبعاً آن‌چه نتیجه می‌گیرند یک نتیجه حکیمانه می‌باشد البته این تحقیقات در برخی از علوم مانند علم فقه بیشتر می‌باشد.

■ علت توسعه تحقیقات در برخی از علوم نسبت به برخی دیگر از علوم چیست؟

■ علت آن دو امر است، اول این‌که حوزه هزار و چهارصد ساله فقهی ما؛ همواره وجود داشته است و به فرموده آیت‌الله جوادی آملی حفظه الله: علم فقه بیش از هزار سال عمر دارد و هر روز هم بیش از هزار ساعت در حوزه‌های علمیه برروی آن کار شده است و چنین علمی گسترده‌گی و عمق فراوانی دارد و لغزش آن هم نسبت به علوم دیگر کمتر است و دلیل دوم این است که حوزه فقه مربوط به عمل مکلف است، هر چند لغزش‌ها در حوزه عمل لغزش‌های سنگینی است، اما لغزش‌ها در حوزه اندیشه و هستی‌شناسی و عقاید و جهان‌بینی لغزش‌های سنگین‌تری می‌باشد؛ این دو مسئله باعث شده است که برخی از علوم آن رونق و روایی که برخی دیگر از علوم دارند نداشته باشند.

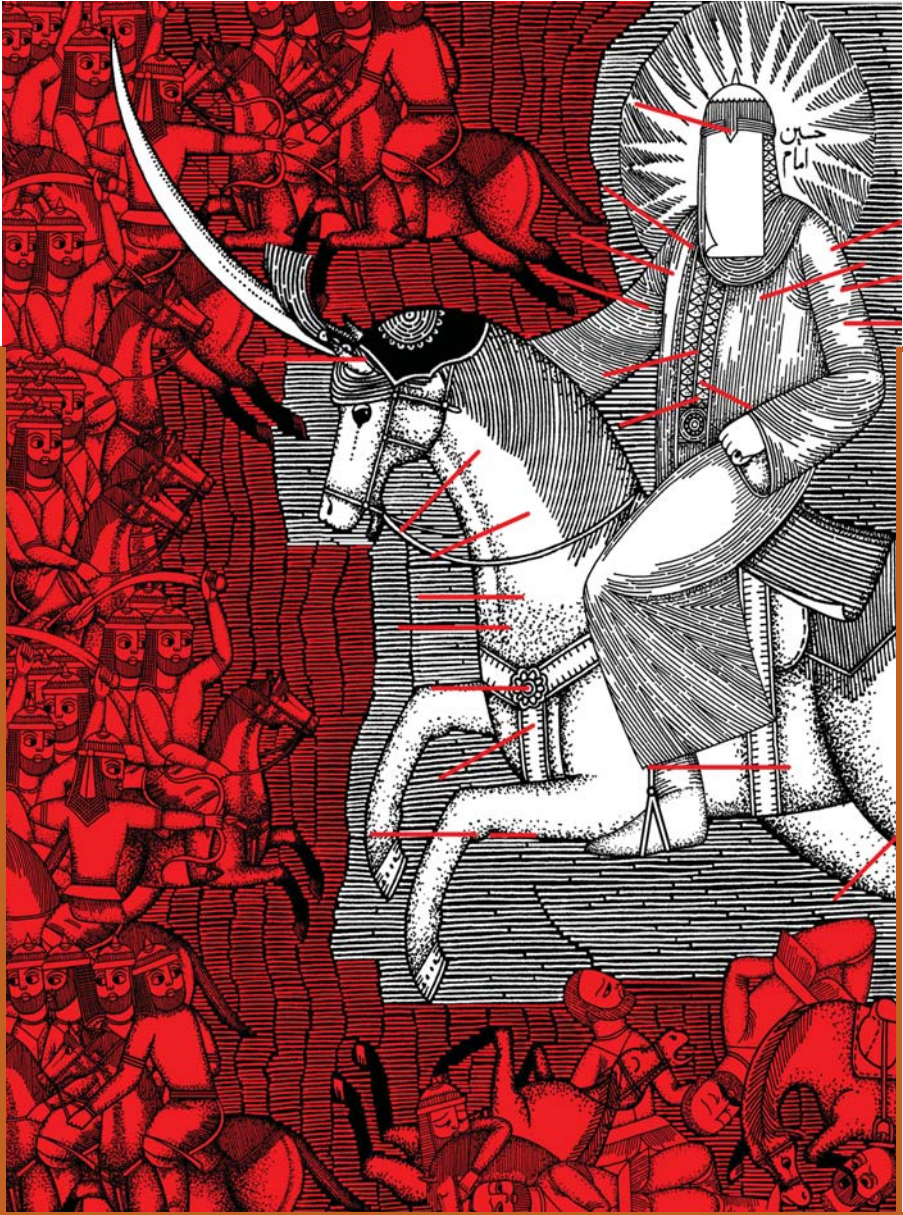
خلاصه این‌که بر این اساس علم فلسفه و عرفان هم کاملاً اسلامی می‌باشند و همان منابعی که علم فقه و تفسیر را تأمین می‌کند، علم فلسفه و عرفان اسلامی را هم تأمین می‌کند و لذا اگر به کتب اصیل حکمای بزرگ و الهی ما رجوع کنید، می‌بینیم کتاب‌های ایشان سرشار از آیات و روایت می‌باشد و توانسته‌اند در دستگاه فکری خود آیات و روایات را قرار بدهند و این دستگاه براساس آن آموزه‌ها شکل بگیرد.

عرفان اسلامی که مراد از آن عرفان اسلامی و شیعی است، کاملاً مستند به منابع دینی ما می‌باشد و از آموزه‌های دینی ما گرفته شده‌اند، این نوع معرفت، از قرآن و اهل‌بیت فرا گرفته شده است و روشی شهودی و برخاسته از سلوک عرفانه و عاشقانه‌ای است که از متن دین می‌باشد و عبارت است از دستوراتی که خود شرع در جهت تهذیب و فلاح و رستگاری به انسان آموخته است و همان‌ها مایه این نوع معرفت است، همان‌طوری که عقل یک مسیر معرفتی برای انسان است، قلب هم مسیر دیگری در جهت معرفت است با این تفاوت که محصول عقل، علم محصولی است و محصول قلب، علم شهودی می‌باشد و تفاوت‌هایی را به نوبه خود دارند، عرفان اسلامی برگرفته از آموزه‌های وحیانی است و نکاتی که اهل‌بیت علیهم السلام از منظر عرفانی مطرح نموده‌اند در علم عرفان ما به‌صورت روشن آمده است.

■ خاستگاه نهضت اباعبدالله از چه افق و منظر عرفانی قابل تبیین است و از چه جایگاهی این قیام انجام شد؟

■ در نهضت اباعبدالله ویژگی که وجود دارد این است که حضرت بر اساس یک منظر عرفانی این نهضت را انجام دادند، چراکه اگر بخواهیم قیام و نهضت حسینی

علمی - فرهنگی

نهضت امام حسین علیه السلام جز عرفان چیزی دیگری نیست و اگر بخواهیم مقایسه‌ای بکنیم «حماسه» قالب است و «عرفان» قلب و این قلب آن قالب را ساخته است و این‌که می‌بینیم با گذشت قرن‌ها با وجود همه عداوت‌ها و سعی دشمنان اهل‌بیت علیهم السلام در مخفی کردن نور حسینی، هنوز این نهضت زنده و شکوفا و جاویدان مانده چون اراده الله است که باقی است.

در زیارت اباعبدالله علیه السلام در نیمه شعبان می‌گوییم: «وَأَشْهَدُ أَنَّكَ نُوْرُ اللَّهِ الَّذِي لَمْ يُظْلَمْ وَ لَا يُظْلَمْ أَتُبدَأُ... و گواهی می‌دهم که تو آن نور خدایی که از ازل روشن بوده و تا بد هیچ‌کس آن را خاموش نتواند کرد.»

وَ جَلَّ أَيْهَیْهِ أَكْبَرُ مِیَّتِیْ وَ لَا لِلَّهِ مِنْ نَبِیٍّ أَعْظَمُ مِیَّتِیْ؛ (کافی/ ج۱/ص۲۰۷) و همان‌طوری که علی علیه السلام در خطبه ۱۰۸ نهج‌البلاغه فرمود: «الْحَدِّثُ لِلَّهِ الْمُتَحَلِّی لِخَلْقِهِ بِخَلْقِهِ» جهان جلوه حق است و مجلی تجلی حق متعال است و ما آسمان و زمین را آیات الهی می‌دانیم و این صریح آیات و روایات اهل‌بیت علیهم السلام است؛ جز حق چیزی وجود ندارد و هر چه هست نمود آن «بود» مطلق است، این نگاه عرفان است و عارف کسی است که به این نگاه برسد و بداند جز حق متعال نیست و موحد، آیینه‌دار جلال و جمال حق است پس توحید عرفانی این است که جز حق متعال چیزی نیست «ذَلِكِ بَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَ أَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ» (حج/۶۲) یا «إِنَّ هِیَ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمَّیْتُهُنَّ أَنْثَى وَ أَبَاؤُكُمُ» (نجم/۲۲) این‌ها مسمیاتی هستند که شما بر آن‌ها اسم گذاشته‌اید و الا از نظر عارف، زمین حق است؛ آسمان حق است؛ عالم و آدم حق‌اند یعنی ظهور حق که باشند و حق مطلق را به اندازه خود نشان می‌دهند و آیت حق‌اند، البته آیت بودن آن‌ها به تفاوت ظرفیت وجودی آن‌ها مختلف است و برخی وسیع‌تر هستند، پس دو نکته در عرفان اسلامی مطرح است، توحید و موحد.

انسان موحد به مرتبه‌ای می‌رسد که به‌جز حق، وجودی نیست؛ یعنی این‌که آدمی به‌جایی می‌رسد که جز خدا نمی‌بیند.

■ بنا به گفته جناب‌عالی، عالم جلوه حق متعال است و این اتفاق در عالم تکوین به‌خوبی قابل مشاهده است، چراکه عالم تکوین از اراده الهی تمطی نمی‌کند، اما در عالم تشریع این حقیقت را نمی‌توان به‌خوبی دریافت، لطفاً توضیحی بر این مطلب بدهید؟

■ بله همین‌طور است، این اتفاق در نظام تکوین به‌خوبی روشن است، ما در عوالم هستی از نفس و طبع و عقل در هر مرحله‌ای از مراتب هستی که باشیم این حقیقت را به‌خوبی می‌بایم، که هیچ موجودی از خود، هستی و ذاتی ندارد و هر چه هست جلوه اوست و به قول حکیم الهی در نغمه حسینی:

آینه بشکست و رخ پیار ماند

ای عجب این دل شد و دلدار ماند

جهان آیینه حق سبحانه و تعالی است؛ این عرفان برگرفته از اهل‌بیت علیهم السلام است پس جهان «من البدو الی الختم» آیات الهی و تجلیات او هستند و آن‌چه که الاّن زمینه را برای شبهه ایجاد کرده است، فضای تشریع و اعتبار است!

در عالم اعتبار بعضاً می‌بینیم که جلوه‌هایی نشان داده می‌شد که این صورت‌ها صورت الهی نیستند، ما می‌توانیم بگوییم شجر و حجر صورت الهی است، یعنی به نوبه خود آیتی از آیات الهی است، اما در عالم تشریع و اعتبار جریان‌اتی رخ می‌دهد که این جریان‌ات حیثیت‌های الهی ندارند، انبیا الهی و سفیران آسمانی آمده‌اند تا جهان اعتبار را مثل جهان تکوین بسازند و آن‌ها

گفت‌وگو با

حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی‌آملی

را هم از مظهریت الهی برخوردار کنند، لذا اگر بخواهیم رسالت انبیا الهی را از منظر عرفانی ارزیابی نماییم، می‌توان گفت؛ انبیا الهی آمده‌اند که جهان اعتبار و بشریت را به جهات روابط اجتماعی، اقتصادی، سیاسی به‌گونه‌ای بسازند که همان‌طورکه عالم تکوین آیت و مظهر الهی است، عالم تشریع هم مظهر الهی باشد، یعنی عدالت در همه جنبه‌های سیاسی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی حاکم باشد و حق و عدل در مناسبت‌های اجتماعی و روابط انسانی حکم فرما باشد.

اگر نظام هستی به دو بخش تکوین و تدوین تقسیم شود، نظام تکوین کاملاً جلوه الهی دارد «سُبْحَیْهُ لَهٗ السَّمَاوَاتُ السَّبْعُ وَ الْأَرْضُ وَ مَنْ فِیْهِنَّ وَ إِنْ مِنْ شَیْءٍ إِلَّا یُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَ لَکِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِیْحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ خَلِیْماً غَفُوراً» (اسراء، ۴۴) ما اگر می‌خواهیم همین منظر را هم در عالم اعتبار قرار دهیم، باید احکام و حکم الهی در این عالم برقرار شود عارف می‌گوید: همان‌طوری که جهان تکوین مظهر آیات الهی است، عالم تدوین و اعتبار را به همه صورت‌های مختلفی که دارد در آن جا هم باید ارادات الهی را ببینیم، اراده الهی در تکوین همان است که تحقق یافته است «قَالَ رَبَّنَا الَّذِیْ أَعْطٰی كُلَّ شَیْءٍ خَلْقَهُ ثُمَّ قَدِیْ» (طه/۵۰) در نظام تشریع هم باید همان باشد که او اراده کرده است و هر اراده‌ای که خدا برای جامعه بشری در نظر دارد چه به لحاظ حیثیت‌های فردی و چه حیثیت‌های جمعی تحقق یابد. انبیا الهی می‌آیند تا این رسالت را انجام دهند تا جهان تشریع را هم مظهر اراده خدا نمایند لذا انبیا الهی محقق کننده اراده خدا می‌باشند و ایشان آمدند تا احکام و اخلاق و معارف را همه بر اساس اراده الهی بسازند اگر این شد، جهان تکوین و تشریع می‌شود مظهر خدا؛ اگر در خصوص امام زمان علیه السلام می‌فرمایند: در عصر ایشان جهان پراز عدل و داد می‌شود «هُوَ الْمَهْدِیُّ الَّذِیْ یَمَلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَ قِسْطًا کَمَا مَلَأَتْ جَوْراً وَ ظُلْماً» (کافی/ج۱/ص۳۳۸) به‌خاطر این است که در زمان ایشان جهان تشریع به‌گونه‌ای تحقق میابد که خداوند خواسته بود و عین اراده الهی در آن عصر حاکم است.

■ نهضت اباعبدالله چگونه این معنا را تحقق بخشید؟

■ علم فقه، تاب این معنا را ندارد چراکه در فقه آن‌چه مطرح است، تولی و تبری و امر به معروف و نهی از منکر ... و است، آیا در عصر امام حسین علیه السلام کسی می‌توانست تولی خود را به اهل‌بیت علیهم السلام نشان بدهد؟ در زمانی که بردن نام علی بن ابی‌طالب را ممنوع کرده بودند و اسم مبارک ایشان را بر نعل اسب می‌زدند، تا لگد مال کنند، دیگر کسی جرأت نداشت نام فرزندش را علی بگذارد، لذا در جامعه‌ای که ابراز محبت به علی جرم بود آیا کسی می‌توانست امر به معروف و نهی از منکر کند؟ لذا تا بخواهد امر به معروف کند فقه جلوی او را می‌گیرد و می‌گوید: باید شرایط امر به معروف محقق شود و اگر احتمال تأثیر نمی‌دهید و این کار را انجام دهید مرتکب گناه شده‌اید علم فقه از تفسیر نهضت اباعبدالله است، اما علم عرفان می‌تواند در تبیین این نهضت به‌خوبی نقش خود را ایفا کند، وقتی در نقطه آغاز حرکت یعنی مدینه به امام گفتند کجا می‌روید؟ و حال که می‌روید چرا خاندان خود را می‌برید؟ فرمود: «إِنَّ اللَّهَ شَاءَ أَنْ یَرَاکَ قَتِیلاً وَ أَنَّ اللَّهَ شَاءَ أَنْ یَرَاهُکَ سَبَیًّا» (بحارالانوار/ج۲۴/ص۳۶۴، مقتل الحسین، مقدم/ص۱۹) خدا می‌خواهد تو را کشته ببیند و خدا می‌خواهد آنان را (اهل‌بیت علیهم السلام) را اسیر ببینند. در این جا هیچ علمی غیر از عرفان نمی‌تواند این معنا را تحمل کند و این منظر را جز علم عرفان نمی‌تواند توجیه کند علم عرفان می‌گوید: جز خدا و ظهورات خدا چیزی نیست، این‌که قرآن می‌گوید: «إِنَّ اللَّهَ یَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَ الْإِحْسَانِ...» (نحل/۹۰) اباعبدالله می‌خواهد مظهر آن اراده خدا باشد؛ اگر حضرت فرمود: «وَ أَتٰی لَمْ أَخْرِجْ أَشْیْرًا وَ لَا یَطْرَأُ وَ لَا مُفْسِدًا وَ لَا ظَالِماً وَ إِنَّمَا خَرَجْتُ لِطَلَبِ الْإِضْلَاحِ فِی أُمَّةٍ جَدَیْ صلی الله علیه و آله...» (بحارالانوار/ج۲۴/ص۳۲۹) و من نه از روی خود‌خواهی و یا برای خوشگذرانی و نه برای فساد و ستمگری از مدینه خارج می‌گردم، بلکه هدف من از این سفر، امر به معروف و نهی از منکر و اصلاح امورات است؛ یعنی من می‌خواهم مظهر امر به معروف و نهی از منکر الهی باشیم کما این‌که خدای متعال امر به معروف و نهی از منکر و تباهی می‌کند و اگر نبود سخن رسول‌الله که فرمود: «إِنَّ اللَّهَ شَاءَ أَنْ یَرَاکَ قَتِیلاً وَ أَنَّ اللَّهَ شَاءَ أَنْ یَرَاهُکَ سَبَیًّا» قطعاً ابی‌عبدالله نمی‌توانست این کار را انجام دهد لذا همه به ایشان گفتند کجا می‌روید؟

این جریان باید برای همه ما درس باشد که اباعبدالله برای تحقق نهضت الهی و اراده خداوند وارد عرصه عاشورا شد و اگر گفته شود، عرفان حسینی و نهضت اباعبدالله چه نسبتی با عرفان دارد؛ باید سؤال کنیم که این نهضت چه نسبتی با عرفان ندارد؟ بلکه تماماً متخذ از این نگرش عرفانی است.

ادامه در صفحه بعد

درآیینۀ اخبار

فراخوان ثبت‌نام دهمین دوره آموزش فن خطابه

به گزارش خبرگزاری حوزه، ثبت‌نام دهمین دوره آموزشی روش سخنرانی دینی یا برنامه جدید آموزشی مؤسسه تخصصی خطابه امیربیان از ۵ شهریور آغاز شده و تا ۱۵ شهریور ادامه دارد و مرحله دوم آن نیز از ۳ تا ۱۹ مهرانجام می‌پذیرد.

انتما پایه ششم و قبولی در مصاحبه از شرایط پذیرش در این مؤسسه است. علاقه‌مندان جهت ثبت‌نام در این مؤسسه می‌توانند به آدرس قم، خیابان شهدا (صفائیه)، کوچه ۲۱، پلاک ۱۲ از ساعت ۹ صبح تا ۱۶ عصر مراجعه نموده و یا جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۰۸۰۲۵۵۸۰۹۹۰ تماس حاصل نمایند.

با شرکت طلاب شیعه و سنی برگزار شد

آزمون اختصاصی دانشگاه مذاهب اسلامی

معاون آموزشی دانشگاه مذاهب اسلامی، از برگزاری آزمون اختصاصی این دانشگاه با شرکت بیش‌از ۵۰۰ طلبه شیعه و سنی در ۶ استان خبرداد.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تهران، دکتر رضا صابری با ارائه توضیحاتی در خصوص برگزاری آزمون ورودی دانشگاه مذاهب اسلامی، گفت:آزمون اختصاصی طلاب شیعه و اهل سنت دانشگاه مذاهب اسلامی امرکت بیش‌از ۵۰۰ طلبه شیعه و سنی در ۶ استان کشور برگزار شد و بالغ بر۶ درصد شرکت‌کنندگان از داوطلبان عزیزاهل سنت بودند.

وی افزود: در سال گذشته حدود ۳۲۰ نفر شرکت‌کننده داشتیم که امسال این رقم به ۵۰۰ نفر رسید و این نشان می‌دهد که دانشگاه مذاهب اسلامی در رویکرد جدیدی که برای خود انتخاب کرده، می‌تواند برای تقرب مذاهب اسلامی یک مدل بسیار مقبول باشد و تفکرات وحدت اسلامی را روز به روز در همه استان‌های کشور توسعه دهد.

معاون آموزشی دانشگاه مذاهب اسلامی اضافه کرد: آزمون پذیرش اختصاصی طلاب امسال در ۱۵ رشته محل و در سه مقطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا در شهرهای قم، سنندج، بندرعباس، زاهدان، گلستان و بوشهر برگزار شد که بخش عمده داوطلبان به حدود ۵۰ درصد سه رشته فقه امامیه، فقه شافعی و فقه حنفی اختصاص داشت.

وی با اشاره به این‌که قریب به ۴۵ درصد داوطلبان در مقطع کارشناسی ارشد و در رشته‌های حقوق عمومی، حقوق خصوصی و حقوق جزای اسلامی در این آزمون شرکت کردند، از اعلام نتایج این آزمون تا پایان شهریورماه خبر داد و گفت: البته داوطلبان مقطع دکتری علاوه بر این آزمون، مرحله مصاحبه نیز خواهند داشت. این آزمون ۵۰ درصد امتیاز دارد و ۵۰ درصد مربوط به سابقه آموزشی و پژوهشی آن‌هاست، در مورد داوطلبان کارشناسی ارشد هم مرحله دیگری خواهیم داشت که سوابق آموزشی و پژوهشی آن‌ها را لحاظ خواهیم کرد.

معاون آموزشی دانشگاه مذاهب اسلامی در پایان گفت: این آزمون براساس مجوز وزارت علوم و با نظارت سازمان سنجش آموزش کشور و با همکاری دبیرخانه شورای برنامه‌ریزی مدارس علوم دینی برگزار می‌شود و پذیرفته‌شدگان دراین آزمون، پس از اتمام دوران تحصیل، مدرک مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری را از دانشگاه مذاهب اسلامی دریافت خواهند کرد.

فراخوان مقالات

به همایش «جاودانگی نفس در اسلام و مسیحیت»

دبیر اجرایی همایش «جاودانگی نفس در اسلام و مسیحیت» با اشاره به برگزاری این همایش به همت معاونت پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی، گفت: مهلت ارسال چکیده مقالات برای این همایش علمی تا اسفند ۹۷ می‌باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام عیسی بایامیر با بیان این‌که پژوهشکده فلسفه و کلام اسلامی وابسته به پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، همایش بین‌المللی «جاودانگی نفس در اسلام و مسیحیت» را به عنوان دومین همایش در ذیل کلان طرح «رابطه نفس و بدن» برگزار می‌کند، تصریح کرد: هدف از برگزاری این همایش علمی، پرداختن به یکی از مهم‌ترین و بنیادی‌ترین موضوعات فلسفی و الهیاتی–کلامی در مراکز دانشگاهی و حوزه‌های علمی دنیاست.

دبیر اجرایی این همایش از برگزاری این همایش در ۱۴ و ۱۵ اسفند ۹۸ خبر داد و «مفهوم مرگ»، «مفهوم جاودانگی»، «ملک این‌همانی شخصی»، «بقای پس از مرگ» را از جمله عناوین همایش «جاودانگی نفس در اسلام و مسیحیت» برشمرد و اظهار داشت: از محققان خواسته شده در قالب ۴۰ ریزعنوان به بررسی مسایل فلسفی و الهیاتی در مسئله جاودانگی نفس بپردازند.

وی ابراز داشت: مهلت ارسال چکیده مقالات برای این همایش علمی، تا اسفندماه ۹۷ و مهلت ارسال اصل مقالات نیز تا شهریور ۹۸ خواهد بود و مقالات پذیرفته‌شده در این همایش با درجه علمی – پژوهشی، پذیرش خواهند شد و

مقالات برتر در فصلنامه علمی–پژوهشی نقدونظرمنتشر می‌شوند.

حجت الاسلام بایامیر در پایان خاطرنشان کرد: تاکنون نزدیک به ۸۰ چکیده مقاله به دبیرخانه این همایش ارسال شده که ۵۰ عنوان چکیده پذیرفته شده و در دست تألیف می‌باشند و نزدیک به ۱۰ عنوان مقاله نیز به دبیرخانه این همایش تحویل شده است.

کارگاه علمی «رویکردشناسی فقه حکومتی» برگزار می‌شود

کارگاه علمی «رویکردشناسی فقه حکومتی» به همت مؤسسه علمی فرهنگی آفاق حکمت و پژوهشگاه باقرالعلوم ^(ع) در قم برگزار می‌شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، این بسته آموزشی که در تابستان با حضور اساتید حجج‌اسلام و آیات علیدوست با موضوع مفاهیم مبانی پیش‌فرض‌های فقه حکومتی، ارაკی تبین نظریه فقهی نظام، مؤمن با موضوع حوزه علمیه و فقه حکومتی، کمجی با موضوع تبیین رابطه فقه و قانون، قوامی با موضوع نظریه فقه اداره، ملک‌زاده با موضوع شهید صدر در فقه حکومتی، مبلغی با موضوع فقه‌الاجتماع، میرباقری با موضوع تبیین نظریه فقه سرپرستی، نجف لک‌زایی با موضوع تبیین نظریه امام خمینی ^(ع) در فقه حکومتی برگزار می‌شود، به‌صورت فضای مجازی خواهد بود.

علاقه‌مندان برای حضور در این کارگاه علمی می‌توانند تا ۱۵ شهریور از طریق سایت به آدرس اینترنتی goo.gl/ DaRcLT مدرسه درس گفتار آفاق و مرجع آموزش آزاد علوم انسانی و اسلامی afaghehkeamat.ir و afaghehkeamat.ir اقدام به ثبت‌نام نمایند.

گفتنی است، طلاب برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با شماره تلفن ۰۹۱۰۹۹۸۸۱۱۳ تماس حاصل نمایند.

با حضور آیت‌الله میلانی انجام شد

رونمایی از «ترجمه‌ای تازه از کتاب گران سنگ الغدیر»

نشست و مراسم رونمایی از ترجمه‌ای تازه از کتاب گران‌سنگ الغدیر با حضور آیت‌الله میلانی رئیس بنیاد فرهنگی امامت و فرزند علامه امینی، ۱۱ شهریور در بنیاد فرهنگی امامت درقم برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله میلانی در مراسم رونمایی از ترجمه‌ای تازه از کتاب گران‌سنگ الغدیر گفت: اخلاص و شور مرحوم علامه امینی به امام علی ^(ع) قابل وصف نیست؛ زمانی که ایشان را در حرم امام علی ^(ع) می‌دیدیم، به‌رغم ابهت درسیما و صدای شخصی، همیشه در زیارت جامعه‌ای که از حفظ می‌خواندند اشک ایشان بند نمی‌آمد و این حالات همه مردم را به‌سمت ایشان جلب می‌کرد. رئیس بنیاد فرهنگی امامت تصریح کرد: اخلاص در کار باعث اعتلای این کتاب شد و آن را به کتب ماندگار عالم تشیع مبدل کرد.

استاد حوزه علمیه گفت: این کتاب

سازمان بسیج اساتید، طلاب و روحانیون کشور با صدور بیانیه‌ای آغاز سال تحصیلی مدارس حوزه‌های علمیه را تبریک گفت.

به گزارش خبرگزاری حوزه، در قسمت‌هایی از این بیانیه آمده است: در طلعه سال تحصیلی ۹۸ – ۹۷ ضمن تبریک فرا رسیدن بهار علم و فضیلت حضور شما طلبه‌های گرامی به‌خصوص طلاب جدیدالورود، در آغاز این سال نکاتی را به‌عنوان تحفه‌ای محضر همه اعزّه طلاب گرامی عرض می‌نماییم:

نکته اول: از برجسته‌ترین خصوصیت طلاب شیعه درک صحیح، به‌موقع و جامع از خطرها، تهدیدها، تحریف‌ها و آسیب‌هایی بوده است که متوجه اسلام می‌شود و دفاع جاتانه و ایستادگی و مقاومت در برابر این خطرها. این مأموریتی است که روحانیت و طلاب از اهل بیت ^(ع) به ارث برده و تاکنون از پس این مأموریت به‌خوبی برآمده است. چون باور داریم که ظرفیت‌های موجود در روحانیت شیعه در رفع معضلات کارآمد می‌باشد.

نکته دوم: انقلاب اسلامی با ماهیت دینی آغاز شد و اسلام ناب را حیات تازه‌ای بخشید. این اسلام ناب

فراخوان مقالات

به همایش «جاودانگی نفس در اسلام و مسیحیت»

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی

ادامه از صفحه قبل

عرفان یعنی شهود حق و خداوند اراده کرده است که حق و عدل را در این شرایط سخت و دشوار که در اثر حرکات منافقانه معاویه و حکام ظالم؛ اسلام درآستانه محوشدن بود را احیا کند لذا قدم به قدم حضرت براساس نگرش عرفانی حرکت می‌کردند و اصحاب و یاران حضرت هم این‌گونه بودند، این‌طور نبود که کسی براساس ملاک‌های ظاهری در نهضت عاشورا حضور داشته باشد، وقتی حضرت به عبدالله حرجعی گفت: بیا به یاری من واو گفت من نمی‌توانم، اما اسب و ششمیرم را اهدا می‌کنم، حضرت فرمود: یا این الحرّ ما جتناک لفرسک وسیفک! اینّا آتیناک لسنّا لک النصرة، فإنّ کنت قد بخلت علینا بنسک فلا حاجة لنا فی شيء من مالک! ولم أکن بالذی اتخذ المضّئین عضداً لأئی قد سمعت رسول الله ^(ص) وهو یقول: من سمع داعیة اهل بیتی ولم یصرهم علی حقهم إلّا أکبته الله علی وجهه فی النار؛ (الفتح/ ۱۲۹/۵ – ۱۳۲، وعنه مقتل الحسین ^(ع)، للخوازمی ۱/ ۳۲۴ – ۳۲۶، وانظر الإنباء/ ۲۰۹ وتاریخ الطبری؛ وأنساب الأشراف / ۳/ ۱۳۸۴؛ وإبصار العین/ ۱۵۱)

من به طمع شمشیر و اسب به نزد تو نیامده‌ام، بلکه بدان آمده‌ام تا در موافقت نایب من مرا بر دشمنان مدد و معاونت کنی. اگر به نغّ=س خویش با ما یخیلی می‌کنی، ما را به مال تو حاجتی نیست و من از جد خویش محمد مصطفی ^(ص) شنیده‌ام که هرکه فریاد یاری خواستن اهل بیت ^(ع) من بشنود و ایشان را یاری ندهد، خدای تعالی او را در آتش دوزخ می‌افکند. این نگرش در غیرمدل عرفان قابل ارزیابی نیست.

■ آیا این نگاه عارفانه در یاران حضرت هم مشهود بود؟

قطعاً یاران اباعبدالله هم دل‌داده بودند و براساس مدل عرفانی و قلبی وارد قیام عاشورا شدند، لذا تمام اصحاب حضرت با دلدادگی وارد عاشورا شدند.

در جریان حوادث عاشورا آن صحابی و یار وفادار امام؛ سعیدبن عبدالله به حضرت عرض کرد موقع نماز است و گفت: یابن رسول‌الله من فرسنگ‌ها راه آمده‌ام تا به این‌جا رسیده‌ام لذا در هنگام نماز اجازه بده سپر بالای تو باشم، (مقتل الحسین ^(ع)، خوازمی ۲/ ۲۰؛ انوارالهدی؛ الملهوف/ص ۱۶۵) و این جز با مدل عرفان قابل تفسیر و تفهیم نیست.

■ هماهنگی حماسه و عرفان در نهضت حسینی را چگونه تبیین می‌کنید؟

■ حماسه‌هایی مانند، حماسه اباعبدالله ^(ع) متأثر از عرفان است و این‌گونه نیست که حماسه در عرض عرفان باشد، چراکه حماسه مربوط به عقل عملی است وشهود، کار قلب است و عمل متأثر از شهود و فعل قلب است همه عارفان با حماسه و نهضتی که در مسیر اراده الهی است موافقت، منتهی برخی از عارفان در سفر اول و دوم عرفانی خود متوقف شده‌اند و برخی به سفر سوم و چهارم عرفانی خود نیز رفته‌اند، انبیای الهی کسانی هستند که اسفاً راز یعه را پیموده‌اند؛ یعنی نه تنها به حق رسیده‌اند، بلکه از جانب حق برای هدایت خلق آمده‌اند تا ارادات الهی

باعث افتخار ماست؛ ولی نمی‌توانیم زحمات کسانی که با ایشان در تألیف ونشر این کتاب همراهی کردند را نادیده بگیریم؛ صاحبان کتابخانه‌های خطی و گران‌بها در این مسیر زحمات بسیاری کشیدند؛ هم‌چنین مرحوم اردوبادی زحمات فراوانی در کنار مرحوم علامه کشید که قابل انکار نیست.

آیت‌الله میلانی یادآور شد: باید همکاری‌های بزرگانی که با ایشان

همراه بودند را به نیکی یاد کنیم؛ مرحوم آیت‌الله میلانی مایه دلگرمی مرحوم علامه برای تألیف این کتاب بود؛ برخی تصور می‌کردند که این کتاب خلاف وحدت و تقیه است، ولی مرحوم آیت‌الله میلانی و برخی از بزرگان حوزه در آن زمان مایه دلگرمی مرحوم علامه بودند و حتی در چاپ اول، مرحوم میلانی مقدار بسیاری از این کتاب را خریداری و هدیه دادند.

وی افزود: ترجمه این کتاب، ضروری بود

پیام تبریک سازمان بسیج اساتید حوزه به مناسبت آغاز سال تحصیلی حوزه تأکید شد

مراقب جریان‌های انحرافی باشیم

جبهه استکبار را با احساس خطر روبه‌رو ساخت. مرگ تدریجی خودش را با انقلاب اسلامی قطعی دید، لذا با تمام توان به میدان مقابله با انقلاب اسلامی آمد و امروز زمان آن رسیده است که طلاب و روحانیت با غیرت دینی، با همان احساس مسئولیت همیشگی و با روحیه جهادی بیشتری به میدان بیایند.
بابصیرت افراپی، امروز پرچم بصیرت دست‌روحانیت است ونسبت به اهداف ونقشه‌های دشمن باید با بصیرت تمام عمل کند و روحیه امید در دل‌های مشتاقان به انقلاب اسلامی از کسوت روحانیت به مردم منتقل وهم‌چنان‌که قرآن کریم به ما آموخت که اقدامات اصلی و محوری روی دین شماسات، انرژی هسته‌ای وحقوق بشر و این‌ها بهانه است؛ «ولایزالون یقاتلونکم حتی یردوکم عن دینکم إن استطاعوا»، این را در جامعه تبیین کنیم.

هماهنگی حماسه و عرفان در نهضت عاشورا و قیام حسینی

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی

را محقق کنند از آن‌جا که اراده الهی به تحقق عدل وداد در سراسر عالم تعلق گرفته است، لذا هیچ عارفی با حماسه و نهضت و قیام مقابل ظلم و استبداد مخالفت ندارد، منتهی برخی به سفر چهارم نیز موفق شده‌اند و به دستگیری خلق آمده‌اند و برخی در سفر اول و دوم متوقف شده‌اند، لذا انبیای الهی و اولیای حق براساس همین عرفان وارد میدان هدایت خلق شده‌اند.

از این حرکت‌ها نهضت امام خمینی ^(ع) نیز متأثر می‌باشد و به فرموده آیت‌الله جوادی آملی در کتاب بنیان مرصوص: «امام قهرمان اسفار اربعه بود؛ بنیان مرصوص/ص ۸۷» و اگر عرفان امام نبود، این حرکت او قابل توجیه نبود و خیلی نمی‌توانستند این اقدام امام را توجیه کنند، ظلم را می‌دیدند و مبارزه را، راه قطعی می‌دانستند اما می‌گفتند: شرایط مناسب نیست و قیام و نهضت به کشتن دادن جامعه هست، لذا اگر این نهضت شکوهمند انقلاب اسلامی محقق شد، به خاطر این بود که امام شاکر عرفانی اباعبدالله الحسین ^(ع) بود، شما اگر به پیام‌های امام در آن عصر نگاه کنید می‌بینید که ایشان براساس همان بینش عرفانی، نهضت خود را محقق ساختند و می‌فرمودند: «نگویدد شرایط آماده نیست بلکه باید شرایط را آماده کرد» مهیا کردن شرایط حصولی نیست تحصیلی است و شرایط قیام را باید تحصیل کرد.

■ از حالات اباعبدالله واصحاب ایشان در هنگامه شهادت با این نگرش مطالبی بیان نمایید؟

■ این نگرش ادامه یافت، تا صبح روز عاشورا و در شب عاشورا حضرت پرده از چشمان اصحاب برداشت و جای ایشان را نشان داد. (علل الشرایع/ج ۱/ ۲۲۹ باب/ ۱۶۳، شماره ۱؛ ر ک: بحارالانوار/ج ۴۴/ص ۲۹۷، شماره ۱)، آیا این جز عرفان است؟! لذا در شب عاشورا همه خوشحال بودند و در شب عاشورا نام خود را بر تبرها می‌نوشتند (رک: تاریخ طبری/ ج ۵/ص ۲۴۱) تا تصور نشود ایشان انسان‌هایی معمولی بوده‌اند بلکه اصحاب حضرت از بزرگان واصحاب و شخصیت‌های علمی زمان خود بودند و حالات ایشان در زمان شهادت به‌گونه‌ای بود که عاشقانه به مصاف مرگ می‌رفتند و شخصیت‌هایی مانند علی‌اکبر و حضرت عباس که در اوج وشکوه عرفان هستند، مسئله دیگری است، حضرت علی‌اکبر در حالی که هنوز زنده است می‌گوید: «نادی بأعلى صوته؛ یا ابتاه! هذا جدی رسول الله ^(ص) قد سقانی بکأسه الأوفی شربة لا أظلم بعدها أبداً! وهو یقول لک: العجل! فإنّ لک کأساً مَذخورة»؛ (مقتل الحسین ^(ع) للخوازمی ۳۲۰، ۳۲۲، وانظر: الإنباء/ ۲/ ۱۰۶ – ۱۰۷ و تاریخ الطبری/ ۳/ ۳۳۰ – ۳۳۱، والدرد النظیم/ ۵۵۵، والأخبار الطوال/ ۲۵۶، وتذکره الخواص/ ۱۳۰، واعلام الوری/ ۴۶۲۲، وتنشیة المجالس/ ۲/ ۳۱۰، ومقاتل الطالبین/ ۸۶) و پرده‌ها کنار رفته‌اند تا این‌که نوبت به اباعبدالله ^(ع) می‌رسد و مناجات حسین ^(ع) در لحظات شهادت از زیباترین حالات معنوی آن حضرت است که با خدایش این چنین سخن می‌گوید: «یا الهی صبراً علی قضائک و لا معبود سواک یا غیاث المستغیثین»؛

امینی افزود: البته مرحوم واحدی دو جلد این کتاب را ترجمه کرد و عمر ایشان کفاف نداد؛ پس از چند سال قرار شد که حجت‌الاسلام والمسلمین زرفا این ترجمه را به عهده بگیرد؛ وقتی نمونه ترجمه ایشان را ملاحظه کردیم بسیار خرسند شدیم زیرا متن الغدیر نیز رنگین‌کمانی از صنایع مختلف ادبی بوده و بسیار سخت است؛ زیرا مصطلحات همه علوم را در خود دارد و این بحث از دوران پیامبر اکرم ^(ص) تا قرن یازدهم مباحث مختلفی را بیان کرده است.

زبیبی را نیز در کنار محتوای این کتاب

به رخ بکشند؛ زیرعنوان ایشان در این

کتاب، کتاب دینی علمی و فنی یا هنری

و تاریخی و ادبی و اخلاقی است که خود

ایشان ذکر می‌کند.

فرزند علامه امینی هم در این مراسم

گفت: مرحوم والد از بین ترجمه‌های

کتاب، ترجمه مرحوم واحدی را پذیرفت و

بیان کرد، همان‌گونه که این کتاب را با سوز

نوشتم، پس کسی مثل مرحوم واحدی

باشد که این ترجمه را با سوز انجام دهد.

حجت‌الاسلام والمسلمین احمد

هویت‌طلبگی چه رسالتی در تداوم این انقلاب داریم؟ چه مجاهدتی و چه ویژگی‌هایی لازم داریم تا به مطالبه رهبر بصیر انقلاب اسلامی پاسخ مثبت دهیم؟

حال که خویش را پاسدار انقلاب اسلامی می‌دانیم باید خود را در طراز انقلاب اسلامی تربیت نماییم و این مهم محقق نخواهد شده جز با شناخت عمیق مبانی

نظری انقلاب اسلامی، شناخت دقیق تاریخ عینی انقلاب اسلامی؛ و نیز عزیزان این را خوب بدانیم که اگر غفلت نماییم و جمهوری اسلامی که یکی از هزاران ثمره انقلاب اسلامی است در این کشور شکست بخورد، تا قرن‌ها پرچم اسلام در هیچ جای جهان به اهتزاز در نخواهد آمد. ما باید مواظب تکرار تاریخ باشیم که به مسلخ رفتن سیدالشهدا ^(ع) و غربت امیرالمومنین ^(ع) ناشی از غفلت‌ها بود.

اکنون مایم و رسالت تاریخی‌مان، دست بیعت از آستین اخلاص براریم و در دستان بابرکت و نورانی علمدار بصیر انقلاب بنهیم و به خون شهدا قسم یاد کنیم و عهد بندیم که تا آخرین نفس مبلغ و پاسدار ارزش‌های ناب انقلاب‌مان باشیم و نسلی بالنده و جهادگر و انقلابی از جوانان را پرورش دهیم.

هماهنگی حماسه و عرفان در نهضت عاشورا و قیام حسینی

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین مرتضی جوادی آملی

(صحیفة الامام الحسین ^(ع)، الشیخ جواد قیومی/ص ۱۱۰)، اگر بخواهیم به این نکته بیشتر توجه کنیم باید گفت: ایشان شهود حق داشتند و مستغرق در شهود حق بودند و برای تحقق اراده الهی به این قیام آسمانی دست زدند، هیچ چیز ایشان را نمی‌توانست به صحنه بیاورد و ایشان را به مقامی رساند که حضرت در شب عاشورا بفرماید: «قَاتِلِیْ لَا اَعْلَمُ اَضْحَاباً اَوْفِیْ وَ لَا خَیْرًا مِنْ اَضْحَابِیْ وَ لَا اهل بیت اَبْرَ وَ لَا اَوْصِلَ مِنْ اهل بَیْتِی فَبَجَرَاکُمْ اللهُ عَنّی خَیْرًا»؛ (الطهوف علی قتلی الطفوف، سیدبن طاووس، ترجمه سیدمحمد صفحی/ص ۷۴)

من اصحابی باوفاتر و بهتر از یاران خود و خاندانی نیکوتر و مهربان‌تر از خاندان خود سراغ ندارم. خداوند از جانب من به شما پاداش خیر دهد. یاوران امام حسین ^(ع) با بصیرت و شناخت کامل و ایمان به هدف، مسیر خود را با اختیار برگزیده بودند و امام ^(ع) در جذب آن‌ها هرگز از تهدید، تطمیع و فریب و خدعه استفاده نکرد؛ بلکه آنان با ایمان به هدف مقدس حسین ^(ع) به حمایتش برخاستند.

لذا نهضت امام حسین ^(ع) جز عرفان چیزی دیگری نیست و اگر بخواهیم مقایسه‌ای بکنیم «حماسه» قالب است و «عرفان» قلب و آن قلب این قالب را ساخته است و این‌جاست که می‌بینیم با قیام این‌ها همان وجود همه عداوت‌ها و سعی دشمنان اهل بیت ^(ع) در مخفی کردن نور حسینی، هنوز این نهضت زنده و شکوفا و جاویدان مانده چون اراده الله است که باقی است.

در زیارت اباعبدالله ^(ع) در نیمه شعبان می‌گوییم: «وَ أَشْهَدُ أَنَّکَ نُورُ اللهِ الَّذِیْ لَمْ یُظْفَکْ وَ لَا یُظْفَأْ أَبَدًا وَ أَنَّکَ اللهُ الَّذِیْ لَمْ یُهْلَکْ وَ لَا یُهْلَکْ أَبَدًا» و گواهی می‌دهم که تو آن نور خدایی که از ازل روشن بوده و تا ابد هیچ‌کس آن را خاموش نتواند کرد و تو توجّه باقی الهی این‌ها همان مطالبی است که در عرفان اسلامی می‌بینیم و بزرگان و حکیمان الهی ما این مطالب را در قالب علمی می‌برند و نتایج و محصولات علمی و عرفانی می‌گیرند و به حوزه علم و عرفان ارائه می‌دهند.

■ به مناسبت ایام تبلیغی ماه محرم و عزاداری سیدالشهداء، چه توصیه‌هایی برای اهل میردادارید؟

■ حرف‌های لغو و سخنانی که موجب وهن این نهضت می‌شود، نباید از بیان مبلغان گفته شود؛ عده‌ای نهضت عاشورا را تنها در حد احساسات و عواطف خلاصه می‌کنند و چهره اباعبدالله و ابوالفضل العباس و علی‌اکبر ^(ع) و دیگر شخصیت‌های بزرگ عاشورا را در یک مدل طبیعی و مادی ارزیابی می‌کند، آن‌ها چون توان این را ندارند، مدل‌های ملکوتی و نگرش‌های عقلانی را در جامعه ارائه کنند، این معارف را از ملکوت به ملک تنزیل می‌دهند و سخن از چشم و لب و گونه می‌کنند، نهضت عاشورا نهضت ملکوتی است و نباید شعر و مطلبی بگوییم که موجب نقص و تنزل این نهضت باشد.

گفت‌وگو: حمید کرمی

بین الملل

آیت الله العظمی حکیم

• مدعیان قدرت با هدف قرار دادن دین قدرت مردم را نشانه گرفته اند

حضرت آیت الله محمدسعید حکیم با تأکید بر لزوم مسئولیت پذیری کارکنان آموزش و پرورش در زمینه آموزش دینی نسل جدید خطاب به آن‌ها اظهار داشتند: برای نسل جدید تبیین کنید که نیروهای مدعی پیشرفتی وجود دارند که تلاش می‌کنند با هدف قرار دادن دین و ارزش‌های آن‌ها، قدرتش را در هم بشکنند.

به گزارش خبرگزاری شفقنا، این مرجع تقلید در جمع هیئتی از کارکنان آموزش و پرورش استان واسط عراق ضمن بیان مطلب فوق گفتند: دلیل چنین موضوعی هم این است که دین حق بر هر چیزی مقدم است. معظم له از کارکنان آموزش و تربیتی خواستند تا به مسئولیت‌های خود در زمینه آموزش اخلاق فاضله، ایده‌آل‌های بشریت و اعمال خیرخواهانه به نسل جدید بر اساس قرآن کریم، سیره نبوی و ائمه معصومین (علیهم السلام) عمل کنند. ایشان ضمن توصیه‌ای به کارکنان آموزش و پرورش عراق خطاب به آن‌ها اظهار داشتند: برای نسل جدید تبیین کنید که نیروهای مدعی پیشرفتی وجود دارند که تلاش می‌کنند با هدف قرار دادن دین و ارزش‌های آن، قدرتش را در هم بشکنند.

• دیدار نماینده مقام معظم رهبری با قائم مقام کلیسای ارتدوکس جهان

حجت الاسلام والمسلمین اکبری نماینده مقام معظم رهبری، ضمن دیدار با اسقف ایلاتیون قائم مقام بطرک اعظم ارتدوکس در جهان و مسئول امور بین الملل مقام بطرکی، نسخه‌ای از تمام نهج البلاغه را به ایشان اهدا کرد.

به گزارش سرویس بین الملل خبرگزاری حوزه، در این دیدار که در مسکو و با حضور دکتر سلیمانی رازین فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در روسیه اتفاق افتاد، آقای ایلاتیون ضمن ابراز خرسندی از دیدار با حجت الاسلام والمسلمین سیدصادق موسوی محقق و نگارنده تمام نهج البلاغه، بر ضرورت تشریک مساعی در مقابله با افکار انحرافی و فعالیت در جهت نشر فرهنگ تفاهم و محبت در جامعه بشریت تأکید نمود.

حجت الاسلام والمسلمین موسوی نیز بیان نمود، از سوی راهبان مسیحیت، تبلیغ محبت و از سوی عالمان مسلمان، ترویج اخلاق، می‌تواند به عنوان دویال، منطق افراطیون را در جامعه بشریت مغلوب کند. حجت الاسلام والمسلمین موسوی در مورد کتاب تمام نهج البلاغه نیز تأکید نمود که این اثر، نمادی از منطق اسلام اصیل است که توسط امیرالمؤمنین علی (علیه السلام) بیان گشته و جامعه انسانی می‌تواند با مطالعه و آگاه شدن از منطق علوی، چهره واقعی دین مبین اسلام را بشناسد و به عظمت شخصیت این امام همام، که مورد اتفاق تمام فرق مسلمین است، پی ببرد.

• تودیع و معارفه مدیر مرکز اسلامی هامبورگ با حضور معاون بین الملل دفتر رهبری

با پایان یافتن دوره ده ساله حضور حجت الاسلام والمسلمین رضضانی در مرکز اسلامی هامبورگ، حجت الاسلام والمسلمین محمدهادی مفتاح ریاست این مرکز مهم شیعی در اروپا را بر عهده گرفت.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت الاسلام والمسلمین رضضانی که پس از مدیریت مرکز اسلامی وین به هامبورگ رفته بود، در طی ده سال فعالیت، نقش مؤثری در تبلیغ معارف دین، پاسخ به شبهات اسلام‌ستیزانه و معرفی چهره عقلانی از اسلام داشت. در دوران حضور وی حوزه علمیه هامبورگ

نیز توسعه قابل توجه کمی و کیفی داشت.

گفتنی است، حجت الاسلام والمسلمین محمدهادی مفتاح مدیر جدید مرکز اسلامی هامبورگ، از فضایی حوزه علمیه و اساتید دانشگاه است که تألیفاتی در موضوعات مختلف دینی دارد.

وی دروس حوزوی را از محضر اساتیدی چون حضرات آیات خامنه‌ای، شبیری زنجانی، جوادی آملی، فاضل لنکرانی، مؤمن، سیدرضی شیرازی، اعتمادی، محقق داماد، قدیری و اسنادی آموخته و هم‌چنین دارای مدرک لیسانس مهندسی برق و الکترونیک از دانشگاه تهران است.

گفتنی است، آیین معارفه مدیر جدید مرکز اسلامی هامبورگ، هم‌زمان با عید سعید غدیر، با حضور حجت الاسلام والمسلمین قمی معاون بین الملل دفتر مقام معظم رهبری، در این مرکز برگزار شد.

■ ایده و روند تأسیس حوزه علمیه هامبورگ

حجت الاسلام ترابی در مورد ایده و روند تأسیس حوزه علمیه هامبورگ گفت: حوزه علمیه هامبورگ نخستین و تنها حوزه علمیه تمام‌وقت و شبانه‌روزی در سراسر اروپاست. پیش از این در هامبورگ، آکادمی اسلامی آلمان از سال ۲۰۰۱ به مدت سه سال یک دوره آموزشی دروس اسلامی برگزار کرده بود؛ اما عنوان حوزه علمیه بر آن صدق نمی‌کرد و در قالب مدرسه آخر هفته بود؛ یعنی دو روز تعطیل آخر هفته کلاس برگزار می‌کرد.

وی افزود: در سال ۱۳۹۲ فعالیت آموزشی حوزوی به صورت خودجوش و ابتدایی، با حضور پنج نفر از جوانان آلمانی شروع شد و این در حالی بود که ایده تشکیل فضای علمی آموزشی به شکل متداول در اروپا، توسط حجت الاسلام والمسلمین رضضانی رئیس وقت مرکز اسلامی هامبورگ دو سال پیش‌تر از آن مطرح شده بود و توسط معاون وقت مرکز دنبال شد؛ ولی به دلایل مختلف نتوانست، مجوزهای لازم را از دانشگاه‌های آلمانی اخذ کند و در مقطع اخیر بود که تعدادی از جوانان از برخی از شهرهای آلمان گرد هم آمدند و به‌طور غیررسمی در مسجد امام علی (علیه السلام) به تحصیل علوم اسلامی پرداختند؛ لذا گرچه در ابتدا این حرکت تا حدی خودجوش بود؛ ولی خیلی زود منجر به تشکیل حوزه علمیه رسمی گردید و بعد از آن بود که مجوز لازم را از داخل اخذ کرد و بعد از یکی دو سال توسط آموزش عالی هامبورگ هم به عنوان یک مرکز آموزش عالی مورد شناسایی و همکاری قرار گرفت.

■ پذیرش طلبای از کشورهای اروپایی در حوزه علمیه هامبورگ

حجت الاسلام والمسلمین ترابی در مورد تعداد کنونی طلاب حوزه علمیه هامبورگ، گفت: در نیم‌سال اخیر مجموع داوطلبانی که تشکیل پرونده دادند، به ۵۱ نفر رسید که با احتساب ریزش‌ها، بیش از چهل نفر اشتغال دائمی به تحصیل دارند و در دو بخش برادان و خواهران از کشورهای آلمان، فرانسه، هلند، اتریش و سوئیس هستند. آن‌ها از قومیت‌های مختلف آلمانی اصل تا دوره‌هایی از قومیت ایرانی، ترک، کرد، عرب، مغربی، بالکان و غیره هستند.

■ علت انتخاب زبان فارسی به عنوان زبان مشترک حوزه علمیه هامبورگ

رئیس حوزه علمیه هامبورگ درباره علت انتخاب فارسی به عنوان زبان مشترک و اصلی حوزه علمیه هامبورگ گفت: ما در ابتدا با زبان آلمانی شروع کردیم؛ ولی با حضور ملیت‌های مختلف که به زبان‌های دیگری مثل فرانسه و هلندی سخن می‌گفتند، به این طرف هدایت شدیم که باید به فکر زبان مشترک دیگری باشیم و بعد از حدود شش ماه به زبان فارسی رسیدیم. دلایل زیادی برای این انتخاب وجود داشت.

از جمله این‌که:

۱. استاد و کتاب‌های درسی برای تدریس علوم اسلامی حوزوی تنها به زبان فارسی موجود بود. ۲. در آینده وقتی که طلاب بخواهند در ایران از محضر مراجع استفاده کنند، مجبور خواهند بود که فارسی بیاموزند؛ پس جهت بهتر که از همین الان شروع کنند.

۳. با تسلط بر این زبان، به تولیدات علمی مؤسسات

قم و نیز به عرفان اصیل اسلامی و خزانه ادب فارسی دسترسی خواهند داشت. ۴. با زبان گفت‌وگو انقلاب اسلامی آشنا می‌شوند. وی افزود: امروز شک نداریم که این انتخاب درست بوده و خیرات و برکات آن برای ما ملموس است. برای این کار از متخصصین زبان فارسی از المصطفی دعوت کردیم و با اساتید ارهای بسیار بالا زبان‌آموزی را آغاز کردیم؛ البته ما به تدریج دوره تربیت استاد زبان فارسی را هم در هامبورگ برگزار کردیم و هم‌اکنون عده‌ای از خود طلاب به عنوان کمک استاد هستند و یک قطب فارسی‌آموزی به وجود آمده و کرسی اختصاصی زبان و ادبیات فارسی در حوزه علمیه هامبورگ وجود دارد.

■ التزام به سنت دیرپای حوزه

وی افزود: حوزه علمیه هامبورگ به اقتضای حوزوی بودنش، اهداف و نیز مدل آموزشی حوزوی را مورد نظر دارد؛ یعنی در صدد پرورش دانشمند دین و عالم ربانی بر پایه روش‌های سنتی استادی و شاگردی، حجره‌نشینی، مباحثه و غیره است؛ چرا که این مدل را اصیل و نزدیک‌ترین مدل به روش علمی آموزشی مدرسه اهل البیت (علیهم السلام) می‌دانیم که با تکامل مدل‌های آموزشی با تکیه و پافشاری بر اصالت‌های حوزوی و رفع و تکمیل نواقص و نارسایی‌ها بر اساس اجتهاد مشروع در روش‌ها، با الهام از روش‌های تحقیقاتی متداول در دنیا و نقاط قوت دانشگاه‌های بین‌المللی منافات ندارد؛ زیرا حوزه‌های علمیه در طول تاریخ هر یک به تناسب محیط، شرایط اجتماعی و نیز نیازها جهت‌گیری‌هایی داشته‌اند. لذا رویکرد مطالعاتی در این‌جا در عین لازم دانستن سنت‌های حوزوی و التزام به آن‌ها باید به‌گونه‌ای باشد که بتواند پاسخ‌گو باشد. در مجموع باید گفت، مخاطب این حوزه فقط شیعیان یا مسلمانان نیستند؛ بلکه مخاطب آن بشریت است.

■ کارکردهای حوزه علمیه هامبورگ

حجت الاسلام والمسلمین ترابی خاطرنشان کرد: حوزه علمیه هامبورگ هم‌چون یک حوزه اروپایی

رئیس حوزه علمیه هامبورگ مطرح کرد

حوزه علمیه هامبورگ می‌تواند پل ارتباطی قم و مجامع علمی اروپا باشد

حجت الاسلام والمسلمین ترابی گفت: آن چه در پی می‌آید، متن سخنان حجت الاسلام والمسلمین ترابی رئیس حوزه علمیه هامبورگ در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه است که تقدیم خوانندگان فرهیخته هفته‌نامه افق حوزه می‌شود:

باشد؛ اما از آن طرف نقاط قوت هم وجود دارد. هر کدام از آن‌ها به چهار یا پنج زبان تکلم می‌کنند و روحیه مستعدی دارند که می‌توان همه چیز را از ابتدا برای آن‌ها چید و این هم یک نکته مثبت دیگر است.

وی در مورد برخی مشکلات سیاسی پیش روی تحصیلات حوزوی در آلمان، گفت: پیش‌داوری‌های رایج به اسلام و سوءظن برخی از یک طرف و تبلیغات رسانه‌ای علیه اسلام، مسلمانان و جامعه دین‌داران از این نوع مشکلات است. دوری از حوزه علمیه مادر و کمبود نیروی کارآمد، همراه با تجربه و فاضل نیز در همین ردیف است که ضعف پشتیبانی مالی و برخی نارسایی‌های دیگر را هم می‌توان به آن افزود؛ اما هنر آن است که به‌مدد الهی و در سایه تدبیر، توسل و تلاش، نارسایی‌ها به فرصت تبدیل گردد و ما نیز تلاش می‌کنیم، به طلاب نشان دهیم که چگونه حضور در مکتب اهل البیت (علیهم السلام) می‌تواند منشأ برکت، خدمت و امنیت برای آن‌ها باشد و جلوی افراطیون را بگیرد.

■ برنامه حوزه برای پس از دوره کارشناسی

رئیس حوزه علمیه هامبورگ درباره برنامه این حوزه علمیه برای دوره پس از کارشناسی، گفت: از هم‌اکنون مجوز کارشناسی ارشد در رشته فقه و فلسفه طبق برنامه جامعه المصطفی العالمیه اخذ شده و البته قبل از آن یک سال برنامه جامع تفسیر قرآن، نهج البلاغه و صحیفه سجاده را اجرا خواهیم کرد تا بیش از پیش با متون اصیل و منابع اولیه معارف الهی آشنا شوند. البته به‌خواست الهی هم‌زمان با تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد از آنان به عنوان کمک‌استاد در همین حوزه و نیز مبلغ حلقه معارف و تربیت کودکان، نوجوانان و جوانان در منطقه استفاده خواهد شد.

وی افزود: هم‌چنین بنابر مقتضیات منطقه بنا داریم طلاب را برای استفاده از محضر مراجع بزرگوار و نیز اخذ مدارک دکترای مدت چند سال به ایران بفرستیم؛ هم‌چنان که برنامه ارتباطی با دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی اروپایی را برای آن‌ها تدارک دیده‌ایم تا از مدارک علمی دانشگاه‌های شناخته‌شده دنیا نیز برخوردار گردند و برای ورود آسان‌تر به بازار کار فرهنگی و علمی در سطح جامعه اروپا آماده شوند.

می‌تواند کارکردهای مختلفی داشته باشد که از آن جمله می‌توان به کارکرد تربیتی نسبت به دانش تولید شده در حوزه‌های مادر، رصد مسایل و موضوعات جدید جهت بررسی در حوزه‌های مادر، ایفای نقش پل رابط بین حوزه‌های مادر و مجامع علمی اروپایی و تلاش برای تولید دانش دینی متناسب در درازمدت اشاره کرد.

■ ویژگی‌های حوزه علمیه هامبورگ

استاد حوزه علمیه گفت: مهم‌ترین ویژگی حوزه علمیه هامبورگ این است که می‌خواهد یک حوزه علمیه حقیقی، و نه فقط یک مدرسه علمیه، با همه لوازم یک جلسه همسوی سایر حوزه‌های علمیه جهان اسلام باشد؛ یعنی در همه سطوح شاگرد، استاد، محقق، مبلغ، معلم و نیروی خدمت‌رسان دینی تربیت کند و پاسخ‌گوی نیازهای منطقه باشد.

وی افزود: مسئله تهذیب و تقویت معنویت در سرزمین بحران‌زده معنوی، برای این حوزه امر مهمی است که برای آن طرح و برنامه وجود دارد. کلاس اخلاق و جلسه روضه ثابت هفتگی در کنار دعای عهد جمعه‌ها، حضور تعریف‌شده در دعای کمیل هفتگی و نمازهای جمعه در مسجد امام علی (علیه السلام)، اهمیت دادن به تلاوت قرآن و آموزش مهارت نغمات و مقامات قرآنی در این راستاست.

حجت الاسلام ترابی ادامه داد: هم‌چنین مسئله آموختن روش‌های خدمت دینی به جامعه مانند مهارت‌های سخنرانی و کلاس‌داری، تربیت کودک و نوجوان، مشاوره خانواده و پاسخ‌گویی به احکام اهمیت دادن به زبان‌آموزی فارسی و عربی به شکل جامع و نیز توجه به علوم روز مانند فلسفه غرب و مطالعات دین‌شناسی جدید و اهمیت دادن به مسایل تربیتی همان‌طور که در قدیم در حوزه‌ها متداول بوده و رابطه استادی و شاگردی از ویژگی‌های دیگر حوزه علمیه هامبورگ است.

■ بایسته‌های تحصیل حوزوی طلاب اروپایی حجت الاسلام والمسلمین ترابی در ادامه سخنان خود درباره بایسته‌های تحصیل حوزوی جوانان اروپایی، گفت: جوانان اروپایی به‌لحاظ محتوایی و روشی فرسنگ‌ها با آموزه‌های اسلامی و روش‌های حوزوی فاصله دارند و این خلأ باید مد نظر

درآیینۀ اخبار

نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان شرقی در دیدار با معاون رئیس جمهور

لُروم حمایت دولتمردان و مسئولان کشوری از فارغ التحصیلان نخبه

امام جمعه تبریز گفت: فارغ التحصیلان دانشگاهی از معضل بیکاری رنج می‌برند، حمایت از این جوانان و به‌خصوص فارغ‌التحصیلان نخبه ضروری است، باید از ظرفیت علمی این افراد به‌خوبی بهره برد.

به گزارش خبرگزاری حوزه از تبریز، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی آل‌هاشم نماینده ولی‌فقیه در استان آذربایجان شرقی، ۱۰ شهریور در دیدار دکتر سورنا ستاری معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور، بر ضرورت استفاده بیشتر از نبوغ نخبگان تأکید کرد و اظهار داشت: دانشجویانی که در رشته‌های مختلف از دانشگاه فارغ‌التحصیل شده و نخبه هم هستند باید از نبوغ و مهارت‌شان بیشتر استفاده شود که در این راستا بنیاد ملی نخبگان وظیفه ویژه‌ای دارد.

وی ادامه داد: فارغ‌التحصیلان دانشگاهی از معضل بیکاری رنج می‌برند، حمایت از این جوانان و به‌خصوص فارغ‌التحصیلان نخبه ضروری است و باید از ظرفیت علمی این افراد به‌خوبی بهره برد.

حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم افزود: در استان آذربایجان شرقی تلاش‌های خوبی در راستای حمایت از نخبگان و مراکز علمی دیده می‌شود اما نیازمند حمایت‌هایی از سوی دولت‌مردان و مسئولان کشوری هستیم تا در محیط استان بتوانیم به‌خوبی از این جوانان حمایت کنیم.

وی مراکز دانش‌بنیان را عرصه خوبی برای سرمایه‌گذاری عنوان کرد و گفت: هم‌اکنون از سرمایه‌گذاری‌ها به‌خصوص در مراکز دانش‌بنیان به‌خوبی حمایت می‌شود که برای تسهیل روند شکل‌گیری این سرمایه‌گذاری‌ها، نیاز به حمایت بیشتری از سوی سازمان‌های مرکزی هستیم.

ساخت ۲۳۵ مسجد در مناطق محروم

به‌همت مؤسسه خیریه مسجدسازان الزهرا (ع)

مدیر مؤسسه خیریه مسجدسازان الزهرا (ع)، از ساخت ۲۳۵ مسجد در مناطق محروم خبر داد و گفت: ساخت مساجد ساده با حداقل هزینه، بدون تشریفات و قابل دسترس و نزدیک به هم جزء اصول ماست.

به گزارش خبرگزاری حوزه از اصفهان، محسن داوری، ۶ شهریور در نشست خبری با اصحاب رسانه، با بیان این‌که اقامه نماز جماعت در کل کشور هدف اصلی ما از ساخت مساجد است، تصریح کرد: از سال ۸۶ تاکنون در قریب به ۲۳۵ محل برای مسجد ساختن، اقدام کردیم که ۸۰ درصد آن‌ها مسجد و سه پروژه آن حوزه علمیه و مابقی آن خانه عالم است. وی افزود: براساس کار کارشناسی شده مجموعه، ۵۷۰ روستای فاقد مسجد شناسایی شده که نیاز است، در آن‌ها مسجد به‌فوریّت ساخته شود؛ اقامه نماز جماعت، پایگاه فرهنگی انقلاب و مقابله با فرقه‌های ضاله در روستاها از اهداف ساخت مسجد است.

داوری با تأکید براین‌که قصد ما از تلاش برای ساخت مساجد در مناطق مختلف کشور ایجاد پایگاهی برای امام زمان (عج) است، گفت: ساخت مساجد ساده با حداقل هزینه، بدون تشریفات و قابل دسترس و نزدیک به هم جزء اصول ماست. وی بیان داشت: امروز سعی داریم که هیچ مسجدی خالی از مبلغ روحانی و عالم دینی نباشد؛ بنابراین طبق مصوبه کمیته فرهنگ‌سازی مجموعه خیریه الزهرا (ع) و مشورت با حجت‌الاسلام والمسلمین قرائنی، اعزام مبلغ هم در دستور کار قرار گرفته است و در همین راستا امسال ۷۵ مبلغ را در مناسبت‌های مختلف ملی و مذهبی به روستاهای محرومی که مسجد ساخته‌ایم، اعزام کردیم.

اعزام بیش از ۳۰۰ مبلغ جامعه‌الزهرا (ع) در ایام تابستان

معاون فرهنگی تبلیغی جامعه‌الزهرا (ع) از اعزام بیش از ۳۰۰ بانوی مبلغ در ایام اوقات فراغت تابستان به مکان‌های مختلف خبر داد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام حسین تهرانی با بیان این مطلب گفت: در اوقات فراغت تابستان، بیش از ۳۰۰ بانوی مبلغ از سوی جامعه‌الزهرا (ع) برای امرتبلیغ به مکان‌های دینی و فرهنگی از جمله مساجد، کانون‌های فرهنگی هنری، پایگاه‌های بسیج و... اعزام شدند.

وی اظهار داشت: مبلغان جهت ساماندهی امر تبلیغ لازم است فرم گزارش عملکرد تبلیغ تابستان و تأییدیه حکم تبلیغی خود را تا ۲۰ شهریور به آدرس اینترنتی mbaleghin@jz.ac.ir ارسال کنند.

کانال هفته‌نامه افق حوزه

در پیام‌رسان‌های سروش و ایتا

/ofogh_howzah

آیت‌الله‌العظمی سبحانی در مراسم آغاز سال تحصیلی حوزه علمیه تهران

حوزه علمیه مرجع حل مشکلات احزاب و گروه‌ها باشد

مراسم افتتاحیه آغاز سال تحصیلی حوزه علمیه تهران با حضور حضرت آیت‌الله سبحانی، استاد رشاد رئیس شورای حوزه علمیه تهران و حجت‌الاسلام والمسلمین بهجت‌پور مدیر حوزه‌های علمیه خواهران کشور، ۷ شهریور در مصلای حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی برگزار شد.

حضرت آیت‌الله سبحانی تصریح کردند: انقلاب ۳۰۰هزار شهید داده و باید آن را حفظ کنیم و پشتیبان نظام باشیم. طلبه با سواد و عالم می‌تواند به نظام و انقلاب اسلامی کمک کند؛ اما نباید وارد دسته‌بندی‌های سیاسی و جناحی شود؛ بلکه باید مرجع و محل حل مشکلات احزاب باشد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، این مرجع تقلید، ۷ شهریور در مراسم آغاز رسمی سال تحصیلی ۹۸ - ۹۷ حوزه علمیه استان تهران که با حضور استاد رشاد، حجت‌الاسلام والمسلمین بهجت‌پور مدیر حوزه‌های علمیه خواهران و هم‌چنین مسئولان مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه برادران و خواهران استان تهران در مصلای بزرگ حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی (ع) در شهری برگزار شد، با اشاره به آغاز سال تحصیلی جدید حوزه علمیه تهران، گفتند: اگر کسی می‌خواهد وارد حوزه علمیه بشود، باید قبل‌از ورود به حوزه هدفش را مشخص کند؛ زیرا هدف می‌تواند راهبرد خوبی برای طلبه باشد و بی‌هدف نمی‌شود به جایی رسید.

ایشان با بیان این‌که طلبه باید در طول شبانه‌روز کار علمی داشته باشد، خاطرنشان کردند: در سال ۱۳۳۰ که در محضر حضرت امام خمینی (ره) بودیم، احزاب داشتند و به گرایش‌های مختلف تقسیم شده بودند؛ اما امروز احزاب و گروه‌ها به قدری گسترده شده‌اند که باید مرجع حل مشکلات آن‌ها باشد. حضرت آیت‌الله سبحانی تأکید بر انتخاب رشته در حوزه‌های علمیه، افزودند: هر کسی استعداد خاصی دارد و طلبه‌ای که می‌خواهد دوران جوانی خود را صرف علم و تحصیل کند، باید استعداد خود را بشناسد. گاهی فردی استعداد سخنوری دارد، باید با تمرین خطابه و مراجعه به نهج‌البلاغه و سایر کتبی که برای آن مشخص شده است، در این عرصه استعدادهای خود را شکوفا کند. فرد دیگری که در مسایل فقهی استعداد دارد، او هم باید با مراجعه به کتاب‌های فقهی در منابع شیعه و سنی این استعداد خود را تقویت کند.

ایشان با اشاره به حضور طلاب در صحنه‌های سیاسی و دفاع از گفتمان انقلاب اسلامی، گفتند: این انقلاب ۳۰۰هزار شهید داده است و باید آن را حفظ کنیم و پشتیبان نظام باشیم. طلبه با سواد و عالم می‌تواند به نظام و انقلاب اسلامی کمک کند؛ اما نباید وارد دسته‌بندی‌های سیاسی و جناحی شود؛ آگاهی، اطلاع و اظهار نظر لازم

گِردهم‌آیی ۶۰۰ دبیر کانون طلاب خواهر و برادر جمعیت هلال احمر سراسر کشور با هدف تبیین و تعریف نقش اجتماعی طلاب در جامعه و ارتقای مهارت‌های امداد روحانی در صحنه حوادث برگزار شد.

حجت‌الاسلام احمد فعال در گفت‌وگو با خبرگزاری حوزه در اصفهان، با بیان این‌که جمعیت هلال احمر در سازمان جوانان خود، کانون‌هایی را برای ایجاد تشکّل‌های امداد و نجات هم‌چون کانون‌های دانش‌آموزی، دانشجویی، روستایی و طلاب راه‌اندازی کرده است، اظهار داشت: کانون طلاب هلال احمر به این صورت است که در مدارس علمیه

است اما ورود حوزه به حزب و دسته‌بندی سیاسی درست نیست. حوزه باید مرجع و محل حل مشکلات احزاب باشد.

این مرجع تقلید اظهار کردند: طلبه پدramت است و باید آن را حفظ کند و اگر گروه‌های سیاسی با هم اختلاف داشتند، با مراجعه به علما اختلاف آن‌ها رفع شود.

حضرت آیت‌الله سبحانی با بیان این‌که روحانیت لباس مقدسی است، گفتند: اگر طلبه‌ای شرایط و صلاحیت معمم شدن را دارد، باید معمم شود. یک طلبه معمم باید در رفتار خود، در محیط خانواده، همسایه و دیگران حرمت عمامه را حفظ کند؛ زیرا ادب یک طلبه می‌تواند در جامعه تأثیرگذار باشد.

این مرجع تقلید در پایان افزودند: حضور طلبه در کلاس امری لازم و ضروری است. حالا که می‌خواهیم وارد مکانی شویم که از اسلام دفاع کنیم، باید در درس اساتید حضور داشته باشیم.

■ **تهاجم به مرجعیت به هر بهانه‌ای تهاجم به اساس حوزه است**

استاد رشاد هم در این مراسم با بیان این‌که نهاد مرجعیت استوانه و رکن حوزه است، اظهار داشت: تهاجم به نهاد مرجعیت به هر بهانه‌ای تهاجم به اساس حوزه است و بلکه به تبع آن، تهاجم به اساس تشیع است.

وی با بیان این‌که نهاد مرجعیت سنگرگاه و لنگر کشتی حوزه است، افزود: کسانی به بهانه‌هایی به مرجعیت حمله می‌کنند که این حملات نمی‌تواند نسنجیده باشد؛ بلکه بر اساس اهداف مشخصی است و همانند دیگر توطئه‌ها می‌تواند از آن سوی مرزها هدایت شود و چنین است.

رئیس شورای حوزه علمیه استان تهران در ادامه با اشاره به نقش اساتید در تعلیم و تربیت طلاب، گفت: حوزه، آموزش و پرورش یا دانشگاه نیست؛ زیرا در حوزه تربیت، اصل تعلیم، فرع است. طلبه‌ای که درس غیرحضوری می‌خواند، شاید تعلیم ببیند؛ اما تربیت نشده است. اگر طلبه‌ای محضر اساتاد را درک کرد و از نفس او بهره‌مند شد، رشد می‌کند.

وی با اشاره به اهمیت تولید علوم اسلامی انسانی در حوزه‌های علمیه، گفت: امروز علوم انسانی رقیب شریعت است. آن‌چه از تعارض علم و دین شنیده‌ایم، در غرب تعارض علم طبیعی با الهیات اسلامی است؛ زیرا مسیحیت با علم طبیعی سازگار نیست و آغشته به خرافات است.

استاد رشاد در پایان اظهار داشت: علوم انسانی فعلی، سکولار است؛ زیرا روح دانش‌ها و مبانی

آن‌ها سکولاریستی است. اگر بخواهیم دین و شریعت همه بشون اسلامی جامعه را اداره کند، باید علوم انسانی اسلامی تولید کنیم و تولید این علوم جز شأن حوزه نیست و کسانی در حوزه می‌توانند تولید علم کنند که مجتهد بوده و صاحب مبنا باشند.

■ **حوزه علمیه برای آینده نظام و رفع مشکلات مردم تدبیر کند**

حجت‌الاسلام والمسلمین بهجت‌پور نیز در این مراسم با بیان این‌که رشد فطری مردم برعهده حوزه علمیه است، گفت: طلاب تهرانی باید قدر حوزه علمیه تهران را بدانند؛ زیرا استان تهران شاهراه ورود افکار و اندیشه‌های متعدد به کشور است و این فرصتی ویژه برای طلاب و روحانیون تهرانی است.

وی با بیان این‌که حوزه علمیه تهران می‌تواند الگوی خوبی برای دیگر حوزه‌های علمیه کشور باشد، تصریح کرد: اگر مدارس علمیه تهران نتوانند متناسب با نیاز جامعه رشد و ارتقا یابند، حمایت مردمی از حوزه و جایگاه حوزه در بین مردم دچار خدشه خواهد شد و این ضایعه بزرگ را نمی‌توان به‌آسانی جبران کرد.

مدیر حوزه‌های علمیه خواهران کشور با تأکید بر این‌که رشد کمی و کیفی حوزه‌های علمیه باید بر پایه سنت باشد، گفت: همه طلاب برادر و خواهر برای این‌که در جامعه اثرگذار باشند، باید خوب درس بخوانند و تقوای عملی داشته باشند و بدون آن‌که تسلطی بر مطالب داشته باشند، از ورود به عرصه اجتماعی و فعالیت‌های فرهنگی خودداری کنند.

حجت‌الاسلام والمسلمین بهجت‌پور در پایان با اشاره به وضعیت اقتصادی و معیشتی مردم، بیان داشت: حوزه علمیه باید در برابر افرادی که در صدد ناامید کردن مردم از نظام هستند، بی‌تفاوت نبوده و ضمن دفاع از حقوق مردم آن‌ها را به صبر و داشتن امید به آینده تشویق کنند.

نماینده ولی فقیه در اصفهان

پایگاه‌های امداد و نجات جاده‌ای تقویت شوند

هلال احمر که ذیل این نهاد در کشور وجود دارند، ۱۸۰ کانون در حال حاضر فعال و بقیه غیرفعال هستند و در نظر داریم تا این کانون‌ها فعال شود و کانون جدیدی تأسیس نکنیم.

وی با اشاره به حوادث سال گذشته و انتظار مردم از هلال احمر، گفت: ۳۳ سازمان عضو مدیریت بحران کشور هستند و یکی از این سازمان‌ها، هلال احمر است؛ اما مردم فکر می‌کنند، هلال احمر تا آخر باید فعال باشد.

نماینده ولی‌فقیه در جمعیت هلال احمر با اشاره به جایگاه خوب و مردمی هلال احمر در کشور، اعتماد مردم را سرمایه اصلی هلال احمر دانست و خاطرنشان کرد: ۲۸۰ میلیارد تومان از بودجه هلال احمر برای زلزله کرمانشاه اختصاص یافت و ۶۰ میلیارد تومان نیز مردم هدیه کردند.

گِردهم‌آیی دبیران کانون طلاب هلال احمر سراسر کشور در اصفهان

استفاده از توانمندی‌های رسانه در تبلیغ و کارگاه امداد و حمایت روحی در حوادث طبیعی با رویکرد استفاده از درس آموخته‌های زلزله‌های اخیر هم‌چون کرمانشاه پرداخته شد.

حجت‌الاسلام فعال با بیان این‌که در حال حاضر اصفهان ۴۲ مدرسه علمیه برادران و ۵۲ مدرسه علمیه خواهران دارد که در کنار آن‌ها مدارس شهرکاشان و آران و بیدگل که ذیل مرکز مدیریت حوزه علمیه قم هستند نیز اضافه می‌شود، گفت: تفاهم‌ام‌ای با مرکز مدیریت حوزه علمیه اصفهان امضا شده است که طبق آن از توانمندی تشکّل‌های طلاب در مدارس استفاده شود؛ به این نحو که شورای طلابی که در هر مدرسه وجود دارد، نیز به‌عنوان یک کانون طلاب در جمعیت هلال احمر فعالیت کند.

وی ابراز کرد: تمامی مدارس علمیه اصفهان بالقوه دارای کانون طلاب هلال احمر هستند؛ ولی در حال حاضر تعداد کانون طلاب بالفعل ۲۰ کانون است که براین اساس در زلزله کرمانشاه، اصفهان فعال‌ترین استان در عرصه حضور طلاب در صحنه امداد و نجات و امداد روحی بود و امروز برکات این کانون‌ها برهمگان مشخص شده است.

طلاب نامزد شده و پس‌از رأی‌گیری، شورایی تشکیل می‌شود و دبیرانی برای کانون طلاب جمعیت هلال احمر مشخص می‌شوند.

جانشین مسئول دفتر نمایندگی ولی‌فقیه در هلال احمر اصفهان افزود: اصفهان میزبان دبیران کانون‌های طلاب حوزه‌های علمیه برادران به تعداد ۲۵۰ کانون از همه استان‌های کشور به غیر از استان البرز بود که به‌مدت ۳ روز در اردوگاه شهید بهشتی حضور داشتند؛ هم‌چنین مسئولان دفاتر نمایندگی ولی‌فقیه در هلال احمر استان‌ها، معاونان امور طلاب حوزه‌های علمیه کشور و معاونان جوانان جمعیت هلال احمر سراسر کشور نیز در کنار دبیران در این اردوی «نشاط و امید» حضور داشتند.

وی ادامه داد: در بخش اول اردو که ویژه کانون طلاب برادران بود، ۴۰۰ نفر و در بخش دوم دبیران کانون طلاب حوزه‌های علمیه خواهران قریب به ۱۵۰ نفر به‌مدت دو روز حضور داشتند.

جانشین مسئول دفتر نمایندگی ولی‌فقیه در هلال احمر اصفهان

تشریح کرد: در این اردوی آموزشی که به‌صورت کارگاهی برگزار شد، به

امر تدوین نقش اجتماعی طلاب در جامعه و ریزموضوعاتی از جمله نقش اجتماعی طلاب از مشروطه تا انقلاب اسلامی، اخلاق در تبلیغ،

 افق هوزنه
 سال هفدهم شماره ۵۶۶ دوشنبه ۱۲ شهریور ۱۳۹۷ ۱۲ صفحه ۲۰۰۰ تومان
Ofogh-e Hawzah Weekly
 هفته‌نامه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی • صاحب امتیاز: مرکزمدیریت حوزه‌های علمیه
 مدیرمسئول: سیدمفید حسینی‌کوهساری • سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیئت تحریریه
 تلفن: ۰۵۳۸-۲۲۹۰ • شماره: ۰۵۳۳-۳۲۹۰ • نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
 صندوق پستی: ۲۳۸۱/۲۷۱۸۵ • پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
 پست الکترونیکی: info@ofoghhawzah.ir • چاپ گلریز: ۶۶۷۹۵۴۴۲

در محضر نور

- امام صادق ^{علیه السلام}

لَيْسَ بَشَرٌ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ إِلَّا وَ يَسْأَلُونَ اللَّهَ تَبَارَكَ وَ تَعَالَى أَنْ يُؤْذَنَ لَهُمْ فِي زِيَارَةِ الْحُسَيْنِ ﷺ فَفُتِحَ يُنْزِلُ وَ فُتِحَ يُعْرَاجُ.

هیچ پیامبری در آسمان‌ها و زمین نیست مگر این‌که می‌خواهند خداوند متعال به آنان رخصت دهد تا به زیارت امام حسین ^{علیه السلام} مشرف شوند، چنین است که گروهی به کربلا فرود آیند و گروهی از آن‌جا عروج کنند.

مستدرک الوسایل / ج ۱۰/ ص ۲۴۴

سخن بزرگان

- آیت‌الله‌العظمی مظاهری

یکی از درس‌های بارز عاشورا، امر به معروف و نهی از منکر است. اگر جامعه اسلامی لاف‌ل همین یک درس را از واقعه عاشورا بیاموزد، بسیاری از معضلات اخلاقی اجتماع اصلاح خواهد شد و گناهانی نظیر بی‌حجابی، غیبت، تهمت، تجاوز به حقوق و اموال دیگران، شایعه‌پراکنی و اشاعه فحشاء، از جامعه زدوده خواهد شد.

عطر پیار

« بیا تا راست باشد عاقبت سوگندهای ما >

قیصر امین پور

بفرمایید فروردین شود اسفندهای ما

نه بر لب، بلکه در دل گُل کند لبخندهای ما
بفرمایید هر چیزی همان باشد که می‌خواهد

همان، یعنی نه مانند من و مانند‌های ما
بفرمایید تا این بی چیرانر کار عالم؛ عشق

رها باشد از این چون و چرا و چندهای ما
سرِ مویی اگر با عاشقان داری سرباری

بیفشان زلف و مشکن حلقه‌ی پیوندهای ما

به بالایت قسم، سرو و صنوبر با تومی‌بالند

ببیا تا راست باشد عاقبت سوگندهای ما

شب و روز از تومی‌گویم و می‌گویند، کاری کن

که «می‌بینم» بگیرد جای «می‌گویند»‌های ما
نمی‌دانم کجایی یا که ای، آن‌قدر می‌دانم

که می‌آیی که بگشایی گره از بندهای ما

بفرمایید فردا زودتر فردا شود، امروز

همین حالا ببیاید وعده‌ی آینده‌های ما

یاد ایام

سه شنبه ۱۳ شهریور ۱۳۹۷ / ۲۳ ذی‌الحجه ۱۴۳۹

– رحلت محدث بزرگ آیت‌الله حاج شیخ عباس قمی صاحب مفاتیح‌الجنان (۱۳۵۹ق)

– شهادت آیت‌الله حاج شیخ مرتضی نجفی بروجردی در نجف‌اشرف به‌دست دشمنان اسلام (۱۴۱۸ق)

– روز بزرگداشت ابوریحان محمدبن احمد خوارزمی بیرونی دانشمند نامدار جهان اسلام

– شهادت روحانی مبارز حجت‌الاسلام شیخ علی اوسطی (۱۳۵۷ش)

■ **چهارشنبه ۱۴ شهریور ۱۳۹۷ / ۲۴ ذی‌الحجه ۱۴۳۹**

– روز مباهله پیامبر اسلام ﷺ با مسیحیان نجران (۱۰ق)

– قیام سرداران خراسان به رهبری شیخ حسن جوری در نیشابور (۷۳۷ق)

– شهادت آیت‌الله علی قدوسی دادستان کل انقلاب اسلامی (۱۳۶۰ش)

■ **پنج‌شنبه ۱۵ شهریور ۱۳۹۷ / ۲۵ ذی‌الحجه ۱۴۳۹**

– نزول سوره دهر در شان حضرت علی ^{علیه السلام}، حضرت زهرا ^{علیه السلام} و امام حسن و

امام حسین ^{علیه السلام}

– پذیرش خلافت توسط امام علی ^{علیه السلام} پس از قتل عثمان در مدینه (۳۵ق)

– رحلت آیت‌الله‌العظمی سیدمحمود شاهرودی زعیم بزرگوار حوزه علمیه نجف‌اشرف (۱۲۵۳ش)

■ **جمعه ۱۶ شهریور ۱۳۹۷ / ۲۶ ذی‌الحجه ۱۴۳۹**

– رحلت حکیم و فیلسوف شهیر سیدمحمدکاظم لواسانی معروف به «عصار» (۱۳۹۴ق)

■ **شنبه ۱۷ شهریور ۱۳۹۷ / ۲۷ ذی‌الحجه ۱۴۳۹**

– وفات شیخ مصطفی‌الدین سعدی شیرازی شاعر و استاد بزرگ ادب فارسی (۶۹۱ق)

– روز شهدا (یادواره شهدای به خون خفته هفدهم شهریور ۱۳۵۷ در تهران)

■ **یک‌شنبه ۱۸ شهریور ۱۳۹۷ / ۲۸ ذی‌الحجه ۱۴۳۹**

– رحلت حاج ملاهادی سبزواری فیلسوف عظیم و دانشمند شهر جهان اسلام (۱۲۸۹ق)

■ **دوشنبه ۱۹ شهریور ۱۳۹۷ / ۲۹ ذی‌الحجه ۱۴۳۹**

– شهادت روحانی آگاه و مبارز انقلابی شیخ محمد خیابانی در تبریز (۱۳۳۸ق)
– درگذشت عالم مجاهد مبارز آیت‌الله سیدمحمود طالقانی اولین امام جمعه تهران (۱۳۵۸ش)

- مقدمه

ما از مجموع آیات مربوط به امامت و هم‌چنین از ادعیه و روایات استفاده می‌کنیم که اهل بیت ^{علیهم السلام} الگو هستند؛ «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ»^(۱)، مخصوصاً در زیارت جامعه می‌خوانیم که: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا أَهْلَ بَيْتِ النَّبُوَّةِ وَ مُوَضِعِ الرِّسَالَةِ وَ مُخْتَلَفِ الْمَلَائِكَةِ وَ مُهَيِّظِ الْوُحْيِ وَ مُغْدِنِ الرَّحْمَةِ وَ حُرَّانِ الْعِلْمِ وَ مُنْتَهَى الْجِلْمِ وَ أَصُولِ الْكَرَمِ وَ قَادَةَ الْأُمَمِ…»

یکی از روش‌ها و راه‌های الگوبری از ائمه معصومین ^{علیهم السلام} عرضه دغدغه‌ها، پرسش‌ها و چالش‌های پیش‌روی امروز و دریافت پاسخی مناسب از اهل‌بیت ^{علیهم السلام} است. لذا هر اندازه از محضر اهل‌بیت ^{علیهم السلام} طرح پرسش کنیم، فهم ما از کلام اهل‌بیت ^{علیهم السلام} عمیق‌تر می‌شود. وقتی فهم عمیق‌تری داشته باشیم، قلب ما هم بیشتر احیا می‌شود. به تعبیر امام باقر ^{علیه السلام}: «إِنَّ خَدِيقَنَا يُخْبِي الْقُلُوبَ»^(۲). بنابراین در این دنیای پر از تلاطم و انحرافی دنیای مدرن، باید قلب‌های مرده را با احادیث اهل‌بیت ^{علیهم السلام} احیا کرد راهش هم این است که چالش‌ها و پرسش‌های خردمان را عرضه کنیم به کلام اهل‌بیت ^{علیهم السلام}.

■ **انواع دغدغه‌ها، چالش‌ها و آسیب‌های اهل‌علم**

۱. دغدغه علم و معیشت

یکی از این چالش‌ها و دغدغه‌های طلاب، تحصیل و زندگی است. طلبه از طرفی باید خوب درس بخواند تا عالم شود، محقق شود و از طرفی با دغدغه‌های فراوان زندگی روبه‌رواست. امام باقر ^{علیه السلام} در یک روایتی جایگاه علم را این‌گونه بیان می‌کند«عَالِمٌ يَتَنَفَّعُ بِعِلْمِهِ أَفْضَلُ مِنْ سَبْعِينَ آلْفَ عَابِدٍ»^(۳)

این حدیث بیانگر جایگاه و مقام انسان عالم است. اما به شرطی که از علمش استفاده بشود؛ ما علمای زیادی داریم که سال‌ها در حوزه هستند، نه تدریس دارند، نه پژوهش و نه تبلیغ، از علمشان کسی استفاده نمی‌برد. معلوم نیست مراد و مقصود حدیث امام باقر ^{علیه السلام} شامل این‌گونه افراد بشود؛ چون حتماً باید کار کرد علم مشخص باشد. اما اگر انسان عالمی باشد که جامعه‌ا‌ز او استفاده ببرد این با وضعیت زندگی امروز اهل علم چه جور قابل جمع است.

متأسفانه امروزه وضع مصرف‌گرایی، تجمل‌گرایی و اشرافی‌گری که مخصوصاً در جامعه ما دیده می‌شود و حتی در اروپا هم مشاهده نمی‌شود. اصلاً با سلوک علمای گذشته ما مطابقت ندارد. امام باقر ^{علیه السلام} می‌فرمایند: «الْكَمَالُ كُلُّ الْكَمَالِ اتَّفَقَهُ فِي الدِّينِ وَالصُّلُوْ عَلَى النَّائِبَةِ وَالتَّقْدِيرِ الْمَعِيشَةِ»^(۴). ال‌کمال کل‌الکمال یعنی، تفقه در دین داشته باشید. نه عالم در دین، تفقه در دین، یعنی فهم عمیق و دقیق در دین داشته باشید. فهم عمیق در دین وقتی پیدا می‌شود که مرتب دین را استنتاج‌کنید، پرسش‌های جدید به دین عرضه کنید. آن موقع فهم‌تان عمیق‌تر می‌شود، آن‌وقت مدلول مطابقی از قرآن کریم می‌فهمید، مدلول التزامی و مدلول‌های التزامی در طول هم از قرآن یا از روایات استفاده می‌کنید، این می‌شود تفقه فی‌الدین. تفقه فی‌الدین، زحمت می‌خواهد. تلاش می‌خواهد. قناعت در زندگی می‌خواهد «و صبر عن النائبة» شاید امام باقر ^{علیه السلام} می‌خواهند بفرمایند که اگر می‌خواهید تفقه در دین داشته باشید، باید «صبر عن‌النائبه» و هم‌چنین «صبر علی‌المصیبه» داشته باشید. بنابراین درس خواندن، تحقیق کردن، کار علمی کردن با مصیبت و گرفتاری همراه است. این، اختصاص به دروس حوزوی ندارد. در هر رشته‌ای که می‌خواهد عالم بشود زحمت دارد. گرفتاری و مصیبت دارد.

نکته مهم دیگر «و تقدیر المعیشه» است، به اندازه درآمد اندکی که دارد زندگی‌اش را اداره کند نه به این و آن نگاه کند. بنابراین این سه مقوله «التفقه فی‌الدین و صبر عن‌النائبه و تقدیر المعیشه» به هم مرتبط‌اند.

■ **قناعت و سیره عملی علمای شیعه**
حضرت امام ^{علیه السلام} در گرمای طاقت‌فرسای تابستان نجف علی‌رغم اصرار دوستانش هیچ‌وقت حاضر نشدند در خانه‌اش کولر نصب کنند. در گذشته که توقیفی بود تابستان‌ها خدمت آیت‌الله‌العظمی سبحانی در مؤسسه امام صادق ^{علیه السلام} می‌رسیدیم ایشان در هوای گرم قم، از سیستم خنک‌کننده استفاده نمی‌کردند. با یک پنکه مشغول کار علمی بودند و می‌فرمودند: این سیستم مال این ساختمان بوده و اسراف است یک نفر استفاده کند. البته این سبک عدم قناعتی که طلبه‌های ما دارند، برمی‌گردد به سبک زندگی اشرافی اساتید این طلبه‌ها و خیلی از علمای ما که متأسفانه به این سبک مبتلا شده‌اند.

۲. چالش حسادت و تحقیر

یکی دیگر از چالش‌ها و آسیب‌هایی که در همه رشته‌های علمی وجود دارد و عالم گرفتارش می‌شود؛ آسیب حسادت و تحقیر است که مثلاً، وقتی می‌بیند هم‌دوره‌اش از او موفق‌تر است و مقامات علمی نصیبش شده به او حسادت می‌ورزد و این صفت رذیله، آخرین مرضی است که از جان عالم بیرون می‌رود و هم‌چنین نسبت به کسانی که از ما پایین‌تر هستند، نگاه تحقیرآمیزی داریم مثلاً این چه چیزی نوشته… این چه حرفی بود که بیان کرد و…

یک‌وقت، تحقیر و حسادت با هم جمع می‌شود. یعنی؛ حسادت نسبت به کسانی که‌از ما برترند و تحقیر نسبت به کسانی که از ما پایین‌ترند. امام باقر ^{علیه السلام} در این باره می‌فرمایند: «لَا يَكُونُ الْعَبْدُ عَالِمًا حَتَّى لَا يَكُونَ خَائِبًا لِمَنْ قُوْفَهُ وَ لَا مُتَحَيِّرًا لِمَنْ دُونَهُ»^(۵).

امام باقر ^{علیه السلام} می‌فرماید: ملاک عالم بودن این است

که به درون خود مراجعه کنيد و ببينيد. آیا نسبت به

«لمن فوقه» حسادت داری یا نه؟ نسبت به «لمن

عرضه دغدغه‌ها

چالش‌ها و آسیب‌ها بر روایات

امام محمدباقر ^{علیه السلام}

شش راهبرد اساسی برای عبور از بحران‌های اجتماعی و فرهنگی

گفتاری از حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه

آن چه که می‌خواهم در این جلسه عرض کنم آسیب‌ها و دغدغه‌هایی است که در زندگی طلیبی‌ام مشاهده کرده‌ام، لذا بعداز استخراج این دغدغه‌ها، آن‌ها را به روایات امام باقر ^{علیه السلام} عرضه نمودم و حاصل یافته‌ها و پاسخ‌های امام باقر ^{علیه السلام} به این نوع دغدغه‌ها و چالش‌ها را تقدیم این محفل نورانی می‌کنم.

دونه«تحقیرداری یا نه؟ اگر تحقیر نداری، عالم هستی. اگر ببینی کسی از تو برتر است، خوشحال بشوی و دعایش بکنی و نسبت به کسی که از تو پایین‌تر استش دستش را بگیر و بالا ببری آن موقع عالم هستی.

۳. چالش علم و عمل

یکی از آسیب‌هایی که توده‌مردم و روحانیت با آن مواجه هستند، مسئله علم و عمل است. مسئله اجتهاد و تهجد است. کم‌اند افرادی که این دورا با هم جمع کنند. عده‌ای از نظر علمی همه هم و غم‌شان این است که عالم بشوند. مجتهد، فقیه، فیلسوف، متکلم و مفسر بشوند. اما سیر و سلوک و طی کردن منازل عرفانی، اصلاً مسئله‌شان نیست. این همه منازل سلوکی، این همه منازل عرفانی، منازل معنوی، حالا ۱۰۰ منزل، ۷۰ منزل، …، اما مهم این است که آیا از منزل یقفله به منزل توبه، از منزل توبه به منزل طلب، سیر کردی یا نه؟ به هر حال ورای این عالم ملک، عالم ملکوت هست؟ یا نیست؟ ورای این عالم ملکوت عالم جبروتی هست یا نیست؟ ما طلبه‌ها می‌خواهیم در این عالم

ملک بمانیم یا بالاتر برویم؟

لذا انسان برای رسیدن به عالم ملکوتی و عالم جبروتی باید منازل عرفانی را طی کند. بله مجالس اهل‌بیت ^{علیهم السلام} و گریه کردن و عزاداری برای اهل‌بیت ^{علیهم السلام} خیلی مهم است. ولی این‌ها کوتاه‌مدت است. برای یک لحظه حالی پیدای کنی بعد می‌رود. پس این بزرگانی که موت اختیاری داشتند، این‌های که سماع داشتند چکار می‌کردند. سماع تار و تنبک نیست. سماع، یعنی شنیدن سروش ملکوتی از آن عالم. این‌ها تخیل نیست این‌ها واقعیت‌های هستند که این بزرگان داشتند.

مرحوم ملاحسینقلی همدانی، مرحوم شیخ محمد بهاری و مرحوم سیداحمد کربلایی و مرحوم سیدعلی قاضی بزرگانی بودند که منزل به منزل این مراحل را طی کردن تا به این مقامات رسیدند.

■ **ارتباط وثیق تهجد با اجتهاد و تفقه در دین**
تهجد و اجتهاد آن قدر پیوند وثیقی دارند که اگر بخواهی دستگیری کنی نمی‌توانی تهجد بدون اجتهاد و اجتهاد بدون تهجد داشته باشی. البته ممکن است انسان یک رسائل و مکاسب بخواند کفایه‌ای بخواند و سیر و سلوکی هم کرده و به صفای باطنی هم برسد و حالات ملکوتی هم نصیبش بشود. اما آیا می‌تواند دستگیری کند؟ آیا می‌تواند انسان‌ها را از ملک به ملکوت و از ملکوت به جبروت ببرد؟ نمی‌تواند، ولو آدم با صفایی است و حال معنوی دارد، ولی چون ۱۰ منزل از ۱۰۰ منزل را طی کرده در ۹۰ منزل بعدی در جایی‌زند.

■ **مجتهد و سالک واقعی از نگاه اهل‌بیت ^{علیهم السلام}**
اهل‌بیت ^{علیهم السلام} از ما اجتهاد توأم با تهجد را طلب می‌کنند. مجتهدی بشود که چشم‌بصیرتی پیداکنید. مجتهدی بشود که وقتی سرسفره‌ای ننشستید، لقمه حرام را آتش ببینید. البته در تاریخ درخشان حوزه، بزرگان زیادی این‌گونه بودند. به همان اندازه که برای علمشان تلاش می‌کردند، برای سلوک‌شان هم تلاش می‌کردند. نه مثل بعضی‌ها که همه هم و غمشان کار علمی است، ولی اهل تهجد نیستند. یا بالعکس اهل

احساس نیازمندی به مردم می‌کنیم و توقع داریم که مردم یک چیزی به ما بدهند. این نوع نگاه، به وجهه روحانیت آسیب می‌رساند.

امام باقر ^{علیه السلام} می‌فرماید: «مَنْ طَلَبَ الدُّنْيَا اسْتِغْفَافًا عَنِ النَّاسِ، وَ شَغِبًا عَلَى أَهْلِهِ، وَ تَعَلُّفًا عَلَى جَارِهِ، لَقِيَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَ وَجْهُهُ مِثْلُ الْقَمَرِ لَيْلَةً الْبَيْدُ»^(۱) هر کس دنیا را به جهت یکی از این سه حالت طلب کند؛ بی‌نیازی از مردم؛ آسایش و رفاه خانواده و عائله‌اش؛ کمک و رسیدگی به همسایه‌اش؛ روز قیامت در حالتی به ملاقات خداوند متعال نایل می‌شود که صورتش هم چون ماه شب چهارده، نورانی است.
در روایت دیگری می‌فرمایند: «لَا يَكُونُ الْعَبْدُ عَابِدًا لِلَّهِ حَتَّىٰ عِبَادَتِهِ حَتَّى يَنْقُطَ عَنِ الْخَلْقِ كُلِّهِمْ، فَحَيِّثُذ يَقُولُ: هَذَا خَلِئْ لِي، فَيَقْبَلُهُ بِكَرَمِهِ»^(۲) بنده‌ای به حقیقت عبادت در برابر خداوند آن‌گونه که حق عبادت اوست، نمی‌رسد مگر آن‌که از همه قطع امید کند- و تنها امیدش خدای یکتا باشد- در یک چنین حالتی خداوند گوید: این‌عمل خالصانه برای من است و آن را مورد قبول و عنایت خود قرار می‌دهد.»

امام باقر ^{علیه السلام} به ما یاد می‌دهد تا چطور حامی باشیم ولی نیازمند به خلق نباشیم. آن وقت خلق به دنبالت می‌دوند و خلق هم احساس می‌کند که به تو نیازمند است. چون تعبیر امام باقر ^{علیه السلام} «خالص لی» برای خدا شد خداوند او را می‌پذیرد و اعتبار بهش می‌دهد، عزت بهش می‌دهد. عرتی که امام ^{علیه السلام} داشت. این عزت را چه کسی به امام داد. آیا ایشان پول داشت. سرباز داشت. روسیه (شوروی سابق) و آمریکا پشتیبانش بود. امام ^{علیه السلام} جز اخلاص، اجتهاد همراه با تهجد چی داشت. هنوز که هنوز است محبت امام ^{علیه السلام} در قلب‌های مردم است.

۵. دغدغه اقامه قسط و عدالت

عزیزان روحانیت باید دغدغه عدالت‌گراانه داشته باشد، این یک دغدغه بزرگ است. هر جا فساد می‌بیند باید بگوید هر جا انحراف می‌بیند باید بگوید. زمانی فساد از فرد است. زمانی فساد از ساختار است. زمانی فساد از قانون و از ساختار فاسدی است. روسیه (شوروی سابق) و آمریکا پشتیبانش بود. امام ^{علیه السلام} جز اخلاص، اجتهاد همراه با تهجد چی داشت. هنوز که هنوز است محبت امام ^{علیه السلام} در قلب‌های مردم است.

۶. دغدغه مأموریت روحانیت

حدیث بسیار زیبایی از امام باقر ^{علیه السلام} پیدا کردم. به نظم مأموریت ما طلبه‌ها را حضرت مشخص کرده‌اند. در سه جمله: «أَصْرُوا عَلَى آدَاءِ الْفَرَائِضِ وَ صَارُوا عِدُوْكُمْ وَ رَاطِلُوا لِإِمَامِكُمُ الْمُتَنَزِّلِ»^(۳)

۱. «اصبروا علی اداء الفرائض» نسبت به انجام فرائض صبرپیشه کنید. حال اگرالف و لام در الفرائض- جمع محلا به الف و لام- افاده عموم شود. یعنی شامل فقه‌الفرد- فرائض فردی، اجتماعی و فقه‌النظام بشود و «اداء» هم تنها انجام آن فرضیه نباشد؛ چون گاهی اوقات زمینه‌سازی و ناظر به فقه‌الاجتماع و فقه‌النظام است. یعنی برای اداء واجبات و تحقیق و پژوهش در فقه‌الاجتماع و… صبرپیشه کنید؛ چون این علم بدون حلم محقق نمی‌شود.

۲. «و صابروا عدوْکم» صابروا، از صبر و شکیبایی است، اما از نوع شکیبایی اجتماعی و جمعی است در برابر دشمنان. به هر حال اگر می‌خواهید کاری انجام بدهید، دشمن‌دارید. عدو تنها عدو نظامی نیست. ما دشمنان فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و نظامی داریم. لذا کاری را که انجام می‌دهید، عده‌ای ممکن است مسخرتان بکنند عده‌ای دشمنی بکنند و مانع بشوند و نگذارند پیش بروید.

۳. «و اربطوا امامکم المنتظر» رابطو، یعنی یک نوع ارتباط فردی، اجتماعی، جوارچی و جوانچی با امام منتظر داشته باشید. این مأموریت مهم و اساسی طلبه و روحانیت است.

در یک روایت دیگر امام باقر ^{علیه السلام} می‌فرماید: «مَنْ ثَبَّتَ عَلَى وَلائِنَا فِي غَيْبَتِنَا قَاتِمًا، أَغْطَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ أَجْرَ آلِفٍ شَهِيدٍ مِنْ شَهِدَائِ بَدْرٍ وَ حُتَيْنِ»^(۴)

امام باقر ^{علیه السلام} در این حدیث از ما می‌خواهد ای شیعیان! با امام منتظر ارتباط برقرار کنید. قلب‌هایتان را با امام وصل کنید. هم جوانج‌تان و هم جوارح‌تان را در خدمت امام زمان ^{علیه السلام} بگیرید. امامی که انتظارش را می‌کشید. عزیزان! حیف است، خیلی بد است یک غیروحزوی شب و روز با امام زمان ^{علیه السلام} توسل داشته باشد، ولی ما طلبه‌ها ارتباط قلبی با امام زمان مان نداشته باشیم.

■ **پی‌نوشت‌ها**

۱. احزاب/۲۰۲. بحارالانوار/۲/ج۳: ۳۰۴. بحارالانوار/۷۵/ص ۱۱۷۲. ۴. بحارالانوار/۷۸/ج۷/ص ۱۱۷۲. ۵. تحف العقول عن آل الرسول/۷/ج۱/ص ۲۹۴. ۶. مشکاة‌الأنوار فی غرر الأخبار/ج/۵۹/ص ۱۱۷. ۷. وسایل‌الشیعه/۱۱/ص ۸۶. ۸. بحارالانوار/ج۷۸/ص ۹۱۸۹. ۹. مستدرک‌الوسائل/۱۲/ص ۴۰۲. ۱۰. وسایل‌الشیعه/۱۷/ج۲/ص ۱۱۵. ۱۱. بحارالانوار/ج۷/ص ۱۱۱. ۱۲. دعائم‌الاسلام/۱/ج۳۸/ص ۱۳. ۱۳. إثبات‌الهداة بالنصوص والمعجزات/۵/ص ۱۱۵۳. ۱۴. إثبات‌الهداة/ج۳/ص ۴۶۷

منبع: سخنرانی در مرکز جامع علوم اسلامی